Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZ[illegible]KI

Igrzyska olimpijskie na stronie 10 i 11

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Tadeusz Kraszewski, gospodarczego i giełdowego Stanisław Czapiewski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 359 Wydanie P Poznań, czwartek dnia 6 sierpnia 1936 Rok 31

Niemcy o polskiej reformie rolnej

Zapowiada się, jak wiadomo, zradykalizowanie reformy rolnej, które polegać ma nietylko na przyśpieszeniu tempa jej wykonania, ale ponadto na zniesieniu przepisów artykułu 4 i 5 ustawy z grudnia roku 1925, które przewidują, że — oprócz 180 (względnie 60) ha, nie podlegających wywłaszczeniu, — od zastosowania tego środka wyłączone być mają pewne obszary, jak las, woda, teren zabudowany, oraz obszar dodatkowy z powodu wytwórczości nasiennej lub hodowlanej, z powodu gorzelni, krochmalni, płatkarni itp.

Należało się spodziewać, że wieści o zradykalizowaniu reformy rolnej wzbudzą czujność społeczeństwa niemieckiego na ziemiach naszych zachodnich, które stale i konsekwentnie, przez zgórą lat 10, zwalcza ustawę o reformie rolnej i jej wykonanie w interesie niemieckiego stanu posiadania.

Trzeba Niemcom przyznać, że umieją się mobilizować i gromadzić materjały do walki. Mamy przed sobą większą kolubrynę, wymierzoną — w obronie przyszłości niemieckiej — przeciwko dotychczasowym skutkom reformy rolnej.

Chodzi mianowicie o wstępną pracę, zawartą w 10 i 11 zeszycie (na lipiec i sierpień rb.) „niemieckiego czasopisma dla europejskiego zagadnienia mniejszości p. t. „Nation und Staat“ („Naród i państwo“). Wydawcą tego czasopisma w Wiedniu jest Związek Niemieckich Grup Narodowych w Europie.

Owa praca wstępna jest zatytułowana: „Polska reforma rolna w oddziaływaniu swem na odniemczenie Poznańskiego i Pomorza“. Autora nie podano, ale nie rezyduje on napewno ani w Wiedniu, ani wogóle zagranicą; nietrudno się domyślić, że jego siedziba znajduje się u nas w niemieckiem biurze parlamentarnem.

Stanowisko autora względnie autorów tej pracy odpowiada temu, co Niemcy dotąd zawsze głosili o polskiej reformie rolnej, a mianowicie, że ustawa z roku 1925 na to powstała i tak jest wykonywana, by być bronią najostrzejszą, godzącą w niemiecki stan posiadania na roli w Poznańskiem i na Pomorzu.

Niezależnie jednak od swojej tendencyjności, praca, ogłoszona przez „Nation und Staat“, zawiera dużo materjałów i informacyj, z któremi społeczeństwo nasze winno się zapoznać, by równocześnie zapamiętać sobie dobrze, jak się po niemieckiej stronie argumentuje i manewruje, jak gdyby cała przeszłość zaboru pruskiego wogóle nie istniała, a Polska była brutalną krzywdzicielką uciskanego żywiołu niemieckiego.

W tym celu streszczamy poniżej szczegółowo wywody niemieckie, odkładając ich krytyczną ocenę do następnego wydania głównego.

Bieg myśli pracy, ogłoszonej na łamach „Nation und Staat“, jest następujący:

Polska ustawa o reformie rolnej z 28 grudnia 1925 roku jest najostrzejszą bronią, służącą odniemczeniu dawniejszych prowincyj poznańskiej i zachodniopruskiej. Na ziemiach tych wykonanie reformy rolnej przesuwa się z płaszczyzny społecznej na narodowo-polityczną z prawie całkowitem uchyleniem zasady równouprawnienia obywateli państwa polskiego.

Ustawa wspomniana w założeniu swem usiłuje pogodzić pożądanie ziemi przez bezrobotnych z utrzymaniem kultury rolnej wielkiej własności. Stąd ustawa wyłącza od przymusowego wywłaszczenia obszary 180 ha użytków rolnych (poza odnośnemi obszarami lasów i wód), względnie 60 ha w okolicach miast i brzegu morskiego (winno brzmieć: w okolicach miast i w obwodach przemysłowych — red.) (art. 4), a pozatem ustawa przewiduje niepodleganie wywłaszczeniu odnośnych obszarów dodatkowych z powodu wytwórczości nasiennej lub hodowlanej, gorzelni, krochmalni i t. p.

Już sprawa przydziału tych obszarów dodatkowych wykazuje, że inną przykładano miarę do ziem zachodnich Polski, niż do innych. Z całego obszaru dodatkowego, który wynosi 550.000 ha przyznano województwu poznańskiemu 160.000 ha, a Pomorzu, szczególnie upośledzonemu, tylko 37.500 ha.

W porównaniu z innemi okolicami państwa właśnie województwa zachodnie wykazują zdrowy podział ziemi na własność dużą, średnią i małą. Jeżeli mimo to na zachodzie Polski stosuje się reformę rolną najostrzej, dowodzi to ukrytego celu politycznego, zmierzającego do pomniejszenia niemieckiego stanu posiadania na roli i liczby ludności niemieckiej.

Według statystyki, sporządzonej w roku 1926 metodą naukową przez posłów niemieckich, wyemigrowało od roku 1919 około 85.5 proc. miejskiej ludności niemieckiej, a tylko 55.4 proc. niemieckiej ludności wiejskiej. Wskutek tego, licząc na głowę jednego mieszkańca-Niemca tych województw, udział w niemieckiej posiadłości rolnej stosunkowo się zwiększył. Faktu tego, że wyparto 85.5 proc. Niemców z miast, używa się jako argumentu, że należy obniżyć niemiecką własność rolną w stosunku do zmniejszonej liczby ludności niemieckiej.

Prywatna własność rolna Niemców w Poznańskiem i na Pomorzu (duża i mała) wynosiła w 1914 roku 1.535.000 ha, w 1926 roku już tylko 1.036.000 ha, po tym roku do dzisiaj spadła prawdopodobnie o dalsze 100.000 ha.

Bez uwzględnienia skutków reformy rolnej wyniosły straty niemieckiej własności rolnej do marca 1934 roku wskutek:

1 likwidacji		
a) wielkiej własności powyżej 200 ha	95.386	ha
b) własności chłopskiej i włościan rentowych	53.662	„
c) likwidacji po roku 1928 około	4.000	„
	153.048	ha
2. anulacji osad kolonizacyjnych	60.000	„
3. niemieckich sprzedaży własności rolnej	287.000	„

Ponadto własności państwowej przeszło w ręce polskie 200.000 ha.

Obraz wielkiej własności na Pomorzu i w Poznańskiem przedstawiał się w roku 1933 następująco:

	obszar ogólny ha	obszar leśny wodny, zabudowany ha	użytki rolne ha	obszar nie podlegający reformie rolnej ha	obszar podlegający reformie rolnej ha	obszary dodatkowe, wyłączone z powodu wytw. nasiennej, hodowlanej, gorzelni itd. ha	wykaz imienny ha	jeszcze do dyspozycji ha	parcelacja ha	
									dobrowolna	przymusowa
na Pomorzu										
Niemcy	152.068.8553	42.034.8412	110.034.0141	35.979.3000	74.054.7141	16.096.2786	27.814	30.299.0785	1.860.9088	15.076.0400
Polacy	120.570.9907	22.041.0000	98.529.9907	39.083.0000	59.446.9907	10.333.0000	7.649	38.604.2990	2.985.6917	2.470.0000
w Poznańskiem										
Niemcy	301.527.2943	91.287.9318	210.239.3625	54.240.0000	155.999.3625	14.567.0403	15.866	117.377.1568	8.332.8935	8.733.5200
Polacy	609.180.3400	147.737.9900	461.442.3500	109.080.0000	352.362.3500	8.650.0000	12.540	329.255.8500	1.924.5000	3.252.0000

Reforma rolna godzi w praktyce najostrzej w Pomorze niewątpliwie nietylko dlatego, że tam własność polska jest słabsza, ale przedewszystkiem ze względu na zagadnienie korytarza.

W latach 1934 i 1935, których powyższa tabela nie obejmuje, przeznaczono do wywłaszczenia przymusowego według wykazu imiennego 15.000 ha ziemi, będącej w ręku Niemców, wskutek czego obszar ziemi niemieckiej, przeznaczonej do wywłaszczenia wynosił według wykazów imiennych do grudnia roku 1935 około 60.000 ha. Proporcjonalnie podwyższyły się też do tego terminu straty niemieckie, już dokonane przez reformę rolną, które można z uwzględnieniem powyższej statystyki określić na 69.000 ha. Sumę tę należy doliczyć do strat niemieckich, spowodowanych likwidacją, anulacją i sprzedażą z obawy (co dałoby liczbę blisko 570.000 ha).

Ponieważ od roku 1929, w którym zawarta została niemiecko - polska umowa likwidacyjna, nie stosuje się już likwidacji i anulacji, stała się reforma agrarna jedynym środkiem wywłaszczenia niemieckiej ziemi narodowej.

Należałoby jeszcze uwzględnić straty niemieckie, spowodowane wykonaniem przez państwo polskie prawa pierwokupu i odkupu, ale ważą one mało, ponieważ szczególnie w ostatnich latach można było dokonać nowych nabytków z polskich rąk, które częściowo równoważą tamte straty.

W toku jest jeszcze 40 procesów o prawo przedkupu i 60 o prawo odkupu włości rentowych, które prawdopodobnie zakończą się wywłaszczeniem osadników niemieckich. Jednak rząd polski zapewnił, że postępowanie to zakończy możliwie bez odbierania osadnikom ziemi.

Rząd polski stoi na stanowisku, że przy parcelowaniu ziemi musi uprzywilejować tych kandydatów, którzy zasłużyli się około państwa polskiego, a takich wśród Niemców niema; ale to sprzeciwia się traktatowi o mniejszościach, zawartemu między Polską a mocarstwami sprzymierzonemi i stowarzyszonemi.

Zabiegi niemieckiej mniejszości w polskich ciałach ustawodawczych pozostały bezskuteczne. Zwrócono się do Ligi Narodów, która stwierdziła błędy w postępowaniu państwa polskiego, wyraziła nadzieję, że będą one naprawione, i podkreśliła, że reforma rolna przeprowadzona być winna dla celów społecznych i gospodarczych, bez względu na narodowość zainteresowanych osób; ale państwo polskie tego nie uwzględniło. Wobec tego rząd Rzeszy Niemieckiej, wówczas reprezentowanej w Radzie Ligi, zaapelował do Trybunału Międzynarodowego w Hadze.

Tymczasem doszło do umowy polsko-niemieckiej, więc mniejszość niemiecka w Polsce od roku 1934 skierowała swe skargi na tory wewnętrzno-polityczne, do odnośnych ministerstw polskich, ale skutku to nie odniosło.

Chodzi przytem nietylko o stratę ziemi, ale i o szkodę materjalną danych Niemców. Odszkodowanie, wymierzone przez władze za odebraną ziemię, wynosi 400 do 600 zł za hektar, podczas kiedy w wolnym handlu płaci się za dobrą ziemię 1600 do 2000 zł. A z odszkodowania tego tylko 20 proc. otrzymuje się gotówką, a resztę w 3-procentowych papierach państwowych, które jednak wywłaszczonemu dopiero po 5 latach stoją w pełni do dyspozycji. Ponieważ wielka własność w pierwszym rzędzie jest podporą niemieckich organizacyj, ponosi wskutek reformy rolnej niemiecka grupa narodowa nieobliczalną szkodę.

Wskutek zmniejszonego obszaru ziemi właściciel ziemski musi zwolnić niemieckich swych urzędników i robotników, a na nabycie parceli Niemiec zezwolenia nie otrzyma. Władze starają się sprowadzać specjalnie osadników z innych dzielnic Polski z mniejszem gospodarczem i kulturalnem wykształceniem.

Reforma rolna jest w dalszym ciągu wykonywana na zachodzie Polski w celach politycznych. Wykaz imienny ziemi, przeznaczonej do wywłaszczenia, na rok 1936 obejmuje: w Poznańskiem ogółem 8.210 ha, z tego 3.660 własności niemieckiej, a na Pomorzu ogółem 7684 ha, w tem 4684 własności niemieckiej. Na rok 1937 Rada Ministrów ustaliła dla Poznańskiego i Pomorza razem 32.000 ha, podlegających wywłaszczeniu. Dotknie to niewątpliwie znowu w największej mierze Niemców.

Trudności gospodarcze, w jakich znajduje się niemiecka grupa narodowa, i które powodują znane ostre starcia, muszą się wobec polityki agrarnej państwa polskiego potęgować.

Krążą pogłoski, że mają być skreślone przepisy artykułów 4 i 5 ustawy o reformie rolnej, które mówią o wyłączeniu lasów, wód, terenów zabudowanych oraz obszarów dodatkowych z powodu wytwórczości nasiennej, hodowlanej, gorzelni itd.

W każdym razie przyszłość niemieckiej grupy narodowej jest reformą rolną w najwyższym stopniu narażona na niebezpieczeństwo.

Z terenu walk domowych w Hiszpanji

Przygotowania do przewiezienia powstańców z Maroka — Walki dokoła Saragossy i Madrytu — Pomoc statków niemieckich

Paryż (A. T. E.) Na podstawie informacyj, pochodzących zarówno ze źródeł powstańczych, jak i rządowych, obraz sytuacji w Hiszpanji przedstawia się następująco:

W dniu wczorajszym poza drobniejszemi, często jednak dość ostremi utarczkami, nie doszło nigdzie do poważniejszej akcji. Obie strony wykorzystują przerwę w operacjach do przegrupowania i uzupełnienia swych sił, przyczem powstańcy zacieśniają coraz bardziej pierścień dokoła Madrytu. Wojska gen. Mollo odniosły w Sierra Guadarrama szereg lokalnych sukcesów i zdołały przesunąć swe pozycje o 10 km naprzód. Armja północna otrzymała w ostatnim czasie znaczne posiłki, głównie z Galicji, gdzie władze powstańcze powołały pod broń wszystkich rezerwistów. Również armja południowa otrzymać ma posiłki skoncentrowane w Ceucie i Tetuanie. Po ich nadejściu nastąpi koncentryczny atak abu armij na stolicę.

Według informacyj ze źródeł powstańczych, sytuacja w Madrycie staje się coraz bardziej krytyczna. Brak decydujących sukcesów działa deprymująco na organizacje frontu ludowego i oddziały wojsk rządowych. W kierowniczych kołach frontu ludowego utrwala się coraz bardziej przekonanie o beznadziejności sytuacji. Jedyną nadzieję pokładają te koła w akcji floty rządowej, która usiłuje udaremnić dopływ nowych sił z Marokka hiszpańskiego do armji powstańczej.

Okręty rządowe bombardowały główniejsze miejscowości na wybrzeżu hiszpańskiego Marokka, a przedewszystkiem Ceutę i Tetuan, gdzie skoncentrowane są znaczniejsze siły wojsk powstańczych, oczekujące na możliwość załadowania i odpłynięcia do Hiszpanji. Również zanotowano ożywioną działalność samolotów rządowych, które m. in. bombardowały Grenadę, oraz pozycje gen. Mollo w Sierra Guadarrama.

Paryż (PAT) Rząd powstańczy w Burgos opublikował wczoraj wieczorem długi komunikat o przebiegu operacyj wojennych na różnych frontach, donosząc o licznych sukcesach wojsk powstańczych oraz protestując przeciwko bombardowaniu przez samoloty rządu madryckiego kościoła Najśw. Marji Panny de Pilar w Saragossie oraz nieufortyfikowanych miast Huesca i Palma (Majorka).

Kwatera główna wojsk powstańczych w Burgos donosi, że sytuacja na frontach pozwala spodziewać się całkowitego i definitywnego sukcesu. — Komunikują zarazem, że dwóch kapitanów, 6 poruczników i 200 gwardzistów cywilnych, którzy zdezerterowali z garnizonu Ciudad Real, zgłosiło się do płk. Escameza, dowódcy oddziału powstańczego na Somossiera.

Paryż. (PAT). Główna kwatera gen. Queipo de Llano wystosowała za pośrednictwem radja protest przeciwko bombardowaniu przez eskadry lotnicze Sandino Castelane'a zabytków historycznych w Saragossie.

Komunikat radjowy zaprzecza w dalszym ciągu, jakoby kolumny rządowe wyruszyły z Badajoz w kierunku Sewilli, stwierdzając równocześnie, że wojska rządowe poniosły olbrzymie straty pod Saragossą. Pozycje wojsk rządowych koło Madrytu są nie do utrzymania i w najbliższym czasie należy oczekiwać rozwiązania sytuacji.

Paryż. (A. T. E.). Z Lizbony donoszą, że wojska powstańcze kontynuują marsz w kierunku Malagi. Według ostatnich doniesień radjostacji w Tetuanie, powstańcy znajdują się zaledwie kilka kilometrów od miasta. Wczoraj na przedpolu Malaga stoczyli krwawą walkę z oddziałami milicji, które zostały odparte, pozostawiając na placu boju karabiny maszynowe oraz materjał wojenny. Dowódca wojsk powstańczych oblegających Malagę, zwrócił się do głównego dowództwa w Tetuanie po nowe instrukcje, podkreślając w swym komunikacie, że zajęciu miasta nic już nie stoi na przeszkodzie.

Depesza posła duńskiego z Madrytu

Kopenhaga. (PAT). „Berlingske Tidente" donosi, że poseł duński w Madrycie nadesłał do ministerstwa spraw zagranicznych w Kopenhadze telegram, w którym donosi, że w dniu wczorajszym zawezwany został do min. spraw zagranicznych Burcia. Minister oświadczył posłowi, że położenie w mieście staje się coraz groźniejsze i zaznaczył, że nie może wziąć żadnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo przebywających w stolicy cudzoziemców. Podkreślił on, że uczynił już wszystko, aby cudzoziemcy mogli opuścić Madryt, ci zaś, którzy pozostali, czynią to na własną odpowiedzialność.

Statki niemieckie u wybrzeża afrykańskiego

Paryż. (PAT). Havas donosi z Tetuanu: Przyjazd krążow. „Deutschland" do Leuty było oczekiwane już od paru dni. W strefie Marokka hiszpańskiego, zajętej przez powstańców, mówiono, że przybędą 2 okręty niemieckie, jeden do Ceuty, a drugi do Rio-Martin portu Tetuanu. Jeden z dyplomatów oświadczył korespondentowi Havasa z powodu tego, że najpoważniejszem wydarzeniem w tej sprawie jest wizyta dowódcy okrętu u gen. Franco, chociaż mówi się, że była to wizyta kurtuazyjna, ale jednak nastąpiła przy tej okazji dłuższa narada. Oficerowie niemieccy w czasie tej narady zwiedzali miasto w towarzystwie oficerów powstańców, którzy niewątpliwie widzą w tych odwiedzinach demonstrację sympatji dla powstania.

W chwili, gdy przybyły z Hamburga parowiec niemiecki „Sevilla" wyładował towary na zajęty przez powstańców port Larache padło wiele pocisków z kontrtorpedowca rządowego „Almirante Valdes". Kilka pocisków padło tuż koło parowca niemieckiego. Ogień baterji nadbrzeżnej i samolotów zmusił kontrtorpedowiec do wycofania się.

Tanger. (PAT). W porcie Ceuty panowało wczoraj wielkie ożywienie. Z Larache, Szeszuanu i Tetuanu nadeszły transporty ludzi i materjału wojennego. Trzy okręty, znajdujące się w porcie, naładowane są różnym materjałem wojennym. Jest rzeczą niewątpliwą, iż szykują się one do przepłynięcia cieśniny.

Na lotnisku w Tetuanie znajduje się 6 samolotów włoskich, 3 niemieckie i 6 innych, przygotowujących się do obrony transportów przed atakami floty rządowej. Krążownik „Deutschland" i kontrtorpedowiec „Luchs" opuściły Ceutę, udając się w stronę Kadyksu. W Tetuanie faszyści noszą na ramionach swastyki, otrzymane od oficerów „Deutschland".

PRZECHODZI TAKŻE DO POWSTANIA

Warszawa. (Tel. wł.). Hiszpański charge d'affaires Adolfo Perez-Cabbaleros wysłał do rządu madryckiego telegram, zgłaszając swoje ustąpienie, a równocześnie depeszę do rządu powstańczego w Bourget, na czele którego stoi general Cabadellos, oddając mu się do dyspozycji. (w)

Dokoła odpowiedzi na notę francuską

w sprawie niemieszania się do wydarzeń hiszpańskich

Londyn. (PAT). Odpowiedź brytyjska w sprawie nieingerencji w Hiszpanji została wczoraj popołudniu doręczona w Foreign Office francuskiemu charge d'afaires Cambonowi. Nota brytyjska wyraża swoją zasadniczą zgodę i proponuje: 1) ustalenie wspólnie z Rzymem stanowiska 3 mocarstw W. Brytanji, Francji i Włoch, 2) zwrócenie się również do Niemiec i Portugalji oraz do innych państw zainteresowanych, aby zajęły stanowisko analogiczne do tych 3 mocarstw, a mianowicie nie decydowały się w interwencję w sprawy Hiszpanji pod żadną postacią. Wśród niewymienionych w nocie brytyjskiej innych państw zainteresowanych figurować winny, zdaniem miarodajnych kół brytyjskich, przedewszystkiem Z. S. R. R., a także Belgja i Czechosłowacja.

Londyn. (PAT). Reuter donosi: Odpowiedź brytyjska na notę francuską w sprawie zachowania neutralności wobec wydarzeń hiszpańskich została przyjęta w kołach francuskich z zadowoleniem. Ze szczególną satysfakcją podkreślana jest szybkość, z jaką odpowiedzi udzielono.

Fakt, iż W. Brytanja przyjęła propozycję francuską jedynie „w zasadzie", komentowany jest w sposób taki, że trudno było udzielić ścisłej odpowiedzi w sprawie uzależnionej od przystąpienia innych mocarstw europejskich.

W. Brytanja pragnie niemniej żywo, aby przed przyszłą konferencją lokarneńską uniknąć wszystkiego, co mogłoby dzielić Europę na dwa obozy i w ten sposób przesądzić o losach konferencji 5 mocarstw. Dlatego byłoby pożądane, aby na wszelkich układach, dotyczących nieinterwenjowania w Hiszpanji, wzięły udział również Włochy, Niemcy i Z. S. R. R.

Rzym. (ATE). Minister spraw zagranicznych, hr. Ciano przyjął wczoraj ambasadora Francji, de Chambrun, który mu wręczył projekt zawarcia angielsko - francuskiego układu dla skutecznego zabezpieczenia neutralności wobec zajść hiszpańskich. Minister Ciano przyjął projekt do wiadomości, przyczem zastrzegł sobie udzielenie odpowiedzi po uprzedniem porozumieniu się z szefem rządu włoskiego, który obecnie bawi poza Rzymem.

Propozycja francuska spotkała się w tutejszych kołach politycznych z przyjęciem nader sceptycznem. Dzienniki włoskie zaznaczają, że projekt wobec istotnego ustosunkowania się Francji do hiszpańskiej wojny domowej wydaje się mało realny. Odnosi się raczej wrażenie, że rząd francuski stara się w ten sposób uzyskać dla siebie alibi wobec jawnego udzielania pomocy marksistom hiszpańskim. Zdaniem prasy włoskiej, taktyka francuska przyspiesza tylko ofensywę komunizmu we Francji. Mając na względzie powyższe fakty, dzienniki włoskie wyrażają wątpliwość, czy osiągnięcie wspólnego stanowiska Francji, Anglji i Włoch w stosunku do komplikacyj pirenejskich, nie natrafi na przeszkody nie do przewyciężenia.

Zawieszenie wydawnictw

Warszawa. (Tel. wł.). Policja wileńska, po przeprowadzeniu rewizyj w redakcji dwutygodnika „Karta" oraz dwóch czasopism białoruskich i kilku tygodników żydowskich, zawiesiła te wydawnictwa. (w)

W Grecji stan wojenny

Ateny. (PAT). W Grecji ogłoszono stan wojenny.

Ateny. (PAT). Agencja ateńska podaje, że rząd ogłosił za zgodą króla stan wojenny, ponieważ stanął w obliczu zorganizowanego przez komunistów poważnego ruchu powstańczego, który groził krajowi przelaniem krwi. Wiadomość ta przyjęta została przez opinję publiczną z ulgą. W całym kraju panuje najzupełniejszy ład i spokój. Izba została rozwiązana, ale termin przyszłych wyborów nie jest jeszcze ustalony.

Niepokój w Palestynie trwa

Jerozolima. (PAT). W czasie strzelaniny, jaka wywiązała się w pobliżu Jenin między Arabami a patrolem wojskowym, jeden Arab został zabity, a kilku ranionych. Rurociąg naftowy został dzisiaj znowu uszkodzony tym razem na terytorjum palestyńskiem w pobliżu Mahnisrael, ale szkoda została szybko naprawiona. Policja zaaresztowała kilku Arabów za nielegalne przechowywanie broni. U jednego z nich znaleziono 10 000 nabojów.

Jerozolima. (PAT). Prasa arabska donosi, że jakoby królowie Iraku, Hedżasu i Jemenu wystosowali do rządu W. Brytanji wspólną notę w sprawie Palestyny.

Prasa libańska podaje o utworzeniu się nowej partji „frontu narodowego", która domaga się niepodległości Libanu w obecnych granicach, utrzymania przyjaźni z Francją i udziału w Lidze Narodów.

Wiadomości

— Przybyła do Zakopanego specjalnym autobusem z Holandji wycieczka 30 Holendrów. Uczestnicy zwiedzili niektóre części Tatr.

*

— Małżonka brata ministra spraw zagranicznych Rzeszy von Neuratha padła wczoraj w Seefeld w Tyrolu ofiarą katastrofy samochodowej. Samochód osobowy, w którym znajdowały się ponadto dwoje dzieci p. von Neurath oraz jej matka p. von Berg, zderzył się z pociągiem pospiesznym i został całkowicie rozbity. Wszyscy odnieśli ciężkie rany, p. von Berg w międzyczasie zmarła naskutek odniesionych pokaleczeń.

*

— W Grammont w Belgji popełniono świętokradztwo w kaplicy, w której znajduje się słynąca z cudów figura najświętszej Marji Panny. Świętokradcy zrabowali złotą koronę, płaszcz wysadzany drogiemi kamieniami, naszyjnik z pereł i berło.

*

— Banda uzbrojonych, w której było 2 Japończyków, porwała panią Chu-szao-jaj, małżonkę b. ambasadora chińskiego w Moskwie. Władze chińskie założyły protest wobec ambasadora japońskiego w Pekinie. Porwanie to podobno dokonane zostało z pobudek politycznych.

*

— W Orbetello (Włochy) w wytwórni dynamitu nastąpił z nieznanej przyczyny wybuch, który spowodował śmierć 5 i poranienie kilkunastu osób.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 5. 8. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% poż. konwers., za którą płacono 45,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy zast. złote w złocie po 44,— oraz 4% listy zast. konwert. po 38,—, natomiast 4½% złotowe listy zast. serji L. handlowano po 39,50—39,25 w zaofiarowaniu.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 96,—.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 45,50 P.

4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 44,— +

4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 39,50—39,25 O.

4% listy zast. konwert. ostemp. P. Z. K. 38,— +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 96,— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 5. 8. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:	
Żyto nowe, zdrowe, suche	14.25— 14.50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	20.75— 21.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień jary nowy	16.25— 17.00
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	22.75— 23.00
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	22.25— 22.50
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	21.25— 21.75
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	16.00— 17.00
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	14,50— 15,50
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	34.25— 36.00
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	33.50— 34.00
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	32.50— 33.00
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	32.00— 32.50
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	31.00— 31.50
pszenna gat. IIA 20-55% wł. w.	30.25— 30.75
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	29.75— 30.25
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	27.25— 27.75
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	23.00— 23.50
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	21.50— 22.00
pszenna gat. IIIA 60-70% wł. w.	19.50— 20.00
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	17.50— 18.00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	10,25— 10.75
Otręby pszenne grube stand.	10.75— 11.25
Otręby pszenne średnie stand.	9,75— 10.50
Otręby jęczmienne	10.25— 11.50
Rzepak zimowy	31.50— 32.50
Inkarnatka	28.00— 35.00
Makuch lniany w taflach	16.25— 16.50
Makuch rzepak. w taflach	13.25— 13.50
Słoma pszenna luzem	1.40— 1.65
„ pszenna prasowana	1.90— 2.15
„ żytnia luzem	1.50— 1.75
„ żytnia prasowana	2.25— 2.50
„ owsiana luzem	1.75— 2.00
„ owsiana prasowana	2.25— 2.50
„ jęczmienna luzem	1.40— 1.65
„ jęczmienna prasowana	1.90— 2.15
Siano zwykłe luzem	4.25— 4.75
„ zwykłe prasowane	4.75— 5.25
„ nadnoteckie luzem	5.25— 5.75
„ nadnoteckie prasowane	6.25— 6.75

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 6615,8 tonn, w tem żyta 3042 tonn, pszenicy 1513 tonn, jęczmienia 908 tonn, owsa 50 tonn.

Nauczyciele francuscy licytują Moskwę

Związki nauczycielstwa francuskiego były oddawna terenem agitacji żywiołów socjalistycznych i radykalnych. Również komuniści dokładali wielkich starań, aby zdobyć wpływy. W toku poprzednich, dorocznych kongresów nastroje społeczno-polityczne, nurtujące w organizacjach nauczycieli, wypływały na powierzchnię. Nigdy jednak nie zarysowały się dotąd z taką ostrością, jak w czasie tegorocznego zjazdu.

Od poniedziałku obraduje w Lille tegoroczny kongres związku nauczycielstwa francuskiego. Jakkolwiek było wiadomo, że związek należy do najbardziej radykalnych organizacyj, jednak przebieg obecnych obrad wywołuje niezadowolenie nawet wśród kół lewicowych.

Odrazu na początku obrad, otwartych śpiewem „Międzynarodówki" i owacjami na rzecz lewicowych przedstawicieli nauczycielstwa hiszpańskiego, sekretarz generalny związku, p. Delmas, nadał swemu przemówieniu sprawozdawczemu charakter politycznego eksposé. Skreśliwszy pokrótce zdobycze, osiągnięte przez nauczycielstwo w czasie rządów obecnego gabinetu, przeszedł do zagadnień ogólnopolitycznych, krytykując rząd za niedostateczną stanowczość i energję. Żądał on oczyszczenia aparatu państwowego z elementów niedość lewicowych, domagając się m. in. usunięcia ze stanowiska rezydenta Francji w Marokku, p. Beyrouton, i energicznych zarządzeń finansowych, mających skłonić klasy posiadające do subskrybowania pożyczki.

P. Delmas wystąpił również przeciw defiladom wojskowym, żądając „bardziej zdecydowanej polityki rozbrojeniowej" i zaatakował senat, jako instytucję sabotującą realizację programu „frontu ludowego", zapytując: „Co powiedzieliby senatorzy, gdyby „front ludowy", jako pierwszą nauczkę pod ich adresem, urządził pewnego dnia w ogrodzie Luksemburskim defiladę pół miljona swoich członków?"

Wystąpienie to wywołało burzę w kołach umiarkowanych i prawicowych, które oddawna są zaniepokojone nastrojami, ogarniającemi nauczycielstwo. Senacka grupa radykalna, posiadająca większość w senacie, uchwaliła wyrazy oburzenia z powodu ataku i pogróżek pod adresem senatu i poleciła ministrowi stanu, p. Violette, by poinformował o tem premjera.

Socjalistyczny „Populaire" streszcza przemówienie p. Delmasa bardzo krótko, a nawet komunistyczna „Humanite", która niedawno wystąpiła w obronie republikańskiego senatu przed atakami p. Tardieu, przypomina dziś oświadczenie swego przywódcy Thoreza, że „manifestacje ludowe powinny być wymierzone przeciw faszyzmowi, — a nie republikańskiemu senatowi o większości radykalnej".

W ciągu dalszych obrad kongresu jednym z głównych tematów stała się sprawa „akcji antywojskowej". O ile już w poniedziałek poszczególni mówcy domagali się rozbrojenia Francji, choćby żadne inne państwo nie chciało przeprowadzić rozbrojenia, o tyle we wtorek delegat nauczycielstwa kolonjalnego w imieniu pięciu organizacyj okręgowych północnej Afryki domagał się nawet przeprowadzenia we wszystkich organizacjach Generalnej Konfederacji Pracy uchwały „o przeciwstawieniu się mobilizacji bez względu na okoliczności".

O nastrojach kongresu świadczy fakt, że tylko dwóch mówców na dwudziestu kilku wystąpiło przeciw integralnemu pacyfizmowi, którego przedstawiciel, delegat departamentu Rodanu, p. Forest, oświadczył, wśród burzliwych oklasków, że „trzeba, aby przywódcy „frontu ludowego", którzy akceptują perspektywę wojny, wiedzieli, iż nie chcemy maszerować nawet z czerwonemi kwiatami na karabinach".

Frontowy atak Kominternu na związki nauczycielskie, posiadające wielkie znaczenie ze względu na możność pedagogicznych oddziaływań na młode pokolenie, zaskoczył — jak można wnioskować z głosów prasy — nawet lewicowe koła. Wydarzenia w organizacjach nauczycielskich dowodzą tego, że w szeregach komunistów francuskich nastąpił znowu zwrot w taktyce. Do ostatnich dni bowiem komuniści francuscy stali na stanowisku — przynajmniej na zewnątrz — wzmacniania siły zbrojnej Francji. Obecne jednak demonstracje nauczycielstwa, występującego przeciwko samej idei obrony kraju, wywołały wielkie poruszenie.

Wystąpienie części nauczycielstwa na kogresie syndykatu lewicowego związku nauczycieli francuskich spotyka się między innemi z ostrą odprawą w „Tempsie", który stan umysłów pewnej części nauczycielstwa nazywa wręcz zbrodniczym i domaga się od rządu pociągnięcia do odpowiedzialności zdrajców.

„Temps" podaje m. in., że mówcy na kongresie wypowiadali się za rewizją traktatu wersalskiego, w szczególności za zniesieniem art. 231, mówiącego o odpowiedzialności Niemiec za wojnę. Wypowiadając się za rozbrojeniem jednostronnem, domagali się niektórzy mówcy natychmiastowego powrotu do jednorocznej, a nawet sześciomiesięcznej służby wojskowej. Odnośnie przeciwstawiania się zbrojnej obronie Francji na wypadek zagrożenia jej granic, padły na kongresie zdania, że na wypadek mobilizacji, bez względu na motywy, które ją spowodują, należy przygotować strajk generalny. „Sabotować wojnę wszelkiemi środkami, walczyć z armatami, nawet republikańskiemi, i tankami choćby o sympatycznej gębie demokratycznej, zdemilitaryzować bezzwłocznie wszystkie granice francuskie — oto co powinno być naszem hasłem" — nawoływała nauczycielka z departamentu Loire, niejaka p. Berta (?) Fouchere.

Wydarzenia w łonie kongresu nauczycielskiego w Lille wywołały wielki niepokój w rozważnem społeczeństwie francuskiem, patrzącem z trwogą na rozwój sytuacji we Francji pod rządami premjera Bluma, nieukrywającego swego żydowskiego charakteru i przynależności do masonerji.

WOJNA W HISZPANJI

W Hiszpanji w Madrycie powołano do służby wojskowej niewiasty, które widzimy na zdjęciu w mundurach.

Ś. p. dr. Steinborn

Jak donieśliśmy dziś rano, w Toruniu zmarł śp. dr. Otton Steinborn, gorący patrjota, zasłużony działacz społeczny i pracownik naukowy.

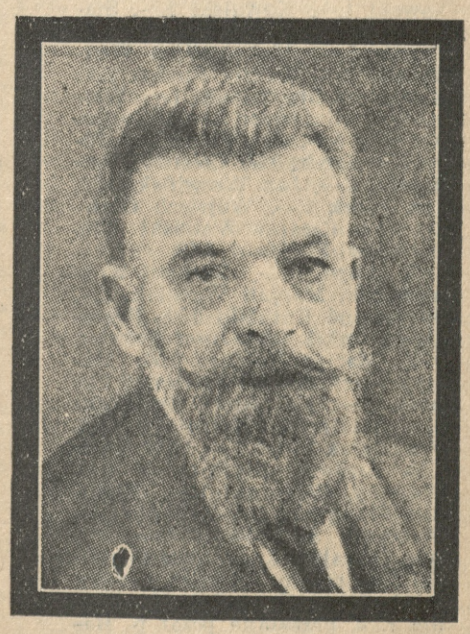

Śp. dr. Otton Steinborn urodził się 26 maja 1868 roku w Nowych Suminach, pow. Tuchola. Do gimnazjum uczęszczał w Chełmnie, poczem po odbyciu studjów lekarskich na uniwersytetach w Würzburgu, Berlinie, Roztoce i Lipsku osiadł w Toruniu, w roku 1899, jako lekarz.

W tym samym roku wstąpił do Towarzystwa Naukowego, w którem wydatnie pracował do ostatniej chwili swojego życia. W roku 1907 śp. dr. Otton Steinborn wybrany został członkiem zarządu Towarzystwa Naukowego, a w chwili zgonu był wiceprezesem tej instytucji.

Jako długoletni bibljotekarz zbiorów Towarzystwa Naukowego, przyczynił się walnie do rozbudowania bibljoteki towarzystwa, tej nader ważnej placówki w polskiem życiu naukowem w okresie zaborczym. W roku 1923 śp. dr. Otton Steinborn wraz ze Stefanem Dembym połączył szereg bibljotek toruńskich w jedną wielką publiczną bibljotekę p. n. „Książnica Miejska im. Kopernika".

W dniu 18 stycznia 1920 roku śp. dr. Otton Steinborn jako pierwszy polski prezydent miasta Torunia witał wojska polskie, wkraczające do stolicy Pomorza. W następnych latach był Zmarły wielokrotnie członkiem rady miejskiej. W latach 1926-1930 był członkiem Senatu z ramienia Narodowej Partji Robotniczej.

Śp. dr. Otton Steinborn poświęcał dużo czasu pracom naukowym. Ogłosił szereg publikacyj medycznych w „Nowinach Lekarskich" i w „Münchner Medizinische Wochenschrift". Pozatem ogłaszał prace historyczne, dotyczące regjonu pomorskiego.

W jubileuszowym dla Torunia roku 1933 śp. dr. Otton Steinborn wydał książkę o polskości stolicy Pomorza.

Pogrzeb śp. dr. Ottona Steinborna odbędzie się w piątek po południu o godz. 5 w Toruniu z bazyliki św. Jana na cmentarz przy ul. św. Jerzego.

Najpierw — Gdańsk

Szwajcarska „National Zeitung" przynosi następującą wiadomość:

„Stosunek Warszawy do Berlina staje się dla sojusznika wschodniego coraz to bardziej przygnębiający. Przed pewnym czasem rząd polski otrzymał przez Paryż nadzwyczaj nieprzyjemną, a opinji publicznej może wcale nieznaną wiadomość.

„Mianowicie poseł francuski w Berlinie w rozmowie z kanclerzem Rzeszy zapytał się o stanowisko Niemiec wobec rewizjonistycznych żądań Węgier, na co odpowiedziano mu, że dla Niemiec w pierwszym rzędzie wchodzi pod uwagę kwestja Gdańska.

„To była zapewne — pisze bazylejska „National Zeitung" — gorzka pigułka dla polskiej polityki zagranicznej, która na przykładzie Gdańska mogła obserwować konsekwencje no[illegible] polityce[illegible]

GEN. ZAJĄC
inspektor obrony lotniczej

Dekretem Prezydenta R. P. został mianowany inspektorem obrony powietrznej państwa, po tragicznie zmarłym gen. Orlicz-Dreszerze, gen. bryg. dr. Józef Zając, dotychczasowy dowódca Okręgu Korpusu nr. VI we Lwowie. (Fot. PAT).

Z życia

(—) Rząd polski przeprowadza obecnie w szybkiem tempie rokowania handlowe i walutowe z całym szeregiem państw. Wydanie przez Polskę dekretów dewizowych i handlowych wytworzyło całkowicie nową sytuację. Skłoniło to rządy wielu państw do wydania różnych zarządzeń zapobiegawczych przeciw Polsce: zakazu wywozu do Polski pieniędzy, przywozu z Polski towarów i t. d. Skutki tych pierwszych zarządzeń obserwujemy na bilansie handlowym Polski w miesiącu czerwcu. Nasz wywóz w tym miesiącu spadł o 15 milj. zł do sumy dotąd nienotowanej.

Nic dziwnego, że rząd polski usiłuje konflikty te likwidować.

Obserwujemy jednak przytem zjawisko, które nas niepokoi. Oto nowe umowy są dla Polski bardziej niekorzystne, niż dotychczasowe.

Ostatnio delegat Polski, Wańkowicz, podpisał nową dodatkową umowę handlową z Austrją. Jej rezultat ocenia rząd tak: Polska zmniejsza dowóz do Austrji węgla, a Austrja zwiększa do Polski dowóz towarów fabrycznych — wskutek tych przesunięć wywóz Polski spada o 1 i pół milj. zł, a dowóz Austrji podnosi się o 2 milj. zł, przyczem Austrja uzyskała cały szereg zniżek celnych.

Również układ ze Szwecją zawiera różne dodatkowe obciążenia. Polska ma ze Szwecją saldo aktywne. Ale obecnie Szwecja narzuciła nam dostawę kostki kamiennej na nasze drogi i bruki, a resztę pieniędzy zatrzymuje na zapłatę procentów i rat od pożyczek, od kuponów Ericsona itp., tak, iż ostatecznie dodatnie saldo nasze płatnicze ze Szwecją schodzi do zera.

Na podobnych warunkach — jak wszyscy wiemy — handlujemy z Rzeszą Niemiecką. Zawarty ostatnio układ z Francją nie jest lepszy od innych.

Powstaje pytanie: a czem my zapłacimy surowce, koniecznie nam potrzebne? Chyba nie resztkami złota Banku Polskiego!

Bank Polski stosuje dość rygorystycznie przepisy dewizowe. Mimo to i w ub. dekadzie sprzedał złota za 5 i pół milj. zł.

Zawierane ostatnio układy handlowe i clearingowe z całym szeregiem państw uwydatniają niebezpieczeństwo dla naszej waluty i naszego bilansu płatniczego z całą wyrazistością. Musi przyjść bardzo energiczna akcja rządu i społeczeństwa dla uniknięcia katastrofy.

Ale, aby ta akcja udała się, musi panować harmonja między rządzącymi i rządzonymi.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO GÓRCZYN

Zebranie plenarne całego Koła w środę, 5 bm. w sali kina „Polonja" ul. Marsz. Focha 177, godz. 20.

KOŁO STAROŁĘKA

Zebranie plenarne w środę, 5 bm. w sali „Polonja", godz. 20.

Czy Francja pomaga marksistom hiszpańskim?

Wbrew zaprzeczeniom min. Cota — Rewelacje dziennika „Jour" — I Anglja także?

Paryż (PAT) Na łamach prasy trwa gwałtowna polemika dokoła zagadnienia, czy rząd francuski toleruje dostawy broni dla hiszpańskiego frontu ludowego. Prasa prawicowa gwałtownie atakuje rząd, że pozwolił na transporty do Hiszpanji, przytaczając szereg sensacyjnych informacyj na ten temat.

Sprawa ta została poruszona również w czasie wczorajszego zebrania izby deputowanych naskutek zapytania, wystosowanego pod adresem rządu przez jednego z przywódców prawicy dep. Vallota. Minister lotnictwa Cot oświadczył, że nie jest prawdą, jakoby pewna liczba aparatów typu „Potez" została wysłana do Hiszpanji, a jeśli chodzi o wspomniane cztery inne samoloty, to istotnie zostały wysłane na żądanie ambasady francuskiej celem przeprowadzenia repatrjacji obywateli francuskich. Możliwe, że niektóre z tych samolotów zostały zarekwirowane, ale sprawa ta dotyczy kompetencji ministra spraw zagranicznych. Minister lotnictwa ze swej strony zaprotestował przeciwko fałszywym informacjom, szerzonym przez prasę, które przynoszą Francji tylko szkody.

Paryż (ATE) „Liberté" donosi, że wbrew zaprzeczeniu min. lotnictwa Cota na posiedzeniu izby, w poniedziałek w godzinach wieczornych 20 samolotów francuskich odleciało do Hiszpanji. Samoloty myśliwskie, które wystartowały z lotniska w Villacoublay koło Paryża do Tuluzy, zamówione były pierwotnie przez rząd litewski. W dniu 17 lipca zamówienia litewskie zostały anulowane naskutek rozporządzenia francuskiego ministra spraw lotnictwa, oraz zastąpione nowem zamówieniem 7 samolotów myśliwskich typu „Devoitine D 501", podczas gdy pierwotne zamówienie opiewało na typ „Devoitine D 373".

„Journal de Debat" donosi, że najpóźniej w środę otwarte zostaną w ambasadzie hiszpańskiej w Paryżu biura werbunkowe dla ochotników, pragnących wziąć udział w walce rządu hiszpańskiego z powstańcami. Poszczególne biura partyjne stronnictw, należących do frontu ludowego, do których napływają liczne zgłoszenia, organizują odtransportowanie ochotników francuskich autobusami. Międzynarodowa „Pomoc Czerwona" przyjmuje zgłoszenia lekarzy-ochotników oraz pielęgniarek.

Paryż. (Tel. wł.) „Jour" podnosi, że w najbliższych dniach, a może nawet godzinach, do Hiszpanji odleci cała eskadra samolotów typu Devoitine 372 w liczbie 14 aparatów. Eskadra ta uda się przez Piotiers i Toulouse do Hiszpanji, która zakupiła tę partję za wysoką cenę.

Jak dalej podnosi dziennik, pilotować będą samoloty lotnicy francuscy, poprostu „kupieni" przez rząd francuski. Każdy z pilotów bowiem ma otrzymać 50 tysięcy franków miesięcznego wynagrodzenia. Na taki okres zakontraktowano lotników. W chwili podpisania kontraktu wypłacono każdemu po tysiąc franków. Dalsze 14.000 otrzymali lotnicy dzień później, we wtorek. Równocześnie każdemu wręczono czek antydatowany na dzień 31 sierpnia, t. j. końcowy dzień kontraktu. Czek opiewa na sumę 35 tysięcy franków, płatnych z konta banków hiszpańskich we Francji.

Z uwagi na ogromne niebezpieczeństwo życiowe każdy z lotników ubezpieczony został przez rząd madrycki na 500 tysięcy franków, przyczem premja ubezpieczeniowa natychmiast płatna od każdego wyniosła 38 tysięcy franków.

„Jour" dowiaduje się dalej, że transakcję dostawy i zakupu samolotów Devoitine przeprowadził niejaki Labarda z ramienia rządu madryckiego. Cena zakupu wyniosła 9 miljonów franków, z których przy podpisaniu umowy gotówką wpłacił rząd madrycki 4,5 miljona franków. Dalsze dwa i pół miljona wpłacone zostaną w chwili startu samolotów, reszta ratami w ciągu okresu tygodniowego.

Londyn (ATE) „Star" podaje w formie sensacyjnej wiadomość, że w ciągu ostatnich dni sprzedano i dostarczono rządowi hiszpańskiemu kilkanaście samolotów angielskich.

Według tychże informacyj, niektóre angielskie fabryki samolotów wypłacają pilotom tytułem premji za dostarczenie samolotów na lotniska hiszpańskie kwotę 100 funtów. Piloci ci otrzymują po powrocie do Anglji dalsze 50 funtów tytułem diet. Dziennik zaznacza, że najwidoczniej chodzi tu o samoloty sprzedane osobom prywatnym, co do których tranzakcyj rząd angielski niema specjalnych zastrzeżeń.

Afera w prokuraturze S. O. w Katowicach

Katowice. (Tel. wł.). Afera, jaka została przed kilku dniami wykryta w prokuraturze sądu okręgowego w Katowicach, zatacza coraz szersze kręgi. Jak już pisaliśmy, w więzieniu zostali osadzeni: bezpłatny praktykant sądowy Langer i asystent prokuratury sądu okręgowego Paweł Rygielski. W czynnościach służbowych został zawieszony sekretarz prokuratury katowickiej Paweł Respondek.

Jak się obecnie dowiadujemy, w związku z tą aferą został aresztowany zawieszony w służbie Paweł Respondek i sekretarz kancelarji adwokackiej dr. Józefa Witczaka w Katowicach, b. posła na sejm śląski, znany w Katowicach p. Jaworski. Obaj zostali na zarządzenie sędziego śledczego sądu okręgowego w Katowicach, p. Romana Zdankiewicza, osadzeni w więzieniu śledczym. Pozatem wywiadowcy policji śledczej z Katowic sprawdzali w kancelarji adwokata Witczaka pismo znajdujących się tam maszyn. Szczegóły aresztowania Jaworskiego i Respondka, a także szczegóły śledztwa toczącego się przeciwko Langerowi i Rygielskiemu, trzymane są przez władze sądowe w tajemnicy. (AJS).

Z francuskiej izby deputowanych

Niektóre szczegóły z obrad kredytowych

Paryż (PAT) Na posiedzeniu izby deputowanych pod przewodnictwem wiceprzewodniczącego Duclas, przystąpiono do obrad nad projektem ustawy o kredytach dodatkowych dla różnych ministerstw.

Ferdinand Laurent (niezależny) zwracał uwagę, że projekt wprowadza do budżetu 140 miljonów fr. nowych wydatków. Rząd frontu ludowego zwiększył — zdaniem mówcy — wydatki o 12 miljardów fr. bez wskazania pokrycia.

Dep. Schmidt jako sprawozdawca uważa, że dyskusja generalna na temat projektu, który powrócił z senatu, jest niepotrzebna. Po raz pierwszy od czasu wielkiej wojny — mówił sprawozdawca — ustalono ściśle wydatki. Parlament dowie się wreszcie, ile kosztowały ekspedycje Kołczaka i Wrangla wyprawa do Syrji, zwrot kosztów pomocy dla Alzacji. Ogółem wydano zagranicą około 150 miljardów fr. na różne kombinacje polityczne.

To oświadczenie sprawozdawcy wywołuje oklaski na ławach lewicy.

Minister skarbu Vincent Auriol zaznaczył, że z 140 miljonów kredytów dodatkowych, 65 miljonów stanowi konsekwencję improwizacyj budżetowych 1935 r. Minister protestował przeciw fantastycznym wywodom, które mogłyby szkodzić kredytowi publicznemu i wzywając izbę do ujawnienia energji i solidarnego głosowania na rzecz projektu.

Saldo skarbu państwa

Warszawa. (Tel. wł.). Jak się dowiadujemy, saldo skarbu państwa za miesiąc lipiec — jakkolwiek lipiec należy do złych miesięcy budżetowych — zamknie się nieznaczną nadwyżką.

Oświadczenie prof. Ko a

Warszawa. (Tel. wł.) Prof. Stanisław Ko , członek komitetu wykonawczego Stronnictwa Ludowego, ogłasza oświadczenie, że odezwy, rzekomo zaopatrzone w jego podpis, kursujące w Małopolsce środkowej i nawołujące do strajku rolnego, są falsyfikatami. Prof. Ko nie podpisywał żadnych okólników i uważa te odezwy za prowokatorskie. (w)

WIELOKROTNIE STWIERDZONO DZIAŁANIE skuteczne **soli Morszyńskiej** lub **Wody Gorzkiej Morszyńskiej** w schorzeniach organów trawiennych, wątroby i przy złej przemianie materji. Żądać w aptekach i składach aptecznych.

ng 13 347

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 71 291,46 ZŁOTYCH

Składki na samolot „Chrobry"

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry":

St. Z.	2,—
Ksawery Krupski, IV rata	2,—
P. Niedziela	5,—
H. Lubieniecki	20,—
pułk. Wacław Krupowicz, Poznań, IV rata	2,—
Zebrane w ekspozyturze naszych wydawnictw w Łodzi: Kazimierz Hałaburda 20,—, Jan Śledź 5,—, Bolesław Pawlaczyk 5,—, St. Gibki 5,—, Stanisława i Bronisław Kobierzyccy 5,—, Roman Sas 2,—, N. N. 1,—, Antoni Ziemnicki 2,—, Stanisław Woliński 1,—, Zenon Urbański, Ruda Pabjanicka, 2,—, razem	48,—
Zebrane przez placówkę Stronnictwa Narodowego w Janowcu: Kazimierz Tybiszewski 5,—, Marjan Głowacki 5,—, ks. proboszcz Łapka 7,—, Wincenty Rajewicz 0,50, Zygmunt Czosnowski 3,—, Jan Wojciński 0,50, Kazimierz Ziółkowski 5,—, Mieczysław Sucharski 5,—, Bernard Raczkowski 5,—, Juljan Hądzlik 1,—, Mateusz Gracz 2,—, Stanisław Andraszewicz 5,—, Kazimierz Kujawa 2,—, Stanisław Gramza 2,—, Jan Żabiński 5,—, Bronisław Siewkowski 2,—, Marja Porankiewiczowa 1,—, Franciszek Pomin 1,—, ks. kanonik Szulc 5,—, Jan Ceglewski 5,—, Daniel 1,—, Jan Milejczak 1,—, Józef Lechowski 1,—, inż. Danielewicz 5,—, Gutorski 1,—, Marjan Sujkowski 1,—, Kowalski 1,—, Stanisław Matczyński 1,—, Tadeusz Tycner 5,—, Maksymiljan Wankowski 1,—, Wiktor Kuchta 1,50, Kazimierz Grzybowski 1,—, Wojciech Zieliniewicz 5,—, Florjan Krzyżan 5,—, Jan Pruss 1,—, Józef Kędzierski 0,50, Czesław Wendowski 2,—, Jan Werwiński 0,50, Jan Jurek 1,—, Wojciech Głowski 0,50, Czesław Zieliński 0,50, Bolesław Zieliński 0,10, Franciszek Lupa 1,—, Bernard Woźniak 0,30, Marjan Woźniak 0,30, Ferdynand Katulski 0,50, Bronisław Pawlak 0,30, Józef Kotwica 0,20, Marjan Rabinek 0,50, Marjan Józefiak 1,—, Sylwester Pawlak 1,—, Kazimierz Drabiński 5,—, Kazimierz Rzeźniacki 0,50, Franciszek Pytel 1,—, Leon Lupa 0,50, Ludwik Staśkiewicz 1,—, Walenty Woźniak 1,—, Hieronim Flanz 0,50, Teofil Pruss 1,—, Wincenty Sodkiewicz 1,—, Juljan Dunajski 3,—, Józef Cegielski 2,—, razem 125,20 zł, z sumy tej kwitowaliśmy dnia 2 sierpnia r. b. przesłane przez p. Marjana Głowackiego z Janowca 67,20 zł, reszta:	58,—
Razem z poprzednio pokwitowanemi	34 369,68
Zdeklarowan owypłacić:	**6.921,46**
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić	**71.291,14**

Uznanie dla robotników polskich

Paryż. (PAT). Publicysta Hamp w artykule p. t. „Cudzoziemska legja pracy" zamieszcza w radykalnej „La Republique" artykuł, omawiający pracę polskich robotników rolnych i podkreśla ich znaczenie dla rozwoju rolnictwa francuskiego i dla wzmożenia wydajności produkcji. „Jeśli dziś ziemie francuskie na północy, pisze publicysta, produkują więcej niż dawniej, to jest to wynikiem pracy wielkiej liczby polskich robotników rolnych. Dzięki ich pracy ceny zboża i produktów rolnych znacznie się obniżyły i jest ich poddostatkiem. Gdyby Polaków nie było, to produkty byłyby drogie i w niewystarczających ilościach".

Przemówienie dowódcy O. K. VII

Na uroczystości 7 p. s. k. w Poznaniu generał Knoll-Kownacki, dowódca O. K. nr. VII wygłosił następujące przemówienie:

Panie Generale! Nielada zaszczyt przypadł dziś w udziale 7 p. s. k., gdy mu sam Wódz Naczelny sztandar wręczył. A teraz ma znów zaszczyt goszczenia Go przy swym stole żołnierskim.

Bo żołnierz polski, to wielki Pan i zaszczytów jest zwyczajny. Że był zawsze i będzie dobrym żołnierzem, nie mała to zasługa wodzów, co odeń nigdy nie stronili. Nietylko przy stole biesiadnym z nim siadali, ale i w sławnej Reducie, pod ogniem huraganowym z dłubinosem gadali, i w Olszynce w pierwszej linji komendę podawali, i na grobli Raszyńskiej z fajką w zębach w pierwszej czwórce na bagnety wiedli, a jak trza było, to i głowę swą na krwawem polu Cecorskiem kładli!

To też odwdzięczał się Żołnierz Polski swym wodzom sercem prostem, a miłością nad miłość do kochanki, do życia mocniejszą!

Niełatwo żołnierzowi tę miłość wykazać, chyba swym czynem nie słowem na polu bitewnem, a teraz w pokoju swą służbą codzienną a ciężką, oczami wiernemi a kochającemi, gdy przechodzi przed nim w defiladzie świątecznej. I chyba jeszcze ta jedyna chwila, to ten obiad żołnierski, gdy mi wolno za nich wszystkich zameldować Ci, Generale, o ich afekcie żołnierskim. Dopóki my, Twoi starzy żołnierze, żyjemy, wiadomem im będzie, jak to było pod Kozinkiem, pod Dźwińskiem czy Borodzianką, a jak wiadomem im będzie, to jakżeby Cię kochać nie mieli!

To też niech mi wolno będzie, Generale, Wodzu Naczelny, za nich wszystkich i z nimi razem zawołać: Generał Rydz-Śmigły, Wódz Naczelny niech nam jak najdłużej dowodzi! Niech żyje!

Zagrożenie stadniny w Posadowie

Resort ministra Poniatowskiego postanowił poddać parcelacji 1.000 hektarów z majątków Posadowo w powiecie nowotomyskim, gdzie znajduje się znana w całej Polsce stadnina.

Posadowo specjalizuje się od lat w hodowli koni na użytek armji. W latach 1924—1932 majątek Posadowo sprzedał samym tylko komisjom remontowym 389 koni, a w roku 1935 i bieżącym dotychczas 55 koni. Są to cyfry wielkie, jeżeli zważy się, że wymagania komisyj remontowych są bardzo wysokie i zakupywana bywa dla wojska tylko część przedstawianych koni.

Stadnina w Posadowie posiada 232 zarejestrowane klacze - matki i dostarcza ponadto reproduktorów nawet do stadnin państwowych.

Właściciel Posadowa, gdy dowiedział się o zamierzonej parcelacji, opracował odpowiedni memorjał i wykazał, iż, gdy Posadowo zostanie pozbawione tysiąca hektarów przestrzeni, wówczas stadnina będzie musiała ulec likwidacji. Pismo to zaopinjował korzystnie dla sprawy właściciela majątku Posadowo i stadniny, dostarczającej w wielkiej ilości koni dla armji, dyrektor Izby Rolniczej w Poznaniu p. Zoroaster Morzycki.

Rezultat memorjału był taki, iż z Warszawy nadeszła do Poznania natychmiastowa dymisja dla p. Morzyckiego.

Los stadniny w Posadowie jest nadal w zawieszeniu

DZIAŁ GOSPODARCZY

Zawieszenie transferu „zamraża" ok. 4 miljardów złotych

Świeżo ogłoszono urzędowe dane, dotyczące wysokości sum, jakie wskutek zawieszenia przez Polskę transferu obsługi pożyczek zagranicznych, zostają u nas zamrożone. Kapitał ten wynosi 3,9 miljarda zł, składa się zaś z następujących pozycyj:

1) pięć emisyjnych polskich państwowych pożyczek zagranicznych — 875 639 981 zł;

2) zadłużenie państwa polskiego z tytułu długów wojennych 2 091 228 618 złotych;

3) dług polikwidacyjny, powstały po b. monarchji austro-węgierskiej — 324 635 916 zł;

4) obligacje skarbu państwa, wydane z tytułu pomocy instytucjom kredytowym — 17 442 000 zł;

5) gwarancje finansowe udzielone przez państwo polskie — 460 miljn. złotych;

6) zobowiązania różne (np. z tytułu kontraktów, będących w toku wykonywania) — 132 miljn. zł.

Zliczywszy powyższe pozycje, otrzymujemy wspomnianą kwotę 3,9 miljarda złotych.

A jaki jest ciężar obsługi rocznej wyliczonych zobowiązań? Odpowiedź na to pytanie nie jest łatwa, jako że sposób obsługi zobowiązań jest różny; tak np. część naszych długów wojennych już od dłuższego czasu nie jest przez Polskę obsługiwana, podobnie zresztą jak i przez Francję. Sumując wszystkie pozycje budżetowe, przeznaczone na obsługę długów zagranicznych, t. j. na amortyzację ich i oprocentowanie, otrzymujemy sumę ok. 220 miljn. zł, jako ciężar rocznej obsługi pożyczek zagranicznych.

Myliłby się, ktoby przypuszczał, że odtąd, tj. z chwilą zawieszenia transferu, ta właśnie kwota 220 miljn. zł pozostawać będzie w Polsce, zamrożona na kontach zablokowanych w Banku Polskim. Zawieszenie transferu obsługi nie będzie traktowane jednolicie w stosunku do wszystkich naszych długów zagranicznych. Stosowana będzie dyskryminacja; czynione będą wyjątki. Obsługa niektórych pożyczek nie będzie transferowana, innych znów będzie uskuteczniana bez większych z naszej strony trudności. Wyłania się pytanie: jakie kryterja Polska stosować będzie wobec obsługi swoich wierzycieli zagranicznych?

Otóż tutaj czynniki polskie brać będą pod uwagę całokształt naszych stosunków gospodarczych i finansowych z państwami wierzycielskiemi; w szczególności brana będzie pod uwagę aktywność wzgl. pasywność bilansu obrotów towarowych z danemi państwami. W stosunku do państw, z któremi mamy dodatnie saldo bilansu handlowego, polityka dewizowa (na odcinku długów państwowych) będzie liberalna; odwrotny zaś będzie stosunek wobec państw, z któremi mamy ujemne saldo bilansu handlowego. W obecnych stosunkach międzynarodowych jest poprostu niepodobieństwem, by przez dłuższy czas istniał stan rzeczy taki, że wierzyciel nietylko pragnie od dłużnika zwrotu pożyczonych mu kapitałów, ale jednocześnie prowadzi również politykę handlową tego rodzaju, iż dłużnik musi dostarczyć mu sporo dewiz na załatanie biernego salda obrotu towarowego, jakie ze swym wierzycielem posiada.

W związku z tem warto zanotować, że państwa, będące wierzycielami Polski, dzielą się na 2 grupy. Pierwsza to grupa państw, z któremi Polska posiada dodatnie saldo obrotu towarowego; do niej należą — W. Brytanja, Belgja, Holandja, Szwecja i Włochy. Druga — to grupa państw, z któremi mamy ujemne saldo; do niej należą: Stany Zjednoczone, Francja i Szwajcarja.

Naskutek wprowadzenia ograniczeń dewizowych i zawieszenia transferu obsługi pożyczek zagranicznych, Polska zyskała argument negocjacyjny, dzięki któremu może odzyskać stracone pozycje w swoich obrotach handlowych i stworzyć sobie sztuczny kredyt przez zamrożenie należności zagranicy.

Żołądek, kiszki i przemiana materji utrzymują w porządku Zioła Przeczyszczające Karpińskiego. Paczka zł. 1.50, torebka 25 groszy
Tg 1367

Odznaki emaljowane metalowe Fabryka Wyrobów Metalowych Poznań Ratajczaka 17, Tel. 30-03
Ng 15 240

Położenie gospodarcze Polski w II. kwartale rb.

Instytut badania konjunktur gospodarczych i cen w następujący sposób charakteryzuje sytuację gospodarczą w drugim kwartale r. b.

Gospodarstwo światowe pozostaje w stanie ożywienia, przyczem szereg krajów osiąga wysokie liczby obrotów i produkcji, przekraczające poziom dobrej konjunktury lat 1927 — 1929; inne kraje stopniowo się do tego poziomu zbliżają. Punktem wyjścia ożywienia w większości krajów była akcja rządów, zastępująca prywatną działalność inwestycyjną. Obecnie prywatne inwestycje rozwinęły się już w dużej mierze, nadając sytuacji charakter normalnej poprawy konjunkturalnej. Nie oznacza to jednak, że ustaje akcja publiczna; przeciwnie — wzmaga się raczej we wszystkich niemal krajach, na innem coprawda niż przedtem podłożu: nie dla zwalczania bezrobocia, lecz ze względów politycznych, mianowicie na cele zbrojeniowe. Nadaje to rozwojowi konjunktury pewne cechy charakterystyczne: inflacyjne finansowanie zbrojeń osłabia dodatni wpływ poprawy konjunkturalnej na dobrobyt ludności; konsumcja nawet zmniejsza się wówczas, gdy zbrojenia finansowane są z wpływów podatkowych. Ostatni wypadek zachodzi obecnie w Niemczech, gdzie aktualny układ bilansu płatniczego, stając na przeszkodzie dalszemu zwiększaniu produkcji, zmusza do przejścia od metody inflacyjnej do metody podatkowej.

Ożywienie w gospodarstwie światowem trwa zatem nadal i umożliwia stopniowo likwidowanie pozostałości kryzysu. Zapasy surowców, które w latach 1929 — 1931 wzrosły do znacznych rozmiarów, znakomicie się zmniejszyły. Obroty międzynarodowe mimo tendencji autarkicznych powoli rosną ilościowo, spadek cen zaś ustał zupełnie, występują raczej ruchy zwyżkowe. Produkcja poszczególnych krajów dalej wzrasta.

Podobne zjawiska zachodziły w omawianym kwartale również w Polsce i znacznie przyśpieszyły dotychczasowe tempo wzrostu obrotów i produkcji.

Podstawą rozwoju sytuacji w omawianym okresie było wprowadzenie z dniem 27 kwietnia reglamentacji dewizowej. Fakt ten oznacza zarówno położenie tamy powracającym dotąd ciągle falom tezauryzacji, jak i uzyskanie przez rząd narzędzia do bezpośredniego uregulowania stosunków w zakresie bilansu płatniczego. Już w dwa miesiące po wprowadzeniu reglamentacji nastąpiło posunięcie, odciążające poważnie bilans płatniczy — zawieszenie transferu obsługi długów zagranicznych, ogłoszone w dn. 26 czerwca.

Poza wpływem na bilans płatniczy i stan rezerw banku emisyjnego, reglamentacja dewizowa, tamując tezauryzację, odbiła się również bezpośrednio na tempie życia gospodarczego kraju.

Jak wiadomo, już w marcu, głównie pod wpływem paniki walutowej we Francji, objęła Polskę spotęgowana fala tezauryzacji. W kwietniu fala ta wzmogła się jeszcze i doprowadziła do zarządzenia reglamentacji dewizowej. Niepokój walutowy nie był jednak jeszcze przez to usunięty: przy panujących nastrojach obawy utrzymywały się jeszcze i znajdywały wyraz przedewszystkiem w odpływie wkładów z banków, który przez pewien czas odbywał się w tempie silniejszem nawet, niż przed wprowadzeniem reglamentacji dewizowej. W sposobie jednak oddziaływania tego odpływu nastąpiła zasadnicza zmiana. Wtedy, gdy sumy wyciągane z banków są obracane na zakup monet złotych, banknotów zagranicznych, lub lokowane w bankach zagranicznych, zjawisko odpływu wkładów oznacza zmniejszanie czynnej na rynku siły nabywczej: banki odpowiednio do odpływu wkładów redukować muszą kredyty, a dotknięci tem ich klienci — zmniejszać zakupy (np. likwidując zapasy, rezygnując z dokonania inwestycyj i t. p.).

Już w marcu i kwietniu zwiększony import (surowców, maszyn itd.) wskazywał na istnienie tendencji do lokowania kapitałów w towarach; po wprowadzeniu reglamentacji dewizowej i zahamowaniu tezauryzacji tendencja ta jeszcze się wzmogła. Z drugiej strony kredyty bankowe, bądź nie były redukowane — dzięki uruchamianiu dodatkowych środków analogicznie do poprzednich okresów, bądź, gdy nastąpiła ich redukcja (zwłaszcza w bankach prywatnych), zwiększał bezpośrednio kredyty Bank Polski. W ten sposób dodatkowe zakupy sfinansowane wycofanemi wkładami, nie były nautralizowane zmniejszeniem zakupów przez osoby pozbawione kredytów i w rezultacie działająca na rynku siła nabywcza musiała wzrosnąć. Na rynku pieniężnym odbiło się to w poważnym — jak na nasze stosunki — wzroście kursów akcyj (wskaźnik kursów podniósł się w ciągu maja z 21,8 do 27,2), początkowo również na kursach dolarowych pożyczek państwowych. Znacznie ważniejsze jednak były skutki w dziedzinie obrotów towarowych i produkcji.

Kapitały lokowano w inwestycjach i zapasach. Wyjątkową wysokość osiągnęło budownictwo, które przy wskaźniku 62 za 1-sze półrocze przekroczyło już poziom z pierwszej połowy 1931 r. Również inwestycje maszynowe w tym czasie silnie wzrosły: przy wskaźniku 36 w 1-szym kwartale, a 39 w drugim, są one jeszcze coprawda poniżej poziomu z początku r. 1931, ale o 13 względnie o 22 proc. ponad przeciętnym poziomem zeszłego roku. W mniejszym stopniu, jak się zdaje, lokowano kapitały w zapasach towarów. Przez pewien czas trwało robienie zapasów artykułów importowych — forma wyraźnie niekorzystna gospodarczo, zarówno z punktu widzenia wpływu na produkcję, jak i z punktu widzenia bilansu płatniczego, automatycznie zahamowana przez zarządzenia dewizowe. Natomiast nie dało się stwierdzić na większą skalę gromadzenia zapasów gotowych wyrobów przemysłowych; nie było również robienia zapasów przez ostatecznych konsumentów.

Wynikiem tych faktów było swoiste kształtowanie się produkcji przemysłowej. W ostatnim kwartale produkcja silnie wzrosła — o przeszło 5 proc., z 67,8 do 71,4, osiągając już prawie poziom pierwszej połowy 1931 r. Znaczna większość tej dodatkowej produkcji przypada na produkcję dóbr wytwórczych: przemysł mineralny, metalowy, hutnictwo żelazne — łącznie grupa ta daje wzrost z 63,3 do 70,6, to zn. o 11,5 proc. Natomiast produkcja dóbr spożycia, w której wpływ specjalnych zjawisk omawianego okresu zaznaczyć się mógł tylko przez wzrost zapasów, nie zmieniła się istotnie; w głównej gałęzi tej grupy, w przemyśle włókienniczym, wzrost wyniósł 2 proc., w porównaniu zaś z produkcją zeszłoroczną — 3 proc. Przy takich liczbach nie może być mowy o znacznym wzroście zapasów, tembardziej że konsumcja wykazywała jednocześnie tendencję rosnącą.

Wzrastało mianowicie spożycie miejskie. Wskaźnik spożycia miejskiego wykazuje wzrost o 6 proc. od najniższego punktu, w którym konsumcja ludności miejskiej była zmniejszona o 13 proc. w porównaniu ze stanem z r. 1929 (spożycie na głowę ludności kształtuje się mniej korzystnie, wobec przyrostu ludności). Konsumcja wiejska, zwiększona po raz pierwszy w 1935 r., pozostaje obecnie w równowadze — „nożyce cen" nie zmieniają już istotnie swego rozwarcia.

Ruch cen był spokojny: zwykły sezonowy wzrost w cenach rolnych, brak poważniejszych zmian w cenach przemysłowych, poza zwyżką niektórych cen towarów importowanych i wyrobów z nich, bez większego znaczenia dla ogólnego poziomu cen.

Czynnikiem, oddziałującym w kierunku zwyżkowym, jest poza tem stopniowe rozszerzanie się tendencji zwyżek płac, w związku z poprawą sytuacji na rynku pracy.

Specjalny charakter czynników, na których oparte było w głównej mierze zanotowane w ostatnim kwartale ożywienie, nie pozwala tego wzrostu uważać w całości za zjawisko stałe. Z drugiej strony wzrost produkcji sam jest podstawą dalszych procesów poprawy i dlatego nawet po ustaniu działania tych czynników można liczyć na nieco wyższy poziom obrotów i produkcji, niż przed ich wystąpieniem. Poza tem o dalszym rozwoju konjunktury rozstrzygać będzie polityka inwestycyjna i finansowa państwa.

Każda kobieta powinna dbać o regularne, obfite wypróżnienie przez stosowanie niewielkiej ilości naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.**
Tg 1368

Krótkie informacje gospodarcze

— W porcie gdyńskim wybudowany został przez firmę poznańską magazyn na składowanie artykułów chemicznych i ziół leczniczych. W magazynie zainstalowane są maszyny, służące do krajania ziół i proszkowania niektórych artykułów. Magazyn posiada powierzchni około 2 000 metrów kwadratowych.

— Na wszystkich targowiskach w Kieleckiem zaobserwowano zwiększoną podaż bydła, pozostającą w związku z brakiem środków wyżywienia inwentarza, po klęsce gradobicia.

— Kilka wielkich grup przemysłowych Czechosłowacji zamierza podjąć produkcję benzyny syntetycznej. Nowe zakłady wybudowane zostałyby w okolicy Ostrawy na Morawach.

— Liczba czynnych karteli w Czechosłowacji wynosi obecnie około 800.

— Rząd węgierski zamierza powołać do życia przemysł wytwarzania benzyny z węgla. Na zasadzie prowadzonych od lat doświadczeń powstać mają zakłady, produkujące 12 — 20 000 tonn benzyny. Koszty budowy tych zakładów obliczają na 30 milj. pengö.

— Pod auspicjami włoskiego instytutu bawełnianego oraz narodowej federacji faszystowskiej przemysłowców bawełnianych utworzona została w Medjolanie spółka akcyjna p. n. „Towarzystwo Bawełny Etjopskiej", która będzie miała siedzibę w Adis Abebie oraz kapitał zakładowy 2 milj. lirów. Towarzystwo ma na celu rozszerzyć uprawę bawełny w Etjopji i będzie dążyło do zapewniania Włochom całkowitej samowystarczalności w zakresie tego surowca.

— W pierwszem półroczu r. b. wyprodukowano w Stanach Zjedn. 2 500 160 samochodów wobec 2 266 900 w analogicznym okresie r. ub.

— W okresie od czerwca 1935 r. do maja 1936 r. światowa produkcja cyny wynosiła 152,5 tys. tonn wobec 119.2 tys. t. w analogicznym okresie roku poprzedniego. W tym samym czasie widoczne światowe spożycie wyniosło 146,5 tys. t., t. j. o 21 tys. t. więcej, niż w roku poprzednim.

— Udział produkcji węgla brunatnego w ogólnej światowej produkcji węgla podniósł się z 15 proc. w r. 1934 do 15,6 proc. w r. 1935, osiągając w ten sposób największy dotychczasowy swój udział.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Znowu dalsze osłabienie waluty francuskiej.** O ile w późniejszych godzinach poniedziałku ujawniło się, przedewszystkiem na rynku paryskim, jakgdyby pewne odprężenie, o tyle notowania wczorajsze świadczą o ponownem napięciu i zaniepokojeniu, jakie panują we Francji. Oczywiście, zwyżka walut, która wyszła z Paryża, ujawniła się również i na innych giełdach. Po przejściowem osłabieniu ponownie zwyżkowały Zurych, Amsterdam oraz Belgja, przyczem pierwsze dwie dewizy obracają się w okolicach górnego punktu złota.

Z ZAGRANICY

(z) **Bilans Banku Francji.** Ogłoszony w dniu 30 lipca r. b. tygodniowy bilans Banku Francji za okres od 17 do 24 lipca wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycyj w porównaniu z poprzedniem sprawozdaniem (w milj. fr.): zapas złota wzrósł o 145,4 do 54.831,9; bezprocentowy kredyt dla skarbu państwa z tytułu wykupu przez Bank zredyskontowanych bonów skarbowych i in. papierów publicznych wzrósł o 1.335 do 4.774,6, a jednocześnie o tę samą sumę spadła pozycja zredyskontowanych bonów i innych papierów publicznych; kredyt bezprocentowy, udzielony przez Bank państwu, zmniejszył się w dalszym ciągu o 500 i wynosi 500; obieg banknotów spadł o 736,6 do 84.543,7; ogólna suma natychmiast płatnych zobowiązań łącznie z obiegiem spadła o 213,1 do 92.797,6; stosunek pokrycia złotem wzrósł z 58,8 proc. do 59,09 proc. W powyższym bilansie na uwagę zasługuje przedewszystkiem stosunkowy nieznaczny w dalszym ciągu przypływ złota Na podkreślenie zasługuje również spadek obiegu banknotów.

(z) **Wskaźnik cen we Francji ciągle rośnie.** Ogólny wskaźnik cen we Francji w okresie od 18 do 25 lipca br. wzrósł z 381 do 383. W tym samym okresie czasu wskaźnik cen rolnych produktów podniósł się 412 do 415 i wskaźnik artykułów przemysłowych z 355 na 356. Jak widać z tych liczb ceny we Francji kształtują się w dalszym ciągu zwyżkowo.

(z) **Przewidywania nowych zbiorów w Argentynie,** dokonane przez min. rolnictwa, wygląda następująco (w tys. tonn — w nawiasie przeciętna z ostatnich 10 lat): pszenica 3.800 (6.627), siemię lniane 1.330 (1.876), owies 520 (951), jęczmień 460 (475), żyto 127 (207), proso 24 (27). Z liczb tych wynikałoby, że tegoroczne zbiory, zwłaszcza o ile chodzi o pszenicę, będą znacznie mniejsze od zbiorów przeciętnych.

GALMANIN ZABIJA POT
Galmanin Karpińskiego usuwa pot i jego niemiły zapach, zabezpiecza przed odparzeniami skóry, zwłaszcza pomiędzy palcami nóg. Blaszanka wystarczająca na całe lato – Zł. 1.80
Tg 1222

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek | Piątek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Przem. Pańskie | Kajetana w.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Chlebosława | Olecha św.

Słońca: wschód 4.18, zachód 19.38
Długość dnia 15 godzin 20 minut
Księżyca: wschód 20.07, zachód 7.22
Faza: 3 dzień po pełni.

Sierpień
6
Czwartek

Ważne numery telefonów:
Pogotowia ratunkowe: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (narożn. Niegolewskich 77-82, Pl. Świętokrzyski 49-80.
Biuro Poselańc 28-36
Pocztowe biuro zleceń 49-27
Dokładny czas: 55-66
Stan wody: + 0,16 mtr.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski; Apt. przy Rynku Śródeckim 1. **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. **Łazarz:** Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1; Apt. Plucińskiego, ul. Marsz. Focha 72. **Wilda:** Apt. pod Koroną, G. Wilda 61. **Dębiec:** Apt. przy ul. Dębieckiej 6. **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 5 sierpnia 1926 r.

Oskarżeni o pojedynek studenci U. P., Kazimierz Bobiński i Władysław Mazurkiewicz zostali przez sąd okręgowy skazani na 3 wzgl. 4 miesiące twierdzy. Powodem zatargu honorowego był zarzut, czyniony Bobińskiemu przez Mazurkiewicza, że współpracował w „Głosie Poznańskim", piśmie żydowskiem.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Dawniej uczono pływać na wędce;** było to przykre i męczące. Dziś uczy się metodą naturalną, bez przyrządów, przy pomocy gier i zabaw wodnych. Dlatego nauka pływania na kursie Unji, dostępnym dla naszych abonentów, jest przyjemnością. Zgłoszenia na kursy poranne i wieczorne, osobne dla pań i panów, przyjmuje nasza administracja (św. Marcin 70). Nowy kurs rozpocznie się w dniach najbliższych (z chwilą ustalenia się pogody).

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **W dniu 30 bm. początek wyścigów na Ławicy.** Otwarcie jesiennego sezonu wyścigów konnych z totalizatorem w Poznaniu na torze w Ławicy nastąpi 30 bm. Sezon potrwa 15 dni, do 18 października (sezon wiosenny wyścigów urządziło Towarzystwo Wyścigów Konnych Ziem Zachodnich w Katowicach). Poza gonitwami płaskiemi, w których udział wezmą konie 2-letnie, rozegrane zostaną gonitwy z przeszkodami, dla których tor w Ławicy najlepiej odpowiada, zobaczymy poza tem najlepsze krajowe konie przeszkodowe.

Tow. Wyścigów Konnych zamierza urządzić również biegi na przełaj, tj. gonitwy z przeszkodami w terenie na przestrzeni od 4.000 do 7.200 metrów. W gonitwach tych dosiadać koni będą mogli tylko jeźdźcy-panowie.

— * **Wenta na potrzeby kościoła w Puszczykowie** z powodu niepogody została odłożoną. Wenta odbędzie się w niedzielę, dnia 9 sierpnia w ogrodzie p. Mandlowej w Puszczykowie.

RÓŻNE

— * **W sprawie oznaczania przedsiębiorstw.** Nieraz już zwracaliśmy uwagę na niewłaściwe oznaczanie nazewnątrz przedsiębiorstw, co sprzeciwia się przepisom prawa przemysłowego. Celują w tem zwłaszcza Żydzi, którzy świadomie ukrywają, kto jest właścicielem przedsiębiorstwa, wprowadzając w ten sposób kupujących w błąd. Przepisy, nakazujące właściwe oznaczanie nazewnątrz przedsiębiorstw, przypomina obecnie ponownie władza przemysłowa I instancji w Poznaniu w swym komunikacie dla sfer handlowych, przemysłowych i rzemieślniczych. W myśl art. 33 prawa przemysłowego z roku 1927, w brzmieniu noweli z dnia 10 marca 1934 r., należy nazewnątrz przedsiębiorstw wytwórczych, handlowych, czy usługowych uwidocznić czytelnie i dokładnie imię (a nietylko pierwszą jego literę) i nazwisko właściciela danej firmy. Zarówno imiona, nazwisko i rodzaj prowadzonego przemysłu muszą być zgodne z danemi, jakie zostały podane w zgłoszeniu przemysłu, w podaniu o udzielenie koncesji, czy też we wpisie firmy do rejestru handlowego. Komunikat przypomina również o konieczności umieszczenia nazwiska i imienia na białych emaljowanych tabliczkach i to czarnemi literami wysokości conajmniej 2 cm. Te białe tabliczki z blachy, a nie ciemne lub z kartek papieru, winny wisieć nad otworami drzwiowemi i okiennemi przedsiębiorstwa. Jako kary za niewłaściwe oznaczenie nazewnątrz przedsiębiorstwa, prawo przemysłowe przewiduje grzywnę do 1000 zł, lub areszt do 14 dni.

W związku z powyższem przypomnieniem, przedsiębiorstwa nieoznaczone należycie, będą musiały dostosować się do wymogów ustawy przemysłowej. (sk.)

Obławy na targach i rogatkach

Żydzi dostarczają do Poznania masowo zepsutych i fałszowanych artykułów żywnościowych

Ilość t. zw. dzikich handlarzy, dowożących na rynki poznańskie podejrzany, a nawet fałszowany towar, wzrosła w ostatnich latach niebywale. Handel domokrążny środkami spożywczemi był przedmiotem wielokrotnych narzekań, tak ze strony handlarzy targowych jak i organizacyj kupieckich, a nawet spożywców.

Na targi przywozi się nieraz mięso i wyroby mięsne, niepoddane kontroli sanitarnej i nie tylko nieświeże, ale także podejrzane o wągry i włośnie (trychiny). Niekiedy było to mięso, pochodzące z uboju zwierząt chorych na zarazę. Na rynkach sprzedawano całe masy podejrzanego masła niewygniecionego i skwaśniałego, względnie zjejczałego, oraz zepsutych jaj, konserwowanych w nieodpowiednich warunkach. Również częste były wypadki sprzedaży drobiu, padłego wskutek pomoru, czy też innej zarazy. Niekontrolowane pod względem sanitarnym artykuły spożywcze, sprzedawane przez niesumiennych handlarzy, nie posiadających bardzo często świadectw przemysłowych, stawało się przyczyną nietylko poszkodowania kupujących spożywców, ale zapewne i chorób, których przyczyny nie można było dokładnie stwierdzić.

Handlarze, zwożący towar zleżały z dalekich stron, przeważnie Żydzi, mają w wielu wypadkach w Poznaniu swoich odbiorców, którzy produkty te sprzedają na rynkach. Niedomagania te, podnoszone często przez organizacje kupieckie, a także spożywców wobec władz miejskich i władz bezpieczeństwa publicznego, doprowadziły do utworzenia Miejskiego Komitetu do Walki z Nielegalnym Handlem.

Przeprowadzano w ostatnich czasach częste kontrole na poznańskich rynkach spożywczych, przyczem okazało się, że spożywcom ofiaruje się nieprawdopodobnie wielką ilość towaru zepsutego i bezwartościowego.

Dziś, podobnie jak przed niedawnym czasem, kierownik miejskiego wydziału przemysłowego, naczelnik Motyliński, zarządził obławę na rogatkach miejskich i na rynkach poznańskich. Okazało się przytem, że handlarze (przeważnie Żydzi), sprzedają swój towar we wczesnych godzinach porannych, oczekującym na nich tu przekupniom.

W obławie uczestniczyli urzędnicy skarbowi, miejscy, przedstawiciele rzeźni miejskiej, urzędu miar i wag, Komitetu do Walki z Nielegalnym Handlem i inspektorka Towarzystwa Ochrony Zwierząt, p. Różańska.

Udział w kontroli brało 35 funkcjonarjuszów. W czasie od godz. 5 rano do godz. 10 spisano 238 protokółów i to za naruszenie przepisów prawa przemysłowego 65, przepisów porządku i bezpieczeństwa 10, przepisów skarbowo-podatkowych 93, za znęcanie się nad zwierzętami 17, za wykroczenie sanitarne 36, weterynaryjne 4 i obchodzenie prawa o miarach i wagach 3.

Wjeżdżający do Poznania handlarze, gdy zauważyli kontrolę, zawracali i uciekali. Podczas obławy na targach przy placu Sapieżyńskim i placu Berdyńskim handlarze, sprzedający nielegalny towar, porzucali posiadane produkty i pozostawili je, uciekając przed kontrolą. W ten sposób zgromadzono dużo „bezpańskiego" towaru, którym zajęły się miejskie władze przemysłowe.

Przy tej okazji zajęto: 25 kg masła, 20 kg wołowiny i 70 kg wieprzowiny, oraz pobrano 14 prób różnych artykułów żywnościowych. Zabrano 3 krątki do uszczelniania konwi z mlekiem. Urzędnicy wydziału przemysłowego urzędowali w ratuszu od godz. 4,30 rano.

Urzędnik prowadzi przytrzymanych dziś oszukańczych handlarzy żydowskich Wiksmana i Kotrowskiego.

Zajęte towary przywożono do ratusza i do Zakładu Badań Żywności. Na 5 wypadków pobranych prób masła stwierdzono w Zakładzie Badań Żywności, że zawartość wody wynosiła od 23—37,5 proc., zamiast douszczalnych najwyżej 16 proc. Masło uległo oczywiście zajęciu. Stwierdzono ponadto w maśle odpadki piasku, słomy, a nawet ludzkich włosów.

W związku z dzisiejszą kontrolą na placu Sapieżyńskim przytrzymano Żydów Lejzora Wiksmana i Izraela Kotrowskiego, którzy sprzedawali nieświeże masło.

Należy nadmienić, że rewizje na drogach nie dotyczyły bezpośrednich wytwórców produktów, t. j. rolników, wiozących towar na rynki. Rolnicy, jako producenci artykułów spożywczych i płodów rolnych, nie mają obowiązku posiadania świadectw przemysłowych i nie podlegają tej surowej kontroli, której ostrze wymierzone jest w niesumiennych handlarzy, sprzedających zepsuty towar.

Akcja, zainicjowana przez naczelnika wydziału przemysłowego, p. Motylińskiego, jest konsekwentnie i energicznie nadal prowadzona i wydaje dodatnie wyniki, które wychodzą na dobro i zdrowie naszego obywatelstwa i państwa.

3 DNIOWA WYCIECZKA NA OLIMPJADĘ!
Wyjazd 14. 8. godz. 2,49. Powrót 17. 8. godz. 4,26. Cena za przejazd z Poznania i spowrotem, paszport, wize, mieszkanie, śniadanie, 1 bilet wstępu na Olimpjadę. Zł 135.-
Zgłoszenia do 9. 8. południe. Akredytywa 22,— marek niem.
„FRANCOPOL" Poznań, św. Marcin 58 Telefon 41-04

Troski mieszkańców Poznania

— * **O przystanek tramwajowy na ul. Polnej.** Mieszkańcy ul. Polnej i Szamarzewskiego zwracają się za naszem pośrednictwem pod adresem dyr. P. K. E. o urządzenie przy zbiegu tych ulic przystanku tramwajowego dla linji nr. 2. Na całej ul. Polnej jest tylko jeden przystanek końcowy przy ul. Patrona Jackowskiego, gdy tymczasem zachodzi wprost konieczność urządzenia wspomnianego wyżej drugiego przystanku. Na ul. Szamarzewskiego zamieszkują przeważnie ci wszyscy, którzy, śpiesząc rano do pracy, muszą korzystać z tramwaju nr. 2, a wskutek tego, że tramwaj ten nie ma tu postoju, zmuszeni są nieraz iść po kilkaset metrów na róg ul. Patrona Jackowskiego. Nie wątpimy, że dyr. P. K. E. uwzględni słuszne życzenia mieszkańców ul. Polnej i urządzi tak bardzo pożądany przystanek. (sk.)

— * **A wody w domu przy ul. Piotrowo nr. 5-6 dotąd niema.** W związku z naszą notatką o nieporządkach w domu przy ul. Piotrowo 5-6 na Berdychowie, donoszą nam, że dotychczas niema tam wody. — Aby zapobiec brakowi wody na miejscu, której dopływ do tej kamienicy zamknął zarząd miejski, właścicielka domu kazała kopać studnię. Cóż jednak, gdy kopie się ją zaledwie o kilka metrów od zbiornika z nieczystościami i gnojówki, a więc w miejscu zgoła nieodpowiedniem, gdyż przesiąkniętem gnojówką. Należałoby wybrać inne miejsce na studnię. (sk.)

— * **Kiedy otrzyma Osiedle Warszawskie poczekalnię** przy końcowym przystanku linji autobusowej P. K. E.: Stary Rynek — Osiedle Warszawskie, — takie pytanie stawia jeden z naszych czytelników, mieszkaniec Osiedla. Jak się w sprawie tej dowiadujemy, była początkowo na Osiedlu poczekalnia, lecz później pewien obywatel tej dzielnicy urządził w ubikacjach poczekalni restaurację, tak, że dziś nie są one już przystępne dla ogółu. Powyższe pytanie jest więc uzasadnione, bo przykro przecież czekać na słocie.

Kronika towarzyska

Do uroczo położonych **lasów owińskich** urządzają **„Wilki Morskie"** wycieczkę parostatkiem w niedzielę, dnia 9 sierpnia 1936 r. Wyjazd o godzinie 8 rano z Alei Szelągowskiej naprzeciw nowej Elektrowni. Powrót o zachodzie słońca. Przejazd w obie strony tylko 1,— złoty. — Dzieci do lat 7 wolne — od 7 do 14 lat 50 groszy. Orkiestra doborowa. Wyśmienity tani bufet — bo własny! Popisy kajakowe! Tańce na wolnem powietrzu i na statku umilą pobyt na wycieczce! Pogoda gwarantowana! Dochód na cele budowy przystani nad Wartą w Poznaniu. Wszystkich, którzy pragną zabawić się i mile spędzić czas zaprasza Komitet organizacyjny.
zg 14 031/2

Restauracja w Hotelu Polonia. Grunwaldzka 18, poleca **bezpłatnie** salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
n 12 894

Dziś policja w nowych odznakach

W dniu dzisiejszym policja mundurowa wystąpiła z nowemi odznakami. Nowe odznaki nosi się na na naramiennikach i na czapce. Srebrne paski widoczne są zdaleka i ułatwiają znakomicie rozpoznanie szarży policyjnej, gdyż wzorowane są na odznakach wojskowych.

Posterunkowy nosi na naramienniku 2 paseczki, podobnie jak kapral, str. posterunkowy — 3 paseczki, jak plutonowy, przdownik ma oznaki sierżanta, a str. przodownik — sierżanta sztabowego. Aspirant policji nosi na naramienniku gwiazdkę podporucznika, podkomisarz dwie gwiazdki (jak porucznik), komisarz trzy gwiazdki (jak kapitan), nadkomisarz ma odznaki majora, podinspektor policji ma oznaki podpułkownika. (kl)

Z TARGU

— Dnia 5 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono (w złotych za pół kg wzgl. za sztukę):

Nabiał: masło wiejskie 1.20—1.30 masło mlecz. 1.30—1.40, twaróg 0.20—0.25, śmietana (litr) 1.00—1.20 mleko (litr) 0.17—0.20, jaja mendel 0.90—0.95.

Mięso: wieprzowina 0.75—1.00, wołowina 0.50—0.90, cielęcina 0.70—1.20, skopowina 0.80—1.20 słonina 0.85—0.90, smalec 1.15—120, mózg cielęcy 0.40.

Ryby: szczupak 1.30—1.40, węgorz 1.30—1.40, lin 1.10—1.20, leszcz 0.50—0.80, białe ryby 0.20—0.40, sandacz 1.60—1.80 sum (dziel.) 1.30—1.40, karp 1.30, karaś 1.00—1.20, ryby śnięte 20—30 gr mniej.

Raki: mendel 0.80—2.00.

Drób i dziczyzna: kura 1.60—3.20, kaczka 2.00—2.50, gęś 2.50—3.50, gołębie (para) 0.80—0.90 perlice 2.00—2.40, królik 1.00—1.20, para kurcząt 1.60—2.50.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 4, szpinak 15—20, buraki pęczek 10, pietruszka (pęczek) 10, sele (sztuka) 10—15, rabarber 5—10, zielona sałata 3—5 rzodkiewki (pęczek) 5, marchew (pęczek) 5 kalafjor 10—40, cebula ml. 5, groszek 10—15, pomidory 10—25, fasola żółta 10—15, zielona 10 ogórki mendel 15—20 kapusta biała (główka) 10, włoska 10—15, modra 10—20.

Owoce: porzeczki 5—10, wiśnie 5—25, jabłka 20—40, gruszki 10—30, owce suszone 0.80—1.00, brzoskwinie 60—80, renklody 70—80, śliwki 20—30, borówki 25.

Grzyby: Kurki (liście) 20, grzyby mieszane 15—25. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Oddalenie się z domu.** Z mieszkania rodziców przy ul. Konopnickiej 3, oddalił się 17-letni uczeń murarski Jan Stachowiak. Jest on wzrostu średniego, blondynem o niebieskich oczach. Ubrany był w czarną odzież i czarne sznurowane trzewiki. (kl.)

— * **Zaczadzenie gazem świetlnym.** W mieszkaniu przy W. Garbarech nr. 40 zaczadziła się gazem świetlnym, prawdopodobnie przez nieostrożność, 34-letnia Marja Cieślik. Przywołane na miejsce wypadku pogotowie ratunkowe (66-66) udzieliło zaczadzonej pierwszej pomocy lekarskiej i przewiozło ją do szpitala miejskiego. (kl.)

— * **Zatrucie kwasem solnym.** W mieszkaniu przy ul. Granicznej 5 zatruła się kwasem solnym niejaka Gawłowa. Pogotowie przewiozło ją po zaaplikowaniu środków ratowniczych do szpitala miejskiego. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kieszonkowcy grasują.** Wczoraj po południu w tramwaju linji nr. 6, skradziono panu Z. O. 420 zł. Portfel, zawierający pieniądze, został wyciągnięty z tylnej kieszeni spodni. (ks.)

— * **Ujawnienie sprawcy kradzieży.** W związku z kradzieżą plandeki z wozu p. Andrzeja Prażyńskiego ze Swarzędza, ujawniono jako sprawcę Jacka Duszyńskiego z Poznania (ul. Wyspiańskiego 35). Płachtę znaleziono u Józefa Marchelka na Wielkich Garbarach 1. (kl.)

— * **Maszyna do szycia w policji.** W wydziale śledczym prz ypl. Wolności 12, znajduje się maszyna do szycia marki „Victoria", pochodząca prawdopodobnie z kradzieży. Interesowani mogą obejrzeć ją w godzinach służbowych. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Rochatka znów skazana.** Przed dwoma dniami pisaliśmy o skazaniu Czesławy Rochatki z Poznania na jeden rok więzienia za kradzież biżuterji. Dziś zasiadła ona znów na ławie oskarżonych sądu grodzkiego w Poznaniu pod zarzutem podstępnego wyłudzenia 80 zł. Rochatka przybyła w dniu 2 maja rb. do mieszkania Bronisławy Hołyst (ul. Piotra Wawrzyniaka 31) i oddała jej list, pisany na maszynie rzekomo przez córkę z prośbą o przysłanie jej przez oskarżoną wspomnionej sumy. Hołyst, nie podejrzewając nic, dała Rochatce pieniądze. Oczywiście pieniędzy córka Hołystowej nie oglądała. Sąd skazał pomysłową oszustkę na 1 rok więzienia. (m.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Gniezno.** Sąd okręgowy rozpatrywał sprawę Władysława Domańskiego z Olekszyna, „tylko" 13 razy karanego za kradzieże. Policja trzemeszeńska w marcu rb. przytrzymała domańskiego, jak niósł worek z pierzynami i narzędziami kowalskiemi. Posiadanie tych rzeczy tłumaczył na różny sposób, nieco później stwierdzono, że rzeczy te skradzione zostały kowalowi Kozłowskiemu w Trzemżalu. Dnia 17 kwietnia rb. przybyła policja do mieszkania oskarżonego, celem doprowadzenia go do posterunku na przesłuchy. Domański z powodu zakucia go w kajdanki począł się awanturować, kopać, gryźć, znieważając posterunkowych we wszystkich możliwych słowach. Sąd skazał Domańskiego na stosunkową niską karę 2 miesięcy aresztu, albowiem stanął na stanowisku, że doprowadzenie Domańskiego mogło się obyć bez zakucia w kajdanki. (br)

— * **INOWROCŁAW.** Uroczyste nabożeństwo żałobne za zmarłych i poległych narodowców zgromadziło w niedzielę w kościele farnym św. Mikołaja tłumy wiernych, członków i sympatyków Stron. Nar. Mszę św. celebrował ks. mansjonasz Wnuk, a podniosłe, patrjotyczne kazanie o ideach polskiej młodzieży narodowej i katolickiej wygłosił ks. kanonik Jaskowski.

— Tłumy wiernych wzięły w ub. niedzielę udział w poświęceniu miejsca pod nowy kościół św. Józefa, który stanie w najpiękniejszej dzielnicy solankowej, naprzeciwko gmachu uzdrowiska Ubezpieczalni Krajowej. Ks. dziekan Kubski dokonał poświęcenia miejsca. Przemówił ks. prob. Handke. Do podniesienia uroczystości przyczynił się występ chóru „Cecylja" pod batutą prof. Sobieskiego.

— Podczas prac żniwnych wydarzył się tragiczny wypadek w Markowicach. Niejaka Janina Pawlakówna, lat 17, tak nieszczęśliwie podłożyła rękę pod koszone przez ojca zboże, że ostrze kosy przebiło rękę na wylot.

— Katastrofalny pożar zniszczył gospodarzowi Wład. Graczykowi w Wolicy Starej dom mieszkalny, stodołę z zawartością zboża i paszy oraz budynek gospodarczy. Poza tem spaliło się 15 sztuk bydła i około 250 szt. drobiu. Ogień przeniósł się do zabudowań sąsiada Smolińskiego, gdzie pastwą płomieni padł również dom mieszkalny, stodoła i narzędzia rolnicze.

— Na zebraniu miejscowej placówki P. P. S., w obecności około 1.500 osób, niej. Teller zarzucił sekretarzowi P. P. S., Janowi Kotlarkowi, że „jest szpiclem policji i że z policji otrzymuje pieniądze za usługi konfidencjonalne, bo nigdzie nie pracuje, a ładnie się ubiera i dobrze żyje". Tellerowi wiadomości tych udzieliła żona. Kotlarek wytoczył Tellerom skargę o zniesławienie. Oboje zostali skazani na dwa mies. aresztu.

— **Znane ze swej ruchliwości K. S. M. męskie w Rejewie przygotowuje na dzień 15 bm.** wielką imprezę latową p. t. „Dzień młodzieży" połączoną z obchodem 16-tej rocznicy „Cudu nad Wisłą".

— Krwawa bójka rozegrała się na zabawie we wsi Rachcin. W pewnej chwili doszło do gwałtownej sprzeczki pomiędzy Ign. Misterskim, lat 16, a Antonim Leszczyńskim, lat 18. Sprzeczka zamieniła się w bójkę, w czasie której Misterski zadał swemu przeciwnikowi kilka cięć nożem. Leszczyńskiego przewieziono do szpitala, gdzie zmarł w strasznych męczarniach. Misterski zbiegł w nieznanym kierunku.

STAN POGODY W POZNANIU

5 sierpnia 1936

Temperatura 7 godz. + 13,1

Ciśnienie
7 godz. 755,4 mm. umiarkow.

Zachmurzenie
7 godz. pogodnie

Wiatr
7 godz. kierunek poł.-zach., szybk. 5 m/sek.

Opad
w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego)

Temperatura w dniu 4 sierpnia br. była:
najwyższa + 19,0 o godz. 10
najniższa + 12,0 o godz. 5

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Pogoda nadal nieustalona, pochmurno z nieznacznemi przejaśnieniami, chłodno, umiarkowane wiatry zachodnie, miejscami opady.

Zuchwały Żyd lżył Naród Polski

Sąd skazał go na 2 miesiące bezwzględnego aresztu

Gniezno (br). Dnia 4 b. m. sąd okręgowy w Gnieźnie rozpatrywał sprawę karną Hersza Wiernika z Gniezna, oskarżonego o lżenie Narodu Polskiego.

W marcu r. b. odbywał się w Gnieźnie targ, na którym wystawił swój stragan Hersz Wiernik. Nie mając nic do czynienia, rozglądał się za kupującymi. W tym czasie przejeżdżał na rowerze obok straganu Wiernika uczeń piekarski Niemann, którego Wiernik zachęcał do kupna towaru. Niemann odpowiedział, iż u Żyda nie kupuje, a polskich straganów na rynku stoi dosyć, zresztą „ze Żydami do Palestyny". Słowa te rozsierdziły Żyda do tego stopnia, że począł na głos wykrzykiwać: „Wy, cholery Polacy, gnój na polach wywozić, Żydom buty czyścić, Żydom w piecach palić i t. d."

Bezczelność Żyda wywołała wielkie zbiegowisko i tylko dzięki interwencji policji, która aresztowała Wiernika, nie doszło do awantur.

Wiernik przed sądem, jak mógł, tak się wykręcał i zapewniał na sposób żydowski, iż jest zupełnie niewinny. — Świadkowie Niemann, Ostrowska i Bielak potwierdzili akt oskarżenia, i po przeprowadzonym przewodzie sądowym sąd skazał bezczelnego Żyda na dwa miesiące bezwzględnego aresztu, oraz na ponoszenie kosztów sądowych.

Obrony Wiernika podjął się adw. Langer z Gniezna.

Ryby w Warcie uległy zatruciu

Wczoraj przed południem łowiący ryby w Warcie, wprost elektrowni miejskiej, byli ogromnie zdziwieni, kiedy dostrzegli, że środkiem rzeki płyną po wierzchu duże ryby, przy brzegu zaś małe. Ryby były tak osłabione, że można je było chwytać rękami i to w dużej ilości.

Dzieci, przebywające nad brzegiem Warty, widząc taką okazję, korzystały z niej skwapliwie. Niektórzy chłopcy rozbierali się szybko, wskakiwali do wody i chwytali duże ryby, płynące środkiem rzeki, inni zaś przy brzegu wyławiali rękami małe sztuki. Wyławiane w ten niecodzienny sposób ryby pakowali do woreczków i zanosili do domów.

Starsi robołowcy zaniepokoili się jednak poważnie tem dziwnem zjawiskiem i zaczęli dociekać jego przyczyn. Dostrzegli oni, że z mostu bocznicy kolejowej robotnicy gazowni miejskiej zrzucają z wagonu jakieś odpadki (podobno cement). Te właśnie odpadki — jak twierdzą rybołówcy — stały się podobno powodem zatrucia ryb.

METROPOLIS
SEANSE: 515 715 915
OD JUTRA **CZWARTKU,** 6 bm.
KRÓL i KRÓLOWA TAŃCA
FRED ASTAIRE
i **GINGER ROGERS**
W NAJUCIESZNIEJSZEJ SUPERKOMEDJI
O NIEBYWAŁYM PRZEPYCHU WYSTAWY
SZALONEJ BRAWURZE i BŁYSKAWICZNEJ AKCJI
„WESOŁA ROZWÓDKA"
Największa sensacja taneczna świata taniec „CONTINENTAL" ng 15 423
W nadpr.: Tyg. Pata — Otwarcie Olimpjady oraz taniec Parnela w kostjumach narodowych
DZIŚ w środę poraz ostatni — „HRABINA MARICA"

— * **JAROCIN.** W ub. tygodniu w nocy włamali się nieznani sprawcy do p. Konrada Bnińskiego w Witaszycach i skradli 3 pary szorów, większą ilość wędlin z śpiżarni, oraz 6 kur i zbiegli niepoznani. Poszkodowany oblicza stratę na około 600 zł.

— W dniu 22 b. m. o godz. 10,40 wyrusza pielgrzymka z Jarocina do Piekar Śl. zorganizowana przez bractwo różańcowe panień i apostolstwo modlitwy pod przewodnictewm ks. Domka. Z Piekar pielgrzymka udaje się do Częstochowy.

— Zlot Okręgowy K. S. M. M. i Ż. odbędzie się dnia 9 b. m. w ogrodzie Bractwa Kurkowego. Na program tegorocznego zlotu złożą się: uroczyste nabożeństwo o godz. 10 w kościele Chrystusa Króla pochód przez miasto i defilada, uroczysta akademja. Po południu w strzelnicy Bractwa Kurkowego odbędzie się impreza regjonalna.

— Starosta powiatowy p. Rożankowski powrócił z urlopu i objął urzędowanie.

— Lekarz powiatowy p. dr. Szajewski rozpoczął z dniem 3 b. m. urlop wypoczynkowy. Zastępować go będzie lekarz pow. dr. Morawski ze Środy. Przyjmuje we wtorki i piątki każdego tygodnia od godz. 8—12.

— Wenta na kościół Chrystusa Króla odbędzie się 16 b. m. w parku ks. Radolina. (jp)

— * **KOŚCIAN.** Okręg kościański K. S. M. ż. urządził w dniu 2 bm. w Kościanie 5 zlot okręgowy, połączony z uroczystym obchodem 10-lecia istnienia oddziału kościańskiego. O g. 9,30 odbyła się zbiórka oddziałów w ogrodzie hotelu Warszawskiego skąd wyruszono do kościoła farnego na uroczyste nabożeństwo, które odprawił asystent ks. Konwiński. Po nabożeństwie odbyła się uroczyta akademja którą zagaiła prezeska okr. p. Łucja Polewodzińska. Na program akademji składały się: śpiew, sprawozdanie z działalności 10-lecia istnienia oddziału Kościan, sprawozdanie okr., wręczenie dyplomów za 10-letnią owocną pracę, oraz b. treściwy referat ideowy, delegatki centrali p. Śmierzewskiej z Poznania. Mimo niepogody na zlot przybyło 700 druhen z 23 sztandarami. Po południu odbyły się dożynki wyprowadzone przez młodzież żeńską i męską.

— Zarząd powiatowy związku inwalidów cywilnych zwołał na dzień 2 bm. o godz. 11 przed południ. w sali Strzelnicy w Kościanie wielkie zebranie informacyjne w sprawie rent inwalidzkich i knapschaftowych, na którem przemawiał delegat zarządu centrali. (km.)

— * **KROTOSZYN.** W ub. tygodniu odbyło się zebranie klubu sportowego „Astra". Zebranie zagaił prezes p. Kazimierz Reszelski. Referat o najnowszym systemie pływania dr. Wissnera, wygłosił p. Hipolit Dardas. Krótkie sprawozdanie z dotychczasowej działalności zdał p. Rafał Dardas.

— W ub. dniach skradziono u p. Ratajczaka Józefa w Krotoszynie przy ul. Kaliskiej 115 zł gotówki ukrytej w różnych schowkach.

— W ub. tygodniu usiłował popełnić samobójstwo 21-letni Stanisław Dopierała, zamieszkały w Krotoszynie przy ul. Polnej 1. Denata odwieziono do szpitala miejskiego. Niebezpieczeństwa niema. Powodem usiłowanego samobójstwa był zawód miłosny.

— Na posterunku P. P. w Krotoszynie p. Michalakowa Berta z Bienic pow. krotoszyński zgłosiła że przyjęty przez nią parobek niej. Aleksandrowicz z Konina, oddalił się z jej domu wraz ze skradzionym rowerem męskim. Za złodziejem wszczęto energiczne śledztwo. (sh)

— * **OSTRÓW.** Pojawił się na rynku od strony wschodniej stragan żydowski ze skórą podeszwową i obcasami gumowemi. Właścicielem traganu jest Żyd Zimnawoda, zamieszkujący przy ul. Koszarowej 35.

— W dniu 15 sierpnia br. z okazji 16-tej rocznicy „Cudu nad Wisłą" odbędzie się w Poznaniu wielka manifestacja narodowa przeciwkomunistyczna oraz protest przeciw zakusom niemieckim na Gdańsk. Z Ostrowa wyjeżdża na powyższą uroczystość w dniu 15 bm. pociąg popularny o godz. 3,45 rano. Koszty podróży w obie strony wynoszą 3,60 zł. Zgłoszenia do 10 sierpnia przyjmuje sekretarjat Str. Nar., ul. Sądowa 4, m. 9 (hotel „Wiktorja").

— Z powodu niepogody, strzelanie o godność mistrza Zw. Podofic. Rez. Z. Z. R. P. zostało w ub. niedzielę przerwane. Dokończenie strzelania, proklamacja mistrza i podmistrzów oraz dokończenie strzelania do tarczy na samolot „Chrobry" nastąpi w dniu 23 sierpnia. (wp)

— * **ROGOŹNO.** Kiermasz Kat. Stow. Młodz. Polskiej odbył się w Rogoźnie, w ub. niedzielę. Główną osobą kiermaszu była postać króla Przemysława II, którą kreował p. Milewski, poza tem występowała świta króla, krakowiacy i górale. Publiczność rozweselała grupa Żydów (p. T. Rosołek i D. Szatkowski). Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. Reżyserję kiermaszu prowadził p. Haupa, muzykę i śpiewy p. Korybalski.

— * **ŚRODA.** Ks. prob. dr. Janicki w miesiącu sierpniu nie urzęduje. Zastępuje go ks. mansjonarz A. Tomiński.

— Kat. Stow. Kobiet „Oświata" prosi członkinie o zwrot książek do bibljoteki w środę 5 bm. o 19,30 w hotelu Hutnera.

— W ub. niedzielę otwarto w auli szkoły powsz. wystawę LOPP. Można ją zwiedzać od godz. 15 — 20. Wstępne 20 gr. (dzieci 10 gr.), członkowie LOPP za okazaniem legitymacji płacą połowę. Zamknięcie wystawy nastąpi 6 bm.

— W Środzie i powiecie szerzy się zaraza nosacizny wśród koni. (ak)

— * **WRONKI.** W związku z zlotem okręgowym Sokolstwa w Międzychodzie odbyło się zebranie zarządu okręgowego z udziałem prezesa gniazda międzychodzkiego p. dr. Kubczaka. Zlot okręgowy Sokolstwa okręgu wronieckiego odbędzie się 15 b. m. w Międzychodzie według następującego programu: Godz. 5,30 zawody lekkoatl.: 9,30 wymarsz z strzelnicy na boisko; 15,30 otwarcie zlotu. popisy gimnastyczne i bieg na 3.000 mtr.; 19,30 ogłoszenie zwycięzców i zamknięcie zlotu; 20 powrót do miasta i zabawa taneczna. (sc)

— * **ZBĄSZYŃ.** Dnia 31 lipca pociągiem pospiesznym z Berlina przybyła do Polski wycieczka szwajcarska, składająca się z kombatantów Fidacu. Wycieczka składała się z 72 osób. Na powitanie wycieczki przybyła specjalna delegacja.

— Wielka zabawa latowa w lesie miejskim, zorganizowana przez Inw. Woj. nie odbyła się z powodu ulewnego deszczu.

JARMARKI

— * **PLESZEW.** W czwartek dn. 6 sierpnia odbędzie się jarmark na bydło i konie.

— * **ŻNIN.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się dnia 6 sierpnia.

— * **MOGILNO.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się dn. 11 sierpnia. Spęd zwierząt racicowych dozwolony.

— * **PIASKI, POW. GOSTYŃ.** Jarmark ogólny, t. j. kramy, na konie i bydło odbędzie się dn. 19 bm.

— * **LWÓWEK.** Jarmark we Lwówku na konie i bydło odbędzie się dn. 19 bm.

Katastrofa motocyklowa pod Lesznem

Leszno. (Tel. wł.). Dziś o godz. 7,15 na szosie do Rydzyny najechał motocykl nr. PZ 49090, własność p. Władysława Nowaka, właściciela młyna w Wolsztynie, na 64-letnią kobietę, nazwiskiem Liebtahl z Pomykowa. Najechana poniosła śmierć na miejscu, a p. Nowak odniósł złamanie obojczyka i żeber. Umieszczono go w szpitalu w Lesznie. (hl)

Epilog zatargów rodzinnych przed sądem

Szamotuły (sc) W rodzinie Krzyżaniaków w Koźminie, (pow. szamotulskiego dochodziło przez dłuższy czas do zatargów. Mąż Krzyżaniakowej, Władysław, bił i stale maltretował swą żonę. W obronie swej siostry stawał bardzo często brat jej, Bronław Dolny. W dniu 24 kwietnia br., podczas sprzeczki zabrał Dolny swemu szwagrowi rewolwer, którym Krzyżaniak odgrażał się że zastrzeli całą rodzinę.

W obawie przed awanturą, Krzyżaniakowa wraz z matką i bratem nocowała u sąsiadów. Następnego dnia, 25 kwietnia, gdy Dolny wrócił do domu, porwał Krzyżaniak siekierę, zamierzając się na Dolnego. Ten w obronie własnej dobył broni i położył swego szwagra trupem na miejscu.

Ostatnio stanął Dolny przed sądem okręgowym, na sesji wyjazdowej w Szamotułach, w składzie wiceprezesa Soińskiego, dr. Woźniaka i sędz. Długołęckiego. Oskarżony, człowiek młody, płacząc, do winy się przyznaje. Po przesłuchaniu kilkunastu świadków, pom. in. żony zabitego, oraz przemówieniu obrońcy adw. Musieła, sąd wymierzył Dolnemu 1 rok i 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 3 lata.

Cmentarzysko przedhistoryczne w Sycynie

W Sycynie, pow. obornicki, rozkopał p. Witold Hensel, członek Eksped. Wykop. U. P. w Biskupinie, 8 grobów ciałopalnych kultury łużyckiej, młodszej epoki bronzowej (około 1000 lat przed nar. Chr.). Wiadomość o odkryciu cmentarzyska nadesłał p. Hildebrandt, nauczyciel z Sycyna.

Pożar w domenie państwowej

Tczew (Tel. wł.) W poniedziałek w nocy wybuchł wielki pożar w domenie państwowej Radostowo, pod Subkowami, której dzierżawcą jest p. Skarżyński. Pożar strawił doszczętnie dużą drewnianą stodołę, 130 fur koniczyny, blisko 100 fur jęczmienia, przeszło 30 fur pszenicy, poza tem 5 wozów ze zbożem oraz narzędzia rolnicze. Spalił się również murowany budynek z warsztatem mechanicznym i szopą z narzędziami rolniczemi. Inwentarz żywy zdołano uratować.

Straty wynoszą około 130 000 złotych. Przypuszcza się, że pożar powstał wskutek zbrodniczego podpalenia.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej wpłacono w dalszym ciągu:

Na rodzinę ś. p. Wieśniaka w Przytyku: Leciej, Łódź, 2,—, razem z poprzednio pokwitowanemi 125,44 zł.

— * **Na ubogich Stow. Pań Mił. par. archikatedralnej** złożyły pp. A. i M. Walkowskie 10 zł w miejsce podziękowań za złożone kondolencje z powodu śmierci śp. z Walkowskich Jadwigi Thielowej.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 4 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Blacharz Stanisław Wojtkowiak i krawc. Anna Zawadzka w Łąkorzu, pow. lubawski; obuwnik Marjan Bogdański i rob. Janina Tepperówna; szewc Józef Kozubek i Ewa Niegolewska; pom. mur. Antoni Rybarczyk i Władysława Braciszewska w Zaniemyślu, pow. średzki; akwiz. Stanisław Skorwider i Stanisława Wietrzykowska z d. Czarnecka; obuwn. Tomasz Siudziński i Stanisława Siemińska; górnik Stanisław Joskowiak i eksp. Pelagja Baranowska; kup. Stanisław Wojtkowski i urz. pryw. Ludosława Knollówna; opt. mech. Jan Wrembel i marsz. Marjanna Zielińska; owd. kup. Władysław Stawski i owd. Katarzyna Wegnerowa z d. Olszewska; blacharz Stefan Trocha i Józefa Ptakówna, oboje w Lasku, pow. pozn.; naucz. Maksymiljan Kubacki i Marja Grupińska w Czarnkowie.

Zgony.

Dnia 4 sierpnia 1936 r. zapisano następujące zgony: Zofja Büttnerowa z domu Werdinówna wdowa, 82 lat; Czesław Dudziak, elektrotechnik, 36 lat; Feliks Grześkowiak, robotnik, 59 lat; Marta Witucka, z domu Schwenzer, wdowa, 56 lat; Jakób Domiński, kowal, 67 lat; Agnieszka Konopka, z domu Trawka, 46 lat.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Lwowskiego Towarzystwa Naukowego. Lwów powojenny nie przestał być ważnym ośrodkiem naukowym, choć wszystko składało się na to, by ten ośrodek osłabić i osamotnić. Wzmógł się wewnętrznie i stale objawia żywotność, której znaczenie poczyna się rozumieć i w Warszawie. Tej żywotności wyjątkowej są świadectwa sprawozdania instytucji, na czele której stoi Bujak, a ozdobą są uczeni tej miary, co Witkowski, Pawlikowski, Kleiner, Dąbkowski, Abraham, Czekanowski, Bruchnalski i inni. Posiedzenia wydziałów i komisyj są liczne a odczyty wskazują na wysoki poziom naukowy. Ostatnio referował Badecki o polskiej liryce mieszczańskiej XVII w., Kurdybach — o stosunkach literacko-kulturalnych Wilna ze Lwowem w początkach XIX w., Piszczkowski — o pismach Jana Żabczyca, Mańkowski — o lwowskim cechu malarskim na przełomie XVI i XVII w., Adamus — o problemie początków elekcyjności polskiej i sprawie św. Stanisława, Hejnosz — o konferencjach w średniowiecznej Polsce, Kącki — o Stojałowskim, twórcy politycznego ruchu ludowego w Galicji. Z grona członków instytucyj odeszli w lepszy świat Zakrzewski i K zicki. Wobec dużego braku sił naukowych w powojennej Polsce takie braki trudno będzie zastąpić. (T. Gr.)

ARCHITEKTURA

Dawne budownictwo polskie stanowi jedno z głównych zainteresowań Biuletynu historji sztuki i kultury wydawanego przez Zakład architektury polskiej i historji sztuki politechniki warszawskiej. Zeszyt ostatni przynosi ciekawy opis budowy zamku w Żywcu pióra J. Szablowskiego. Jak się okazuje, zamek był zbudowany już w początkach XV wieku i posiada wcale dobrze zachowany dziennik samej budowy i późniejszych przebudowań. Obok tej pracy zamieszczono rozprawę M. Muszyńskiej-Krasnowolskiej o kościele św. Katarzyny w Krakowie w świetle nowych badań. Poza temi dwoma artykułami zamieszczono wykaz planów, odnoszących się do budownictwa drewnianego w Polsce, sporządzonych w latach 1925—1936, a przechowywanych w zbiorach Sekcji Pomiarów Zakładu. Uzupełnienie zeszytu stanowia artykuły informacyjne o wystawie dzieł Tycjana w Wenecji, oraz o laboratorium chemicznem przy Państwowych Muzeach w Berlinie, recenzje i kronika. (J. St.)

WŚRÓD CZASOPISM

„RUCH LITERACKI" W NOWEJ SZACIE

Od r. 1926 wychodzi w Warszawie ten miesięcznik naukowy, poświęcony historji i krytyce literatury polskiej. Założony przez ś. p. prof. Gubrynowicza, po jego śmierci redagowany przez P. Grzegorczyka, ukazywał się „Ruch Liter." przez lat dziesięć nakładem księgarni Gebethnera. Niezbyt dawno omawiano na tem miejscu setny jego zeszyt. Z zestawionej w nim bibljografji dziesięcioiecia widać, że pismo zgromadziło najpierwsze nasze pióra w zakresie historji literatury i krytyki: Bruchnalski, Brückner, Chrzanowski, Ujejski, Borowy, Krzyżanowski, L. Łempicki i w. in. Przynosiło rozprawy i szkice ze wszystkich wieków literatury polskiej, sporo materjałów literackich, dużej nierzadko doniosłości (szereg listów Mickiewicza, Słowackiego, Norwida itp.), bogaty dział recenzyj i drobnych notatek; podawało też stale bieżącą bibljografję krytyki literackiej polskiej, ważniejszej obcej, niekiedy bibljografje osobne: Dantego, Conrada, poszczególnych pisarzy (szczególnie cenna Norwida!).

Wchodząc w jedenasty rok istnienia pismo, nie zmieniając redakcji, zmieniło wydawcę; ukazuje się nakładem warszawskiego oddziału Tow. Liter. im. Mickiewicza i Instytutu Wydawn. „Bibljoteka Polska" (adres administracji: Warszawa, Nowy Świat 23-25). Zmieniło też nieco objętość: wychodzić będzie jako dwumiesięcznik w zeszytach dwuarkuszowych. Redakcja ta pozwoliła też zredukować pokaźnie prenumeratę (rocznie 6 zł, zeszyt pojed. 1,50 zł). Zastosowano natomiast większą ekonomję druku, co w rezultacie pozwoli w znacznym stopniu wyrównać — jeżeli o treść chodzi — ową redukcję objętości.

W nowej fazie istnienia pismo — wnosząc z dwu pierwszych zeszytów — utrzymuje się zasadniczo w dotychczasowym charakterze. W wyższym może tylko stopniu zdaje się redakcja zabiegać o artykuły syntetyczne, orjentujące już to w pracach literackich, już też w osobistościach i problemach. Również dział recenzyj wydaje się bardziej zaktualizowany.

Tak więc tegoroczne zeszyty przyniosły: jubileuszowy portret literacki prof. Chrzanowskiego przez Z Szmydtową, pobudzający do dyskusji artykuł St. Zetowskiego o „Wallenrodzie", studjum literackie o barokowej epistulografji miłosnej Sobieskiego przez St. Skwarczyńską, fragment studjum o stosunku Żeromskiego do literatury rosyjskiej przez G. Tymofiejewa, obszerną ocenę akademickich „Dziejów literatury pięknej w Polsce" przez J. Krzyżanowskiego. W dziale materjałów podano nieznane listy Mickiewicza, Krasińskiego, zapomniane utwory Żeromskiego. Wśród recenzyj zwracają uwagę gruntownością: H. Hleb-Koszańskiej o bibljografji Lorentowicza „La Pologne en France", ks. Gładysza o studjach J. Birkenmajera nad „Bogurodzicą", Rulikowskiego o pamiętnikach aktora Owerłły i w. in. Nie brak też interesujących notatek pomniejszych.

Słowem, pismo, redagowane żywo, trafićby powinno do podręcznego warsztatu naukowego i nauczycielskiego każdego polonisty, a zainteresować może również szerokie koła czytelników.

Dr. Stanisław Pigoń

KRAJOZNAWSTWO

Polowanie i krajoznawstwo zbiegają się ze sobą na pewnych punktach — jak to wiadomo chociażby z prac nieodżałowanego Juljana Ejsmonda. Przyrodoznawstwo jest łowiectwu jeszcze bliższe. Warto też zapisać jubileuszowy numer „Łowca", wydany z powodu 60-lecia, jakie upłynęło właśnie od założenia we Lwowie Polskiego Towarzystwa Łowieckiego, a poświęcony 35 zjazdowi łowieckiemu. Zredagowali go pp. K. Mniszek i prof. dr. Witold Ziembicki. Na treść składają się: wiersz Al. Fredry p. t. „Dawne polowanie", Ad. Sołowija wspomnienie o założycielu M. T. Ł. hr. Wodz. Dzieduszyckim, podana i omówiona przez prof. W. Ziembickiego reprodukcja pamiątkowego dokumentu założenia Towarzystwa Łowieckiego z r. 1876 z 43 podpisami założycieli, z Wł. Dzieduszyckim i Ośw. Bartmańskim na czele, Alfr. Sandera sprawozdanie z działalności Towarzystwa w ostatniem dziesięcioleciu, (ponieważ dzieje Towarzystwa w 50-leciu po r. 1926 spisał już śp. S. Krogulski w książce p. t. „Pół wieku"). Bardzo ciekawy zarys biograficzny o Art. Bartelsie, piosenkarzu, myśliwym i autorze artykułów łowieckich dał prof. W. Ziembicki. Są artykuły red. Alb. Mniszka o emocjach myśliwskich, Ant. Pisulińskiego o afrykańskim manguście (ichneumon zwany potocznie szczurem faraona), bardzo instruktywny artykuł prof. Wł. Szafera o wspólnych zadaniach łowców z przyrodnikami-ochraniarzami, z propagandą myśliwych typu „camera-hunter", to jest ze zmontowanym aparatem fotograficznym na łożysku sztucera do fotografowania zwierząt przed strzałem. B. ciekawy jest artykuł Ad. Starzeńskiego o rekordach myśliwskich (np. u nas najwyższa liczba zabitych kozłów przez jednego myśliwego wynosi 3000 sztuk), z dowcipną anegdotą o wędkarce-sportsmence, co z Dunajca pod Szaflarami, zamiast łososia wyłowiła wełniane portki góralskie — bardzo pięknie wyszywane. Całość zdobią fotografje pamiątkowe i artystyczne zdjęcia myśliwskie W. Puchalskiego. (F. Poh.)

OCHRONA ZABYTKÓW

Muzeum Historyczne m. Lwowa, istniejące od r. 1893, należy do typu muzeów lokalnych, przeznaczonych na przechowywanie i gromadzenie zabytków i pamiątek, związanych z dziejami miasta. Lwowskie Muzeum Hist. posiada specjalnie szczęśliwe warunki, mieści się bowiem od r. 1926 w jednym z najpiękniejszych domów renesansowych polskich, t. zw. Czarnej Kamienicy, związanej ściśle z dziejami mieszczaństwa lwowskiego. To też zebrane w Muzeum tym zabytki nabierają specjalnego znaczenia.

Przewodnik po Muzeum p. t. „Muzeum Historyczne miasta Lwowa. — Przewodnik po zbiorach (Lwów, 1936. Nakł. gminy m. Lwowa) z uwzględnieniem historji zbiorów, jak też kamienicy, z próbą charakterystyki jej architektury, opracowała dr. Łucja Charewiczowa, kustosz zbiorów. Przewodnik ten w typie popularyzacyjnym ma na celu zaznajomić zwiedzających nietylko z poszczególnemi okazami muzealnemi, ale i przedstawić związek ich z dziejami miasta. (hb)

Jutro:

ŚLADEM KOPERNIKOWSKICH PAMIĄTEK

przez

dr. Janusza Staszewskiego

POD KOPUŁĄ NIEŚMIERTELNYCH

Ostatnie wybory w Akademji Francuskiej — Zmarli i nowi Nieśmiertelni — Jaki jest skład Akademji? — Białe wybory — Nowi Akademicy — Niefortunna gramatyka — Ani jednej kobiety.

Temi dniami, jak już donosiliśmy, Akademja Francuska dokonała wyboru dwóch nowych członków. Są nimi p. Edmond Jaloux i Joseph de Pesquidoux. Wybranych miało być więcej, gdyż w ostatnim pół roku zmarło było aż sześciu. Dalsze jednak wybory zostały odłożone na później.

Na czele zmarłych musi być wymieniony nestor powieściopisarzy francuskich, Paul Bourget, autor sławnych „Szkiców Psychologji Współczesnej" i niemniej znanych powieści, z których najwartościowszemi były „Uczeń" i „Demon Południa", — dalej Juljusz Cambon, jeden z najznakomitszych dyplomatów Trzeciej Republiki, długoletni ambasador Francji w Berlinie — W lutym zmarł Jaques Bainville, świetny historyk a przedewszystkiem wybitny publicysta orjentacji prawicowej. Głośne były jego książki polityczne m. in. „Historja Francji" i „Napoleon". Dalej zmarli dwaj poeci wręcz przeciwnych kierunków: neoklasyk, autor wergiljańskich wierszy Pierre de Nolhac, oraz jeden z ostatnich żyjących symbolistów czystej krwi, Henri de Régnier. Régnier był uczniem parnasistów a nawet zięciem jednego z głównych poetów tej szkoły Hérédii, jednakże sam jeden z pierwszych zaczął stosować t. zw. wolny wiersz i stał się założycielem kierunku symbolistycznego. Wreszcie ubył z grona Akademji jedyny wśród niej przedstawiciel palestry francuskiej: sędziwy adwokat Henri-Robert, autor licznych dzieł z dziedziny pamiętnikarsko-sądowej.

W Akademji Francuskiej nie zasiadają bowiem sami literaci i uczeni. Społeczeństwo francuskie nagradza fotelem akademickim wielkich swoich synów, w jakiejkolwiekby dziedzinie okryli sławą imię ojczyzny. Tak pod Kopułą zasiadali, żeby się ograniczyć do czasów nam współczesnych, tacy mężowie stanu, jak Poincaré i Clemenceau, tacy wodzowie jak Foch, Joffre, Pétain, Lyautey a ostatnio Weygand, wielcy dyplomaci, wreszcie duchowni takiej miary, jak kardynał Baudrillart. A zawsze znajduje się jedno czy dwa miejsca dla przedstawiciela dziennikarstwa, adwokatury, czy matematyki i fizyki (ks. de Broglie). Układ ten nie jest stały i miewa odchylenia w rozmaitych kierunkach — typowy był po wojnie masowy niejako wybór generalicji — jednakże zrąb Akademji jest oddawna ten sam: stanowią go powieściopisarze, historycy i krytycy. W obecnym składzie Akademji na 34 członków jest: 10 — powieściopisarzy, 14 — historyków i essayistów, 3 — jenerałów, 2 — matematyków, wreszcie po jednym przedstawicielu stanu duchownego, poezji i filozofji (Bergson).

*

Obecnie miano wybrać tylko czterech członków, gdyż na ostatnie dwa fotele wakans jeszcze nie został ogłoszony, a Akademją Francuską rządzą zwyczaje i formy hieratyczne, kilkusetletnią tradycją i rytuałem uświęcone, od których odchylenia zdarzają się tylko w wyjątkowych wypadkach.

Ale tym razem obsadzono tylko dwa fotele: Bourget'a i Bainville'a, na których miejsce zostali wybrani dwaj powieściopisarze: Edmund Jaloux i Joseph de Pesquidoux. Dwa dalsze fotele nie zostały obsadzone — wypadek w Akademji Francuskiej bardzo częsty — z powodu równych sił kandydatów, a raczej równej ilości głosujących ich zwolenników. O fotel dyplomaty Cambon'a stoczyli walkę sędziwy admirał Lacaze, bohater morski z czasów wojny światowej, i rektor Uniwersytetu Paryskiego Charléty — otrzymując obaj po 15 głosów. Outsiderem podczas tej elekcji był głośny powieściopisarz powojenny Paul Morand.

Fotelu poety de Nolhaca nie zajął ani ks. biskup Grente, ani świetny komedjopisarz de Croisset, ani znany wydawca paryski Champion. Były to dwie elekcje t. zw. białe — i ci sami kandydaci, o ile wytrwają w swym zamiarze, będą zmuszeni ponowić za kilka miesięcy swoje starania i oficjalne wizyty, a przy tem staczać walkę z nowymi, być może groźniejszymi przeciwnikami

Nowoobrany Edmond Jaloux stawał już kilkakrotnie do wyborów. Marsylczyk z urodzenia, Paryżanin z kultury i miejsca zamieszkania, Jaloux jest autorem ciekawych powieści psychologicznych, a jeszcze ciekawszym krytykiem i przedewszystkiem, co we Francji jest rzeczą niezbyt częstą, znakomitym znawcą literatur obcych. Jego krytyki współczesnych powieści angielskich, niemieckich i rosyjskich są czytane przez cały świat literacki, a jego studjum o Rilkem jest jednem z głębszych dzieł krytycznych w tej dziedzinie. Jaloux jest autorem licznych powieści, z kórych najistotniejszemi dla jego twórczości są: „Koniec Pięknego Dnia", „Głębiny Morza" i ostatnio wydana książka: „Upadek Ikara".

Joseph de Pesquidoux jest typowym okazem pisarza regjonalnego. Ziemianin lat 67-u, o wytwornej powierzchowności, wydał zaledwie kilka tomów, z których 2 można uważać za najważniejsze: są to „Chez nous" i „Sur la Glèbe". Jeden z krytyków nazwał go, mimo, że pisze prozą, poetą latyńskim, ze względu na bukoliczny nastrój jego dzieł, które przypominają tem „Georgiki" Wergiljusza.

*

Z tem wszystkiem trzeba stwierdzić że Akademja nie posiada wyłączności na największe imiona literatury francuskiej. Właściwie, to najznakomitsi literaci do Akademji nie należeli. W wieku XIX nie byli „Nieśmiertelnymi" ani Balzac ani Baudela, ani Stendhal, ani Flaubert, ani Daudet, ani Zoła. Dzisiaj trzy najgłośniejsze nazwiska współczesnej prozy francuskiej: Gide, Claudel i Romain Rolland pozostają poza Akademją. Wszyscy albo nie zostawali wybrani (Baudelaire, Verlaine, Zola, Claudel), albo też, Akademję ignorowali i o przyjęcie się nie ubiegali.

Pierwotnem głównem zadaniem Akademji było wydawanie gramatyki francuskiej i słownika. Prowadzi ona te prace dalej, choć z różnem szczęściem. Przed paru laty, gdy ukazało się nowe wydanie gramatyki „akademickiej", specjalista językoznawca p. Brunot znalazł w niewielkiej książeczce 736 nieścisłości, w tem kilkadziesiąt poważniejszych błędów... Głównem zajęciem Akademji jest rozdawanie bardzo licznych nagród, zarówno literackich, jak innych, wśród których słynną jest w całym świecie Prix Montyon, tz. „nagroda cnoty".

Warto jeszcze dodać, że nigdy jeszcze nie przyjęto do Akademji żadnej kobiety. Chciano to prawo zwyczajowe ostatnio przełamać i zrobić wyjątek dla zmarłej już poetki hr. de Noailles i dla powieściopisarki Colette, jednakże tradycja zwyciężyła i w rezultacie obie panie musiały się zadowolić wyborem do Akademji... belgijskiej.

A. K.

Pisma nadesłane

„Medycyna Praktyczna". Nr. 5. Zeszyt poświęcony VI Ogólnopolskiemu Zjazdowi Przeciwgruźliczemu w Wilnie. Treść: Dr. K. Bross: „Zasadnicze postulaty społecznej walki z gruźlicą w Polsce". — Dr. T. Białynicki-Birula: „O ujednostajnieniu prac w instytucjach przeciwgruźliczych — odpowiedzi i wyjaśnienia". — Dr. K. Bross: „Choroba i śmierć dra Karola Marcinkowskiego (1800—1846)". — Dr. K. Wróblewski: „Czy i kiedy operować migdałki?" — Oceny i krytyki. — Przegląd prasy lekarskiej. — Streszczenia: Wodolecznictwo, choroby wewnętrzne, gruźlica, chirurgja, choroby weneryczne, sprawy zawodowe i społeczne — Ruch w towarzystwach, Poznańskie Wieczory Lekarskie. Zjednoczenie Polskich Lekarzy Katolików. Pytania i odpowiedzi. — Wiadomości bieżące. — Oceny i krytyki książek beletrystycznych. — Adr. Red. Poznań, Mickiewicza 27.

„Kronika Miasta Poznania". Nr. 2 Treść: Dr. A. Wojtkowski: „Edward Raczyński jako historyk". — T. Terlecki: „Druga synteza twórcza Ryszarda Berwińskiego: Poezje z roku 1844". — Zapiski. — Dział bieżący. — Notatki. — Adr. Red. Poznań, Zarząd Miejski.

„Touring". Nr. 7. Treść: „Co dalej?" — Inżynier E. Porębski: „Dokładność i precyzja w budowie samochodów". — Z. Chamiec: „O turystyce na ziemiach wschodnich". — B. Rychłowski: „Wody mineralne w okolicach Warszawy". — Komunikaty. — Drogi. — Kronika turystyczna. — Adr. Red. Warszawa, Kredytowa 5.

FELJETON KULTURALNY

Mickiewicz i Rumuni

Napisał dr. Stanisław Łukasik

Polacy i Rumuni w Paryżu lat trzydziestych — Dokoła Mickiewicza — Polityka i literatura — Rumuni u Mickiewicza — Porwani wykładami w Collège de France — Mickiewicz inspiratorem — Obce przekłady w Rumunji — Podczas powstania styczniowego — „Pohod na Sybir" — Ostatnie echa — Przyszedł okres... Sienkiewicza.

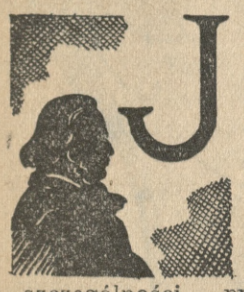

JEŻELI stosunki kulturalne polsko - rumuńskie nie są najszerszym sferom czytelniczym dostatecznie znane, mimo przyjaźni, jaka łączy oba narody, to w szczególności „prehistorja" tych stosunków jest jeszcze nieco zatarta, chociaż przedstawia wiele momentów interesujących. Jednym z nich jest paryskie, i późniejsze także, oddziaływanie Mickiewicza na wybitnych Rumunów, oraz ich do wieszcza naszego stosunek.

*

Zapoczątkowały się te styczności paryskie po r. 1835. Promotorami na nowo wtedy nawiązanych stosunków polsko - rumuńskich byli pisarze i działacze polityczni tacy, jak Michał Czajkowski, Ghica, C. A. Rosetti, M. Balcescu, M. Kogalniceanu, Z. Miłkowski, D. Bolinteanu, B. Alecsandri i wielu innych. Współpraca ta, natchniona ideami i uczuciami politycznemi, ograniczała się na terenie literackim prawie wyłącznie do promieniowania poezji Adama Mickiewicza. Genjusz wieszcza uderzał swym blaskiem w dusze politycznych rozbitków, walczących o własne narodowe państwa. Jego ideologja, głoszona w Collège de France, działała też bezpośrednio i porywająco na umysły emigracji rumuńskiej. To też przybywający z księstw Naddunajskich rumuńscy patrjoci skupiali się często w Paryżu dokoła A. Mickiewicza, otaczając go miłością i podziwem, jakby własnego przywódcę. „Przez C. Rosettiego, S. Golesco, I. C. Bratiano byłem w stałych stosunkach z Rumunją"... — będzie pisał później w „Pamiętnikach" (T. I., str. 67) Władysław Mickiewicz. — „Przychodzili oni do ojca, żeby się wytłumaczyć ze swych czynów, często skarżyć się jeden na drugiego, a przedewszystkiem pytać, jakie są widoki na przyszłość".

*

Wymieniony wyżej C. A. Rosetti, poeta, dziennikarz i mąż stanu, podczas pobytu w Paryżu w r. 1846 notował swoje wrażenia w dzienniku „Jurnalul meu pe anul 1846", którego fragmenty odnalazłem niedawno w bibljotece Akademji Rumuńskiej w Bukareszcie.

Oto kilka:

„26 stycznia... Dzisiaj wieczorem czytałem koledze Andronescu wyjątki z dzieł Mickiewicza i jestem teraz w płomieniach... — 27 lutego: Poszedłem na wykłady, które trwały do godziny czwartej... Potem wstąpiłem do biura szkolnego, gdzie wezwano mnie do wzięcia udziału w subskrypcji polskiej, jako założyciela. Dałem 20 franków i wyszedłem... Miałem wówczas prawo powiedzieć: „Polacy, dopomogłem wam w waszej rewolucji, w waszej walce o wolność..." — 28 lutego... Dzisiaj podczas wykładów panie oddają pieniądze dla Polaków — portjer przynosi w swych ramionach dziecko, które kładzie również pieniądze na katedrze Michelet'a. Wreszcie zjawia się On: „Messieurs, le droit est éternel..." — 22 kwietnia: Pracowałem jeszcze i tego wieczoru i zmarnowałem go z powodu patrjotyzmu; udałem się na posiedzenie polskiego komitetu, gdzie również tym razem nie dokonaliśmy niczego... — 21 czerwca: Smutny jestem i próżen w sobie, czytam przez kwadrans Michelet'a a przez następny Mickiewicza..."

W ten sposób Mickiewicz rozpłomieniał dusze Rumunów, pobudzając ich jużto do własnej twórczości poetyckiej, jużto do działalności rewolucyjno - politycznej. Nastroje mickiewiczowskie przenikały tak do pism i poezyj Eliade Radulescu, Aleksandra Russo, Mikołaja Balcescu, D. Bolinteanu i innych.

*

Wprost pod wływem „Ksiąg Narodu i Pielgrzymstwa"... A. Mickiewicza i „Paroles d'un croyant" Lamennais'go powstała w Paryżu w roku 1846 „Cantarea Românieі („Pieśń Rumunji"), której autorstwo przypisują jedni Aleksandrowi Russo a inni Mikołajowi Balcescu *). Natchniony prozaiczny poemat, będący syntezą dziejów rumuńskich i esencją rumuńskiej myśli emigracyjnej, głosi wiarę w misję dziejową narodów, opiewa wiek bohaterski, wielbi wojowników narodowych Stefana Wielkiego i Michała Dzielnego i przepowiada, że po latach poniżenia przyjdzie wyzwolenie: „Duch boży unosi się nad ziemią; obudź się Rumunie i gotuj oręże!" Temu samemu natchnieniu dał się ponieść Eliade Radulescu w „Souvenirs et Impressions d'un proscrit" (Paris 1850):

Pożegnałem się z moim krajem. Rozstawszy się z dziećmi, zatrzymałem się u stóp Karpat, aby złożyć głowę na progu ojczyzny. Widziałem mych braci rzuconych na pastwę kozackiej wściekłości, więzionych i smaganych knutem; słyszałem skargi i żale sprawiedliwych, krzyki i szlochanie ludu.

Stylem mickiewiczowskim opiewa następnie Radulescu cierpienia swojego narodu, nienawiść do Moskali i wiarę w Boże zmiłowanie, zwiastując pod koniec szybki upadek moskiewskiego tyrana:

Zjawię się, spojrzę dokoła i już nie zobaczę cię więcej; modlić się będę na twoim grobie, pomodlę się również za twoją duszę i powitam wolność Polski.

*

Mickiewicz promieniował w tym czasie na wszystkie ziemie rumuńskie, czytamy w przekładach niemieckich i francuskich. Z tego pewnie czasu pochodzą znajdujące się w Bibljotece Uniwersyteckiej w Cluj niemieckie tłumaczenia „Ksiąg narodu i pielgrzymstwa polskiego", „Konrada Wallenroda", prelekcyj paryskich i t. d., sąsiadujące z późniejszemi przekładami, np. węgierskim „Sonetów Krymskich" z r. 1880. W Transsylwanji ogółem pisma cytowały nieraz fragmenty „Konrada Wallenroda" i drobne wiersze, zajmował się Mickiewiczem historyj Papiu Ilarian. W Jasach — pod zaborem austrjackim — francuski przekład dzieł Mickiewicza był zabroniony przez cenzurę (Akad. Rum. Rękopisy nr. 3126, tom VII). W Bibljotece Akademji Rumuńskiej znajduje się pod nr. 143 rękopis rumuńskiego przekładu „Ksiąg narodu i pielgrzymstwa polskiego", pisany cyrilicą. Bogdan Petriceicu, po zgonie swej córki Julji, złożył w jej mauzoleum, obok trumny, francuski przekład poezyj Mickiewicza obok dzieł Dantego, Wiktora Hugo i Goethego. W czasie powstania styczniowego pisma bukareszteńskie ogłaszały urywki z „Dziadów" („Reforma").

Echa Mickiewicza znajdujemy też nieraz w poezji rumuńskiej. Bazyli Alesandri w legendzie, noszącej polski niejako tytuł „Pohod na Sybir", daje wizję wysłańców, pędzonych przez kozactwo:

Ten długi orszak pobladłych straceńców,
Owa kolumna przyodziana w blizny,
Niesie na czole miast żałobnych wieńców
Świetlane znaki miłości ojczyzny. —
Święta miłości, niebiańska i szczera,
Dlaczego tylu dla ciebie umiera!

A w wierszu „Przekleństwo ciemięzcom Rumunji" wołał poeta C. D. Aricescu: „Bojarzy, dzieci Ojczyzny, nie zapominajcie o wielkiej Polsce, która, ujarzmiona zdradą, leży teraz w grobie". Niezmiennie przez całe życie sprzyjał sprawie polskiej C. A. Rosetti, autor wspomnianego wyżej pamiętnika. Władysław Mickiewicz, Goszczyński i Chodźko wysłali doń w roku 1868 list serdeczny, on zaś w liście do swego syna jeszcze w dziesięć lat później powoływał się na Mickiewicza. Gdy w r. 1867 odsłaniano pomnik wieszcza w Montmorency, 39 studentów rumuńskich w Paryżu wystosowało do Polaków płomienny adres, z takim zwrotem: „Polskę i Rumunję łączy braterstwo nieszczęść. Dla nas przeszły już dzisiaj dni żałoby, sprawiedliwości stało się zadość... Nadejdzie także dzień taki dla Polski". W roku 1874 powołał się, obszernie cytując, na sąd Mickiewicza o znaczeniu pieśni ludowej dla życia narodów, Jan Cratiunesco w książce „Rumunja w swych pieśniach ludowych". Wreszcie w roku 1907, M. Jorga w piśmie „Floarea Darurilor" ogłosił przekłady dwóch sonetów Mickiewicza przez Franciszka M. Subinschi i Joana Pajura, dodając od siebie: „Mickiewicz jest całą lirą Polski w epoce romantyzmu".

Był to ostatni konkretny ślad Mickiewicza w literaturze rumuńskiej. Wchodził w nią dawno stopniami, a systematycznie, Henryk Sienkiewicz, o czem kiedyś będzie można pomówić.

Dr. Stanisław Łukasik.
Kraków.

*) Prof. St. Wędkiewicz: Mickiewicz w literaturze rumuńskiej „Księgi Narodu i Pielgrzymstwa Polskiego w Rumunji". „Czas", 13 stycznia 1921 r.

Sygnały z drogi mlecznej

W świecie naukowym wielkie poruszenie wywołało pewne zjawisko, którego przyczyn dotąd w sposób bezsporny nie zdołano wytłumaczyć. Uczeni instytutu kalifornijskiego dla technologji zaobserwowali dokładne sygnały iskrowe, pochodzące z Drogi Mlecznej, a w szczególności z miejsca największego skupienia ciał niebieskich. Obserwowanie ciekawego tego zjawiska niemało nastręczało trudności. Obecnie zmontowano wśród pustyni Mojawe olbrzymią radjostację odbiorczą, która co nocy wyraźnie anonsuje sygnały iskrowe z Drogi Mlecznej. W tym celu zbudować należało szczególnie silny sprzęt radjowy, co jest wybitną zasługą uczonych doktora W. G. Potapenki i Donalda Follanda. Odbiornik uruchomiono zrazu na terenie instytutu, lecz hałas przejeżdżających samochodów przeszkadzał w odbieraniu sygnałów. Nawet na odosobnionej fermie przeszkody były jeszcze zbyt silne. Dopiero przeniesienie stacji w głąb puszczy umożliwiło normalne funkcjonowanie nadzwyczaj precyzyjnej aparatury.

Sygnały z Drogi Mlecznej wywołują w odbiorniku syczenie i trzaski. Odległość źródła tych trzasków w Drodze Mlecznej od naszej ziemi wynosi dwieście sekstyljonów klm. Najpotężniejsze nasze teleskopy zawodzą na tę odległość i nie potrafią dotrzeć do tych bezbrzeżnych głębi Drogi Mlecznej. Być może, że na drodze akustycznej uda się nam nieco uchylić tajemnicy odchłannych przestworzy kosmicznych. Dwie teorje usiłują wyświetlić przyczynę fenomenu: według jednej trzaski wywoływane bywają przez wysoką temperaturę, która wprawia w ruch elektrony w sercu Drogi Mlecznej — które to zjawisko obserwujemy w małych rozmiarach, gdy nadmiernie rozgrzany drucik rurki radjowej powoduje trzaski w głośniku. Według drugiej hałasy te wywołane bywają przez katastrofy niektórych ciał niebieskich, które nastąpiły przed niezliczonemi miljonami lat. W. i P.

Bilety loteryjne nagrodą dla podatników

W Mandzu-Kou władze skarbowe wpadły na nowy, przyznać trzeba, orginalny pomysł zachęcenia podatników do regularnego wpłacania podatków w terminie. Oto wszyscy, którzy do 30 czerwca zapłacili przypadające na nich raty podatkowe, otrzymają bilety loteryjne gratis i franco. Będzie to loterja skarbowa, w której ogólna suma wygranych wyniesie 2.000 dolarów.

Pierwsza wygrana liczy 200 dolarów, druga — 100 dolarów, trzecia i następna po 50 dolarów i t. d. aż do 10 dolarów. Pomysł ten padł na sprzyjający grunt, gdyż wielu podatników skusiła nadzieja wygranej. Pod tym względem Mandżurja wyprzedziła Europę.

Najbardziej wysunięta na północ kolej

Kolej, która przebiega przez kraj nocy polarnych, posiada Szwecja. Linja ta biegnie z Lulea do Narvik w Norwegji i przecina Laplandję. Wybudowano tę linję w 1903 roku, liczy ona 473 kilometry i od roku 1923 została zelektryfikowana na całej długości. Na 135-ym kilometrze od Lulea przekracza kolej krąg polarny i biegnie już w krainie wiecznych śniegów i zorzy polarnej, później dopiero skręca na południo - zachód i wreszcie staje u celu nad brzegiem morza w mieście portowem Narvik.

Jak prędko leci piłka tenisowa?

Mistrz rakiety Tilden i jego koledzy sportowi Wines i Stoeffen, przeprowadzili kwestję, jaką szybkość może osiągnąć w locie piłka tenisowa. Odpowiedź dały migawkowe zdjęcia fotograficzne, które wykazały, iż wyrzucona przez Tildena piłka przebiegła 67.5 metra w ciągu jednej sekundy, co dałoby szybkość 240 km. na godzinę. Stoeffen przy swoich rzutach osiągnął szybkość 214 km., a Vines — 206 kilometrów.

Magnetyzowane torpedy

Ameryka buduje obecnie torpedy, których zakończenie jest namagnetyzowane. Poza tem konstrukcja pocisku pozwala mu na odpowiednie zanurzenie się w wodzie, tak że torpeda może „podejść" zupełnie pod statek nieprzyjacielski. Masy żelaza i stali, z których budowany jest statek, wywierają na magnes torpedy siłę przyciągającą. Mknący pod wodą pocisk wznosi się pod wpływem siły przyciągania i trafia statek w najbardziej wrażliwe i niebezpieczne miejsce. Obecnie amerykańskie laboratorja techniczne pracują nad wynalezieniem masy, któraby statki amerykańskie chroniła przed zastosowaniem tego rodzaju torped przez nieprzyjaciela.

Turyści ze Stanów Zjedn. do Europy

W roku bieżącym zaobserwować się dał znaczny wzrost liczby turystów, udających się ze Stanów Zjednoczonych do Europy. Wzrost ten w porównaniu z rokiem ubiegłym wynosi prawie 30 %. Statystyki amerykańskie wykazują, iż w pierwszych 6 miesiącach r. b. wydano w Stanach Zjednoczonych 92.626 paszportów zagranicznych, z czego 85 % dla podróżnych, udających się do Europy. Jako przyczyny wzmożonego ruchu turystycznego do Europy podawane są: poprawa warunków ekonomicznych, intensywna propaganda linij okrętowych, a także... możliwości wybuchu wojny w Europie (sic!).

Człowiek, który umie na pamięć Koran

Wielki mufti z Johannesburga (Południowa Afryka) jest jedynym może w świecie wiernych mahometan duchownym, który dzięki swej fenomenalnej pamięci umie na pamięć cały Koran. Koran, składa się z 2.400.000 słów. Mufti cytuje z pamięci każdy rozdział lub werset, który mu się wskaże. Mnemotechnicy angielscy zainteresowali się bardzo niezwykłemi zdolnościami pamięciowemi muftiego, który dodajmy to zresztą — nie zna żadnej innej książki prócz Koranu, a studjuje go już 55 lat.

Osobny kącik

Niema rady, pani przejdzie jak zechce

„Skoro jeżeli ktoś nie był przy wojsku, ten nigdy nie zrozumie, jak należy się chodzić!"

Powiedzenie wyjęte z ust pana sierżanta Abraszewskiego...

Wiadomo, że panie nie angażują się czynnie w wojsku. Stąd te uchybienia przeciw kardynalnym przepisom chodzenia po ulicy ze strony t. zw. słabszej połowy ludzkości.

Przystojna, elegancka dama przechodziła z ul. Fr. Ratajczaka w kierunku „Esplanady" i przechodziła — uważacie — na ukos. Zatrzymał ją policjant. Wywiązała się ciekawa wymiana uprzejmości.

— Nie wolno tak, proszę pani — uprzejmie pouczył policjant — trzebno się cofnąć.

— Co znaczy?

— Znaczy, że pani idziesz źle. Przez ulicę przechodzi się pod kątem prostym.

— No, takie coś! — huknęła oburzona. — Znam się ja akurat na pańskich kątach.

— Kąt prosty, znaczy się 90 stopni.

— Pan oszalałeś, czy jak? 90 stopni — nawet w Afryce tyle niema.

— Ma pani przechodzić prosto, a nie na szagę, zrozumiała pani?

— A mnie właśnie chce się na szagę.

— Zyńdź pani ze szynów!

— Sie mi nie chce!

— Mówię, zyńdź pani ze szynów, bo tranwaj panią sprzątnie.

— Sie nie namknę!

— Dawnobyś pani przeszła pod kątem. Potrzebne pani kłócić się? — zauważył policjant, ciągle jeszcze spokojny.

— Ludzie kochani, to pan się kłócisz i nie dajesz kobiecie spokojnie przejść przez ulicę.

— Nie puszczę panią.

— To mnie pan bierz...

— Więc pójdziesz pani pod kątem, czy nie pójdziesz?

— Komu „ty" — psiakręć!...

Czy myślicie, że elegantka posłuchała policjanta? Gdzietam. Zawołała: „Impertynent!" — zakręciła się na stópce i... poszła z powrotem w tym kierunku, skąd przyszła. Byle nie usłuchać mężczyzny, byle postawić na swojem. Wróciła, „na złość" policjantowi.

Nie, bardzo przepraszam, ale — na niewiasty niema rady.

T. Z. HERNES

Polki i negry

Expressem od specjalnego wysłannika „Kurjera Poznańskiego"

Berlin, wtorek w nocy.

Dzień dzisiejszy był dniem triumfu sportu polskiego. Dzięki naszym paniom, na maszcie olimpijskim dwukrotnie powiewał sztandar polski, dwukrotnie odegrano hymn narodowy, którego 100.000 widzów wysłuchało z

Złoty i srebrny medal w biegu na 100 m zabrały Helena Stephens (USA) i Stanisława Walasiewiczówna, które widzimy po biegu z wawrzynami.

odkrytemi głowami. Brawo, panie!

Kiedy się stoi wśród stujęzycznego tłumu i słyszy na wszystkich ustach jedno słowo — Polska, najbardziej nawet opanowanego Polaka ogarnia dziwne wzruszenie. To wszystko zasługa Jadzi Wajsówny i Stasi Walasiewiczówny.

Z pewnym niepokojem oczekiwaliśmy trzeciego dnia igrzysk. Gdy od rana zachmurzyło się niebo i zerwał się wiatr, nastroje wśród olimpijczyków nie były obiecujące. Niepowodzenia Polaków w pierwszych dwóch dniach pozostawiły swoje ślady. Dopiero, gdy wyjrzało słońce, otucha wstąpiła do naszych serc.

Przedboje w dysku nie odbyły się i popołudniu przytąpiono odrazu do finału. Powszechnie było wiadomem, że pojedynek o palmę pierwszeństwa stoczą Polka Wajsówna i Niemka Mauermayer. Na pierwszy ogień poszła Jadzia. Głęboki rozmach, szybki obrót dysk jak z procy wylecał wysoko w powietrze, by falującym lotem, jak opadający liść klonu, opaść daleko za chorągiewką rekordu olimpijskiego.

Niemiec Long zajął w skoku wdal drugie miejsce, popisując się wspaniałym stylem.

Megafony zapowiadają 44,69.

Szalony krzyk rozległ się na stadjonie, krzyk radości tłumu, który docenił wspaniały wyczyn Jadzi.

Niemcy są wyraźnie speszeni. Czy Mauermayer zdoła pokonać znajdującą się w wspaniałej formie Polkę? W drugim rzucie Mauermayer przekracza 47 m, bijąc rekord Wajsówny. Napięcie wzrasta z każdym rzutem. Wajsówna rzuca równo, stale w granicach 44 m. Rzuty Mauermayer, są za wyjątkiem rzutu rekordowego, słabsze od rzutów Jadzi. Mimo szalonego dopingu kolejność się nie zmienia i Polka zdobywa srebrny medal.

Analizując wszystkie rzuty obu rywalek stwierdzić trzeba, że Jadzia jest bezwzględnie w lepszej formie, wykazując przedewszystkiem wspaniałą równość rzutów. Szczęśliwy rzut Mauermayer, jedyny zresztą, pozwolił jej wyprzedzić Polkę i zdobyć złoty laur olimpijski. Mimo to podkreślić należy, że Jadzia całkowicie spełniła swoje zadanie i dobrze się przysłużyła barwom polskim.

Brawo, Jadzia!

Wyniki Walasiewiczówny w przedbiegach i międzybiegach na 100 m nie nastrajały nas optymistycznie. Walasiewiczówna startuje od 6 lat, jest stale w pełnym gazie i stale odnosiła sukcesy sławiąc imię Polski. Nic więc dziwnego, że kiedyś musi przyjść kres i że kiedyś skończyć się musi energja. A przecież Walasiewiczówna jest dziiaj bliżej 30-ki, niż lat 20-stu. Przeciwko niej stanęła na starcie fenomenalna

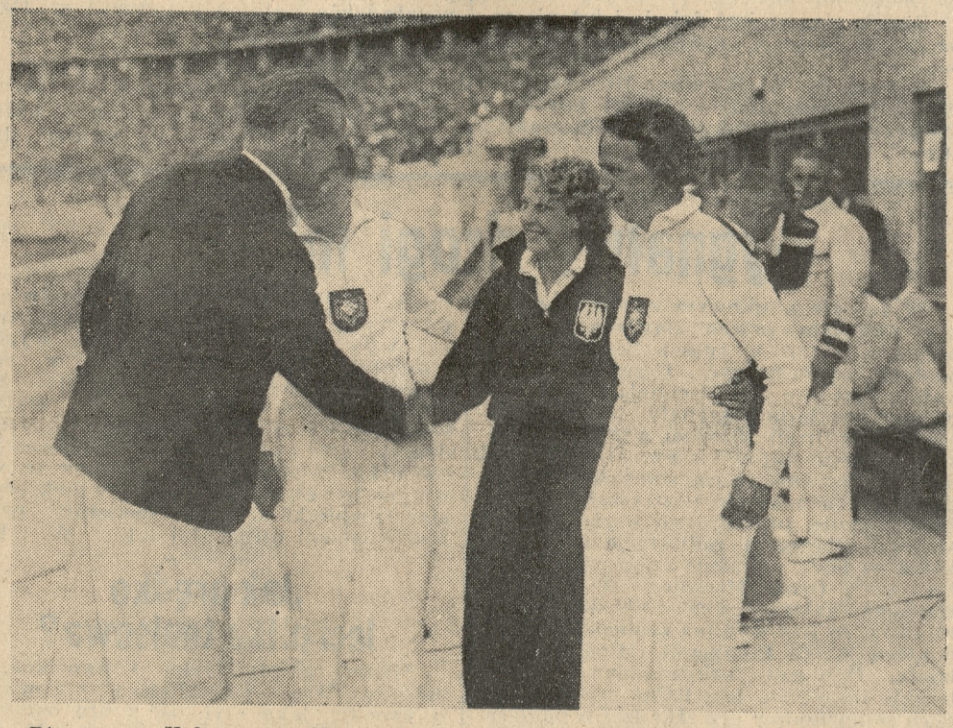

Ritter von Halt, przewodniczący komitetu igrzysk olimpijskich, składa gratulacje triumfatorce w dysku, Jadzi Wajsównie. Z lewej Gisella Mauermayer, z prawej Mollenhauer.

Amerykanka Stephens i koalicja sprinterek niemieckich.

Trzeba być na stadjonie, aby widzieć, co znaczy wygrać z Niemkami. Kilkadziesiąt tysięcy Niemców hałaśliwie dopinguje swoje rodaczki, ba zachęca je fanatycznie wprost. A doping ma swoje znaczenie.

Po strzale startera Walasiewiczówna dobrze wyszła z dołków, jednakże chora noga pozostawiła swoje ślady. Walasiewiczównie brak gazu, dopiero po 60 m, gdy jest jeszcze czwartą dochodzi Niemki Kraus i Dollinger, aby je minąć na finiszu. Na dojście Amerykanki zabrakło już czasu. U Walasiewiczówny widać było szalony wysiłek. Widać było, że mimo kontuzji siłą woli parła naprzód, że dzięki nadludzkiej wprost wytrzymałości zdobyła srebrny medal. Należy jej się za to pełne uznanie.

Podczas biegu olimpijczycy polscy zorganizowali pod wodzą kpt. Dobrowolskiego chór, który dopingował Polkę. Kochani chłopcy.

Po biegu nastąpiło u Walasiewiczówny znaczne pogorszenie stanu nogi. Przed startem odwiedzili ją gen. Rouppert i lekarz olimp. dr. Rettinger. Okazało się, że Walasiewiczówna ma silne naciągnięcie mięśnia. Od środy rozpocznie Stasia systematyczną kurację.

Kucharski zadziwił wszystkich. Naogół uważano go za outsidera. Pozostawił za sobą Anglika Hornbostel'a a o mało nie wygrał nawet z czarnym Edwardsem, który już na trzeciej olimpjadzie zdobywa medal na tym dystansie. Dwa razy srebrny, a teraz bronzowy. Dodać należy, że w ostatniej chwili przesunięto start i metę biegu. Ponieważ metę przesunięto bardziej do środka stadjonu skrócono prostą finiszu o 50 mtr. O tem nie wiedzieli zawodnicy. Dla Kucharskiego, który wygrywał właśnie na finiszu miało to niewątpliwie duże znaczenie. Kto wie jakby było.

Dzięki paniom i Kucharskiemu Polska uchodzi za potęgę sportową na olimpjadzie. Dotąd słyszy się tylko o Ameryce, Finlandji, oczywiście o Niemczech, no i o Polsce. Trudno, ale takie głosy są miłe.

Ach ci czarni! Ovens szaleje, wygrywa, zdobywa medale i staje się

Najlepszy płotkarz Hardin (USA) w karykaturze niemieckiej.

bożyszczem tłumu na stadjonie olimpijskim. No, bo jakże! 22-letni student uniwersytetu w Ohio, Jesse Ovens zdobywa złote medale na 100 m. i w skoku wdal i jest 100-procentowym faworytem na 200 m.

Skąd ten czarny boy bierze tyle gazu? Warunki fizyczne są stosunkowo skromne. Wzrost 177, waga 81 kg. A przecież Ovens nie biegnie, ale leci wprost. Ustalono, że kolorowy student z Ohio przebiega przeciętnie 9 m. na sekundę. To już nie jest bieg, to jest lot!

Kiedy Ovens biegnie, cały stadjon

Fenomenalny murzyn Ovens zdobył w skoku wdal drugi złoty medal olimpijski, ustanawiając wynikiem 8,03 nowy rekord światowy.

jest poruszony. Nic dziwnego! Jak maszyna pracują brązowe nogi murzyna, który na 200 m. na ostatnich 20 m. wyraźnie na oko nawet zwalnia tempo. Zwalnia tempo, by z uśmiechem na ustach wygrywać biegi i ustanawiać nowe rekordy olimpijskie i światowe. Naprawdę fenomen!

Zresztą nietylko Ovens jest ośrod-

Finał stumetrówki pań był sensacją wczorajszego popołudnia. Na zdjęciu widzimy Stephens, która gładko wygrywa bieg. Za jej plecami rozgrywa się jeszcze walka między Walasiewiczówną a Niemkami o drugie miejsce. Stasia (×) wygrywa dopiero na ostatnich metrach przed Krauss (××).

Klem zainteresowań, jeśli chodzi o czarnych zawodników. Johnson, mistrz olimpijski w skoku wzwyż, jest jednym z najwyższych zawodników igrzysk. Jego wzrost przeszło 2 m. daje mu kolosalne szanse w tej właśnie konkurencji. W Berlinie skoczył 2,03, na eliminacjach w USA skoczył 2,07,a znawcy twierdzą, że 2,10, to wcale nie wyśrubowane wymagania na jego możliwości. Ha, niema jak wzrost!

Czarni i panie polskie są dzisiaj na ustach wszystkich. Dość dziwny, choć miły mezaljans. Polki i negry.

STEFAN ŚLIWIŃSKI

Czwarty dzień igrzysk

Berlin. (Tel. wł.) Pochmurny dzień i silny porywisty wiatr, przerywany nieznacznemi opadami, zainaugórował czwarty dzień igrzysk. Zgodnie z programem, na stadjonie znaleźli się tyczkarze i miotacze. Równocześnie w halach na stadjonie rozpoczęły się spotkania indywidualne we florecie, a komitet techniczny imprez kolarskich przystąpił do losowania poszczególnych biegów i konkurencyj.

Jako dalszą konkurencją w pięcioboju nowoczesnym program przewidywał pływanie, które odbywa się na stadjonie pływackim.

Z nowych konkurencyj najbardziej interesuje Polaków start Schnajdra w skoku o tyczce. Poza tem na start rusza również zawodnik polski do chodu na 50 klm, Bieregowoj.

Największe jednak zaciekawienie budzi start naszej drużyny piłkarskiej. Rozgrywki piłkarskie powoli dochodzą do punktu kulminacyjnego. Na starcie bowiem stają zespoły wyrównane, przy których trudno przewidzieć wynik. O godz. 17,30 walczą równocześnie Polska z Węgrami i Egipt z Austrją.

(SŚ)

Konkurencje przedpołudniowe

Berlin. (Tel. wł.). Około 50 tysięcy widzów zebrało się, gdy rozpoczęto przedboje w dysku i skoku o tyczce panów.

W pierwszej konkurencji Polacy nie biorą udziału, natomiast w tyczce z zaciekawieniem oczekiwany jest przez Polaków start Schnajdera, który w międzyczasie zdołał podleczyć swoją kontuzję i zdecydował się na start.

Ze zgłoszonych do tej konkurencji 36 olimpijczyków na starcie stanęło 29. Nie stanęli natomiast m. i. mistrz Francji Vintousky, Austrji Huber i Australijczyk Woodhouse, oraz Duńczyk Thomson. Minimum, kwalifikujące do udziału w finale, ustalono na 3.80 m.

Sensacje w dysku

W ... do eliminacji stanęło 40 zawodników. Tutaj minimum zapewniające udział w finale wynosi 44 m. Ogółem dozwolone są trzy rzuty, w których już pierwsze dały szereg niespodzianek. Znani zawodnicy jak Kotkas (Fin), Madarasz (Węg.), Janausch (Austrja), Niemiec Hilbrecht, Jumper (Fr.) i inni nie zdołali ku rozczarowaniu swych ziomków pokonać wyznaczone minimum. Największą bodajże niespodzianką było odpadnięcie Szweda Anderssona, typowanego przez Szwedów na zwycięzcę.

Anderson nie zdołał przekroczyć mimo rozpaczliwego wysiłku 42 metrów. Tłomaczy go jednak kontuzja ręki, którą w czasie rzutów miał obandażowaną. To też było niewątpliwie powodem fatalnych rzutów. (SS)

Włosi mistrzami floretu

Berlin (Tel. wł.) Po trzech dniach zaciętych walk, zakończony został szermierczy turniej drużynowy we florecie panów.

Do finału zakwalifikowały się cztery drużyny, których spotkania przyniosły następujące wyniki:

Francja — Niemcy 12:4, Włochy — Austrja 13:3, Włochy — Niemcy 16:0, Francja — Austrja 11:5. W decydującem spotkaniu Włochy — Francja przy stanie 9:4 dla Włoch, Francuzi zrezygnowali, oddając zwycięstwo i złoty medal Włochom. O trzecie miejsce walczyli Niemcy i Austrja, która również zrezygnowała z dalszych walk przy stanie 9:5.

Wynik: Floret drużynowy — 1) Włochy, 2) Francja, 3) Niemcy, 4) Austrja.

W florecie pań zakwalifikowało się z 6 przedbojów, 24 florecistki do ćwierćfinałów , a połowa z nich do półfinałów, w których kolejność była następująca:

Wyniki — floret pań: I półfinał — 1) Scharrerero (Węgry) — 0 porażek, 2) Meier (N) 1 por., 3) Olsen (Danja) 2 p., 4) Grasser (Austrja); II półfinał — 1) Preiss (Austrja) bez por., 2) Hass (N) 1 p., 3) Addams (Belgja), 4) Vargha (Węgry). (St. Śl.)

Amerykanie przodują w zapaśnictwie

Berlin (Tel. wł.) Nad ranem ogłoszono tabelę punktacyjną w zapasach w stylu wolno-amerykańskim. Pierwsze miejsce zajęły Stany Zjednoczone z 9 p., 2) Węgry 6 p., 3) Szwecja 6 p., 4) Estonja 5 p., 5) Finlandja 5 p., 6) Niemcy 4 p., 7) Francja 3 p., 8) Czechosłowacja 2 p., 9) Turcja i Kanada po 1 p. (SŚ)

Tenis

Dulgoletnia mistrzyni świata Helen Wills - Moody nie weźmie udziału w tegorocznych mistrzostwach Ameryki w Forest Hill mimo, że do tych mistrzostw została zgłoszona. Najlepsza tenisistka świata, zamierza się podobno poświęcić malarstwu i rezygnuje zupełnie z dalszej karjery sportowej. (PAT)

Żeglarstwo

Echa sukcesów naszych żeglarzy w Sopocie. W międzynarodowych regatach Gdańskiego Klubu Żeglarskiego, żeglarze polscy osiągnęli, jak wiadomo, szereg pięknych wyników w międzynarodowej klasie „olimpijek", tj. jachtów o 10 m kw. żagla, skonstruowanych po długotrwałych próbach i doświadczeniach specjalnie na zawody żeglarskie XI igrzysk. Polskie kluby żeglarskie posadają dotychczas 20 tego rodzaju jednostek, zbudowanych w stoczniach krajowych. W regatach sopockich wzięło udział 6 olimpijek polskich i 9 niemieckich. Te ostatnie obsadzone były przez czołowych sterników, wyłonionych na eliminacjach przedolimpijskich. Żeglarze polscy zdobyli 9 nagród, a mianowicie:

Jacht „Morka" (WTW — Głowacki) — jedną pierwszą i jedną szóstą nagrodę. Jacht „Powiew" (YKP — Ciechocki) — jedną drugą i dwie trzecie nagrody. Jacht „Wiew" (YKP — Przygocki) — dwie czwarte, jedną piątą i jedną szóstą nagrodę.

Prasa niemiecka, omawiając zawody, podkreśla w tytułach sukcesy polskie i zaznacza, że zawody odbywały się bezpośrednio po eliminacyjnych przedolimpijskich regatach w Pucku, po których łodzie polskie w swych częściach podwodnych nie zostały nawet gruntownie oczyszczone. Poza tem zawodnicy polscy musieli odbywać codziennie o własnych siłach pod żaglem drogę z Gdańska do Sopotu, podczas gdy żeglarze niemieccy zakwaterowani byli na miejscu.

Wielkie zainteresowanie wzbudził szczególnie piękny jacht „Danuta" Polskiego Klubu Morskiego z Gdańska, pierwszy przedstawiciel międzynarodowej klasy M. R. 6 na wodach polskich i gdańskich. — Prasa podnosi piękny start tego jachtu pod sterem inż. Zaleskiego (PKM), oraz szybkość statku. Z powodu braku odpowiedniej konkurencji jacht „Danuta" startował w klasie t. zw. jachtów szkolnych.

MUNDURKI szkolne
NAJTANIEJ
Dom Odzieży J. GRZYBEK
Poznań, Stary Rynek 10.
ng 16 032

KULĄ W PŁOT

Biada!...
Cóż to za Olimpiada?

Choć są tam Walas i Wudyka,
Cała impreza utyka;
Choć Szabo startują i Tanaka,
Na nic zabawa taka;
Choć panna Dompert pięknie biegała,
Nudzi mnie sprawa cała;
Choć młotkiem rzucali Koutonen i Rowe,
Igrzyska przecież niebardzo morowe;
Choć mają Woodrouffa i Nilsa Buka,
Jest w Olimpiadzie poważna luka.

Choć biorą w niej udział Chiny, Japonja,
Egipt, Estonja i Macedonja,
Szwecja, Norwegja i U. S. A. —
Udziału przecież nie wziąłem... ja!

Choć są w programie boks i sztafety,
Nuda w Berlinie, nuda niestety;
Choć jest szermierka i nożna piła,
To wszystko razem, panowie, piła;
Choć są wioślarze, łódki, kajaki,
To wszystko przecież z olejem flaki;
Choć są zapasy, bieg i pływanie,
Wszystko do luftu, kochanie;
Dysk nie pomoże, ni kula, ni młot —
Bo niema... „rzutu kulą w płot"!

I niech mi kto, co chce, opowiada —
Lecz nie kompletna taka Olimpiada...

ARTUR MARYA

Wycieczka sokola do Częstochowy

Przewodnictwo Dzielnicy Wielkopolskiej Sokoła postanowiło przyłączyć się do pociągu popularnego do Częstochowy, który w dniach od 14 do 17 sierpnia br. uruchamia Tow. „Pielgrzym". W dniach tych Sokolstwo złoży hołd Królowej Korony Polskiej, Przenajświętszej Matce Boskiej Częstochowskiej, tudzież weźmie udział w Zlocie Okręgowym, jak i w 30-letnim jubileuszu Gniazda sokolego w Częstochowie.

Pociąg ten wyjedzie z Poznania w piątek dnia 14 sierpnia br. o godzinie 22,08. Bilet kolejowy III kl. w obie strony, zlotowa karta uczestnictwa i koszty administracyjne wyniosą 10 zł.

Zgłoszenia do 12 sierpnia br. przyjmuje sekretarjat Sokoła przy Wałach Zygmunta Augusta 10 w Poznaniu w godzinach urzędowych od 10 do 14-tej i od 16 do 19-tej.

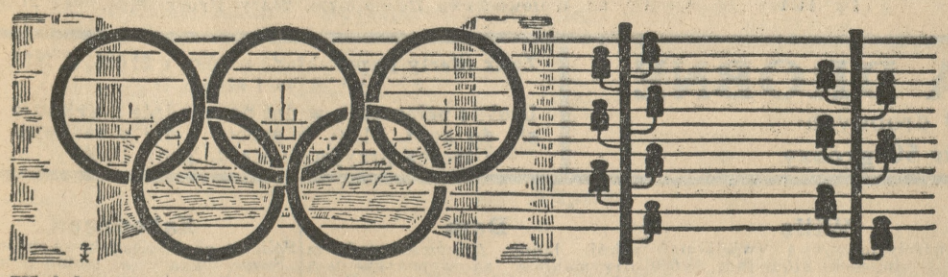

Wajsówna pobiła Stephens! Co nie powiodło się Walasiewiczównie, udało się w całej pełni naszej Jadzi, jednak było to w dysku, gdzie startowała również Stephens, uzyskując zaledwie 34.33 m.

Polki murzynami Polski. Podobnie jak wśród zawodników amerykańskich najpewniejszemi punktami są murzyni, tak wśród Polaków jako nasze murowane punkty uważane są zawodniczki. Obecnie więc wzrosło jeszcze bardziej zainteresowanie naszemi gimnastyczkami. Sokolice są jak dotychczas, w dobrej formie i dobrej myśli. Obiecują zdobyć trzeci srebrny medal dla Polski.

Nietylko u brazylijskich wioślarzy panowały rozbieżności. Oto kawalerzyści angielscy nie mogą porozumieć się z Irlandczykami i dlatego ci ostatni nie będą brali udziału w igrzyskach. Brak triumfatorów z Nicei, zwiększa szanse i dlatego polscy jeźdźcy trenują tem pilniej.

Ciężkie zadanie mają kolarze nasi. Muszą się mianowicie przyzwyczajać do dobrych szos, które tylko w Polsce kawałkami znajdują. Trasa wyścigu jest zresztą trudna, posiadająca kilka niebezpiecznych zakrętów. Tymczasem kolarze „pożerają" codziennie po 80 km., a od piątku podwyższą codzienną porcję do 120 km.

Prawdziwego pecha ma reprezentacja Haiti, złożona aż z jednego przedstawiciela. Z wielkim wysiłkiem finansowym wysłany zawodnik do dźwigania ciężarów Rene Aboin, zerwał we wtorek na treningu mięsień i musiał powędrować do szpitala. Startować zatem nie będzie.

Żółte niebezpieczeństwo w rzeczywistości nie było tak strasznem dla naszych koszykarzy. Pobili oni bowiem we wtorek Chiny 33:27 (17:8). Było to jednak spotkanie treningowe. W czwartek czeka ich pierwsze spotkanie olimpijskie z Włochami.

Żyd czy Polak, decyzja taka zapadnie w czwartek, kiedy ustalonem zostanie czy w wadze muszej reprezentować nas będzie Sobkowiak czy też Szłapsia Rotholc, który wolał być skreślony z listy członków swego klubu „Gwiazda" i wzamian za to wyjechać na olimpjadę do kraju Hitlerji.

W skokach nie wiedzie się nam. Noji na 10.000 m przynajmniej początkowo szedł dobrze i dopiero potem zginął, ale Pławczyk i Hoffmann zarówno wwyż jak i wdal zginęli odrazu w szarym tłumie. Kontuzja Sznajdra nie pozwala mieć nadziei, by w skoku o tyczce poszło lepiej. Ale do czterech razy sztuka — tym czwartym może będzie Luckhaus w trójskoku.

Walasiewiczówna przed dwoma dniami nadwerężyła sobie tylny mięsień prawego uda. Początkowo nie zapowiadało się to groźnie. Zgodnie z decyzją lekarza niemieckiego prof. dr. Gebhardta, który ordynuje w klinice olimpijskiego domu lekarza, chodziła na specjalne masaże i djatermję. Panujący na stadjonie chłód źle wpłynął na chory mięsień Walasiewiczówny. Już po starcie w przedbiegu, Walasiewiczówna odczuła dotkliwy ból chorego mięśnia i nie była w stanie odbijać się dość silnie stopą od bieżni. W biegu półfinałowym ból nie ustał. W obu biegach Polka dała z siebie wszystko i do finału się zakwalifikowała. Warto zaznaczyć, że w poniedziałek rano prof. Gebhardt polecił Walasiewiczównie trzydniowy bezwzględny odpoczynek, czemu jednak Polka nie podporządkowała się pragnąc za wszelką cenę startować. Po startach Walasiewiczówna czuła się jednak niedobrze i wyraźnie kulała. Po wczorajszym starcie wreszcie nastąpiło znaczne pogorszenie. W środę odwiedzili ją gen. dr. Rouppert oraz kpt. dr. Rettinger, którzy stwierdzili silne naciągnięcie mięśnia. Wobec tego Stella musi rozpocząć systematyczną kurację.

W kwaterze polskiej drużyny piłkarskiej panuje doskonały nastrój. Wszyscy piłkarze są zdrowi. Trenowali oni pilnie dotąd. Od poniedziałku piłkarze przeprowadzają już tylko trening kondycyjny. Skład drużyny na pierwsze spotkanie z Węgrami ustalony zostanie tuż przed grą w środę. Kapitan związkowy Kałuża przewiduje następujący skład: Albański — Szczepaniak i Martyna (lub Gałecki) — Dytko, Wasiewicz i Kotlarczyk II — Wodarz, God, Peterek, Scherfke i Kisieliński. (SŚ)

Strzelcy rozpoczną w czwartek zawody na pistolety, a w sobotę w karabinie. We wtorek, strzelcy nasi przeprowadzili ostatni trening, poczem strzelać będą dopiero na samych zawodach.

Biniakowski nie jest przesądny, ale mimo to, nie będzie startował na 400 m, gdzie wylosował „szczęśliwy" siódmy przedbieg. Powodem jest powtórne naciągnięcie ścięgna. Istnieje jednak nadzieja, że do terminu startu sztafety nogę wyleczy.

Porządek w obozie polskim i jego biurze jest wzorowy. W nagrodę komitet organizacyjny wyraził Polsce specjalne podziękowanie, które poza nami otrzymała jedynie Brazylja.

Po zawodach olimpijskich (18 bm.), w mieście Wuppertal odbędą się poolimpijskie międzynarodowe lekkoatletyczne zawody kobiece, w których startować będą pełne olimpijskie zespoły Anglji, Japonji, Austrji, Niemiec i Polski.

23 bm. w Warszawie odbędzie się ciekawe spotkanie pań Polska — Niemcy w biegu na 100 m, w rzucie oszczepem i rzucie dyskiem.

Z Morawskiej Ostrawy donoszą, iż naskutek polecenia urzędów policyjnych czechosłowackich skonfiskowany został w całej Czechosłowacji oficjalny organ niemieckiego Komitetu Olimpijskiego „Olimpia-Zeitung" za opublikowanie reportażu o przebiegu sztafety olimpijskiej przez terytorjum Czechosłowacji.

Podwaja siły usuwa zmęczenie
SILV-OZON-MOTOR
ng 15 042

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Z powodu wyjazdów na urlopy poszczególnych artystów, wyborna komedja „Moja kochana płocha mama" grana będzie jeszcze tylko kilka razy. Ostatnie przedstawienie tej wybornej komedji odbędzie się w piątek. W sobotę premjera arcydzieła wesołej komedji francuskiej Henryka Malina p. t. „Medor". W rolach głównych wystąpią pp. Zakrzyńska, Żbikowska, Bogusławski i Hańcza. Nowe dekoracje Z. Szpingera.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w środę i kilka następnych dni grana będzie w pełni największego powodzenia doskonała polska komedja Mieczysława Fijałkowskiego „Gorąca krew", w której kończy pełne sukcesów gościnne występy Władysław Walter — znakomity odtwórca głównej postaci komedji w otoczeniu świetnie zgranej, premjerowej obsady zespołu z pp. Koronkiewiczówną, Michalską i Koczanowiczem na czele.

W przygotowaniu zespołu przedostatnia premjera sezonu. Będzie nią znakomita komedja jednego z najwybitniejszych włoskich autorów Roberta Bracco, „Cierpki owoc". W nowej premjerze przypomni się naszej publiczności świetny artysta Janusz Nowacki, w jednej z głównych ról.

SCENA LETNIA W OGRODZIE „ADRJI".

Dziś i codziennie po pełnej sukcesu premjerze wspaniała w wystawie bogata w treści rewja w 20-tu obrazach: **„Licytujemy Świat"** w wykonaniu ulubieńców Poznania artystów rewjowych scen stołecznych: Hanki Runowieckiej, Ewy Osten, M. Bargielskiej, St. Laskowskiego, A. Iżykowskiego, Morana Andrzejewskiego oraz Kwartetu baletowego. Zapowiada Zygmunt Mąkowski. Nowe dekoracje Witolda Gawęckiego. Kapelmistrz L. Sobierajski.

Początek o 9 wiecz. Wstęp na rewję łącznie z nakryciem 2,— zł. W razie niepogody na sali.

Uwaga: od 12-ej na sali Adrji występy artystów scen rewjowych w nowym programie.

dg 2578

RADJO

Dnia 6 bm. o 22,35 spotkają radjosłuchacze w programach radjowych ciekawy koncert, składający się z tańców polskich na fortepian, które wykonają na 4 ręce znani pianiści Władysław Walentynowicz i Jan Zyński. Zarówno program koncertu jak i rzadko spotykany sposób interpretowania czynią koncert ten godnym uwagi radjosłuchaczy. W programie polonezy kujawiaki, kolomyjki, krakowiaki — Noskowskiego, Paderewskiego i Zarembskiego.

Uczta muzyczna z Salzburga

W ramach festivalu muzycznego, odbywającego się obecnie w Salzburgu, usłyszą radjosłuchacze polscy wspaniały koncert z Mozarteum salzburskiego. W czwartek, 6 bm. o godz. 20.05 rozpocznie się transmisja niemieckich romantyków, przedewszystkiem Brahmsa i Schumanna. Wspaniałą orkiestrą wiedeńskich filharmoników dyrygować będzie niemiecki kapelmistrz o sławie światowej Bruno Walter. Zespół z Wiednia to jedna z najlepszych orkiestr świata. Głównemi punktami koncertu będą: Schumanna Symfonja nr. 1 i Brahmsa Symfonja nr. 2. Oba te dzieła noszą charakter pogodny związany z najpiękniejszemi porami roku — wiosną i latem. Symfonja B-dur Schumanna, pochodząca z najlepszych czasów jego życia, nosi nazwę „Symfonji Wiosennej". Pierwszym impulsem do jej skomponowania był wiersz poety niemieckiego, rozpoczynający się od słów „Rozkwita w dolinie wiosna..." Na ten temat stworzył Schumann w czasie niebywale krótkim symfonję, w której w każdym takcie czuje się promienność i szczęście tworzenia.

Symfonja Brahmsa którą usłyszą radjosłuchacze w dalszym punkcie prgoramu, nosi również wyjątkowo pogodny charakter. Kompozytor ten, naogół poważny i skupiony, skomponował swój utwór nad przepięknem jeziorem karynckiem w Alpach, które specjalne nań sprawiło wrażenie.

Pierwszorzędny dyrygent i wyborowa orkiestra zapewnią obu tym utworom wykonanie jak najwspanialsze. Ten drugi koncert z Salzburga będzie też prawdziwą ucztą dla melomanów radjowych.

korespondencja z czytelnikami

„Idebor 1831 r." W sprawie zgłoszonego przez Pana roszczenia o rentę inwalidzką z Funduszem Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, będzie mógł prawdopodobnie wydać orzeczenie Zakład Ubezpieczeń Społ. dopiero po otrzymaniu składek z Zarządu Miejskiego. Żądanie Zakładu przelewu tych składek nie przedawnia się. O ile Pan znajduje się w trudnych warunkach materjalnych, może Pan prosić Zakład o wypłacenie renty zaliczkowej aż do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. O przyspieszenie w załatwieniu sprawy należy się zwrócić do Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w Toruniu. (K.)

C. W. 100. Dokładnych informacyj w tym kierunku udzieli Panu tutejsza Powiatowa Komenda Uzupełnień przy ul. Bukowskiej, dokąd się w godzinach przedpołudniowych osobiście zwrócić należy. (K.)

„Zenak I. J.". Bez nadesłania nam statutu danego stowarzyszenia nie możemy udzielić skutecznej informacji. Naszem zdaniem może Pan się zgłosić do złożenia egzaminu mistrzowskiego na podstawie posiadanego listu czeladniczego. Jeżeli Izba Rzemieślnicza odmawia, należy wnieść zażalenie do władzy przemysłowej wojewódzkiej w Poznaniu. (K.)

„Ata K.". Niestety, nie możemy wskazać gdyż w tym kierunku nie posiadamy pewnych danych. Może Pani się zwróci do Szkoły gospodarstwa domowego w Kórniku Wlkp. (K)

H. W. G. 41. Wymieniona firma nie jest żadnym zakładem kredytowym ani bankiem „państwowym" ani „odpowiedzialnym", tylko zwykłym kantorkiem żydowskim tego rodzaju, o którym już niejednokrotnie na łamach pisma naszego pisaliśmy i przestrzegaliśmy przed zawieraniem podobnych transakcyj. (K.)

„Halina K. — Poznań." Dokładnych informacyj w tym kierunku udzielić Pani może jedynie Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego w Poznaniu, ul. Składowa 21, dokąd się zwrócić należy. (K.)

Dr. H. — Poznań. Należy wypadek ten zgłosić w Starostwie Grodzkiem i prosić o wydalenie danej osoby z granic Polski, jako uciążliwego obcokrajowca, w drodze administracyjnej. Moratorjum mieszkaniowe ma również zastosowanie do obywateli Rzeszy niemieckiej. (K.)

„Stały Czytelnik". Ocena prawna Sądu Apelacyjnego jest słuszna i kasacja nie rokuje widoków powodzenia. (K.)

„Właśc. kamienic". Postępowanie danego osobnika nie było właściwe, gdyż po godz. 21 nie był on uprawnionym domagać się przedłożenia ksiąg meldunkowych i może Pan wnieść przeciwko niemu zażalenie. (K.)

IWONICZ-ZDRÓJ
3-ci sezon od 21 sierpnia
Zł 153,— ryczałt 3 tygodniowy
żądajcie prospektów.
ng 13407

W niezmiennej wierności Bogu i Ojczyźnie
na religijno-narodowy Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu
złożyli do dnia 10 czerwca 1936 r.
460 823 N

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano:
6. 6. 36 14.10
7. 6. 36 10.03
8. 6. 36 20.33
9. 6. 36 13.06
10. 6. 36 13.47
Drzewiecki, Poznań z pr. o zdr. 5,—
J. Szeja, Szopienice 3,—
Fr. Gawlińska, Lwów 5,—
A. Gocławski, Wilno 5,—
K. Ciapińska, Grodno 2,—
X. Paior, Wilamówka 1.50
A. Makowska, Grajewo 3,—
J. Kubica, Łodygowice 2,—
M. Kołodziej, Mielec 5,—
E. Sarnecki, Ostróg 3,—
J. Dobrzyńska, Pabjanice 5,—
L. Kruppe, Łódź 2,—
W. Osiecka, Łódź 5,—
Marja i Józef P. Plauta 3,—
Kat. Stow. Kobiet, Środa „Oświata" 5,—
J. Markiewicz Lwów 2.20
J. Zalek, Bydgoszcz 5,—
St. Janowski, Warszawa 10,—
A. Kwiatkowska, Warszawa 4 5,—
H. Muszyna, Budzikowice 5,—
K. Rawicka, Przemyśl 1.50
St. Jaszczyńska, Iwno 10,—
Rodzina Sachse, Sosnowiec 4,—
P. Rabczyński Osielec 1,—
Al. Prudlowa, Pławowice 2,—
M. Ceremugowa, Lwów 1,—
M. Czarniak, Ludzmierz 5,—
M. Marczewska, Woźnczyn Rachawa 2,—
Z. Jarosz, Częstochowa 2,—
A. Zuza, Leszno 5,—
Otto Karol, Chrośna 3,—
H. Kamiński, Pabjanice 3,—
B. Walczyński Warszawa 2,—
K. Gaydzicowa, Sokal 1,—
Fr. Słuszkiewicz, Sanok 2.50
E. Słuszkiewiczówna, Sanok 2.50
M. Książek, Podwoloczyska 1.50
J. Flisowa, Nowy Sącz 5,—
L. Worzala, Świecie 5,—
M. Chmielewska, Ostrów 1.40
Sz. Stróżyk, Otorowo 3,—
Ks. Kan. Wł. Turowski Gabin zebrane 11,—
M. Tyrakowska, Toruń z podz. za odebr. l. i Opat. 3,—
J. Śliwiński, Boruje z podz. za odebr. l. 5,—
A. Grabowska, Warszawa 2,—
Fr. Turkot, Duszniki 5,—
Wł. Chmara, Bydgoszcz 3,—
Wł. Wesołowski, Kalisz 2,—
Fr. Kowalczyk, Raszków 3,—
F. Potocki, Pętkowo 1,—
Ks. Kurowski, Gniew 2,—
A. Tyrek, Aleksandrów Kuj. 5,—
M. Jerzmanowska, Warszawa 20,—
A. Kuleczka, Borek 3,—
W. Jaworowicz, Zduńska Wola 3,—
E. Świrniak, Drohobycz 3,—
Ks. A. Stala, Rembieszyce 1,—
L. Tuchocka, Kłecko, z podz. za odebr. l. z pr. o dal. 3,—
M. Juszczak, Lwów 10,—
M. Karpińska, Lwów 1,—
K. Wolski, Pempelniki 1,—
A. Tatarówna, Poronin 1,—
R. Granke, Warszawa 5,—
M. Kłodnicka, Tłumacz 5,—
J. Sitz, Września 5,—
A. Blicharz, Poznań 2,—
M. Horbowianka, Zabawa 1,—
M. Kucharzewska, Warszawa 1,—
Z. Walczak, Poznań 12.60
L. Longawa, Bóbrka 2,—
A. Sokołowska, Poznań 10,—
Konto P. K. O. nr. 207 470. Sekretarjat Poznań, św. Marcin 69. m. 17.

Jesienne Targi Lipskie 1936 r.
Od 30 sierpnia do 3 września
60 % zniżki kolejowej na linjach Rzeszy Niemieckiej
33 % zniżki kolejowej na polskich kolejach.
Wszelkich informacyj udziela honorowy przedstawiciel na Wielkopolskę i Pomorze
OTTO MIX Poznań, ul. Kantaka 6a Tel. 23-96
względnie
LEIPZIGER MESSAMT (LEIPZIG) DEUTSCHLAND.
Pg 6154-32,4

Tapety
Ceraty
gładkie, adamaszkowe meblowe, wózkowe, obrusy
Dywany
Chodniki, Dywaniki z linoleum, bouclé i ceratowe
Linoleum
Podłogowe i stołowe
Kokosowe
chodniki i wycieraczki
Zb. Waligórski
Poznań Bydgoszcz
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnaty „Kredyt"
Pg 4451

Kancelarja adwokacka
w Poznaniu, w centrum, dobrze zaprowadzona, z powodu zmian rodzinnych
ZARAZ DO ODDANIA
Oferty do admin. Kurjera Poznańskiego pod dg 2647

Niezły zarobek poboczny
znajdą osoby poważne, dobrze ustosunkowane i ruchliwe w poważnym krajowym **Zakładzie Ubezpieczeń.** Czynna pomoc i zaliczki zapewnione. Ścisła dyskrecja. Zgłoszenia Pań i Panów do Kurjera Poznańskiego pod zg **14 033.**

Dom
sprzedam piekarnię przepisową, zamienię lub wydzierżawię pełnym biegu, wprost właściciela. — Żabikowo, Kościuszki 4. Głowiński. zd 74 554

KONKURS.
Uniwersytet Poznański sprzeda w drodze przetargu **4 stare kotły płomieniówkowe-ogrzewnicze.** Kupno tych kotłów rozumie się loco kotłownia Coll. Medicum, Fredry 10. Oferty należy składać w biurze Intendentury U. P. przy ul. Wały Wazów 26 do dnia 11. 8. 1936 r. do godz. 12-tej.
ng 15 457 **Uniwersytet Poznański.**

LICYTACJA ZASTAWU
W piątek, 7 sierpnia o godz. 15-tej sprzedawać będę w własnym Lokalu Licytacji, Stary Rynek 46/47, na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającemu za gotówkę:
broszkę z brylantami ok. 6 kar., zegarek platyn. z brylantami ok. 4 kar., pierścionek z dużym brylantem ok. 5 kar.
Obejrzeć można pół godziny przed licytacją. Pg 6160-32,29
Brunon Trzeczak
zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, Stary Rynek 46/47, Tel. 21-26.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY - PARCELE

Poleca
kamienic, will. parcel. Mettler, Plac Wolności 7. zdg 74 032

Kamienicę
blisko śródmieścia dochód 14 000 sprzedam 85 000,— wpłaty 60 000 Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 74 206

Kupię
dom nadjący się na interes przy wpłacie 10 tys. zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 295

Do sprzedania jeszcze niewielka ilość parcel
budowlanych
położonych w najlepszej dzielnicy Poznania (między Grunwaldzką a Słoneczną) tuż przy tramwaju. Informacje telefon 55-10. Pg 5 891-56.148

Domek
ze składem, budowlanym, placem tanio. Poznań, Dębiec, Brzozowa 19, Woźnicki. zdg 74 582

10.000,—
m² ogrodu, obszerny dom mieszkalny, budynki gospodarcze (Jeżyce) przy tramwaju sprzedam 25 000,—. Krzesiński, Piekary 8. zdg 74 601

Kupię
dom kilkomieszkaniowy w Poznaniu lub pod Poznaniem. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 598

Dwie
morgi ziemi ogrodowej budowlanej Rataje sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 805

Parcelę
pięknym ogrodem sprzedam okazyjnie. Mosina, Lipowa 1. zdg 74 289

Kamienica
nowa 80 000,— wpłaty 60 000,—
Kamienica
nowa 130 000,— wpłaty 100 000,—
Kamienica
nowa 77 000,— wpłaty 50 000,— dochód 8 500,—
Kamienica
nowa wpłaty 33 000,— przejęcie 35 000,— amortyzacji.
Karalus
Poznań, Marszałka Focha 25. zdg 74 539

Willa
nowa komfortowa, parkiety, ogrodem dochód 4 300,— cena 52 000 wpłaty 40 000,— resztę amortyzacja. „Rekomendacja", Podgórna 6, telefon 49-76. zdg 74 766

Kupię
dom willę wpłacę 15 000,— Oferty Kurjer Poznański zdg 74 513

Willę
dwumieszkaniową 23 000, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 775

Kupię
parcelę za Poznaniem. Czesław parcelę za Poznaniem. Czesław

Dom
z ogrodem 70 drzew owocowych spowodu przesiedlenia zaraz na sprzedaż. Kaźmierczakowa, Połajewo, pow. Czarnków. zdg 74 723

Parcele
ulica Dąbrowskiego ceny zniżone Bukowska okazyjnie sprzeda — „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdg 74 691

Domek
kupię. Cena Kurjer Poznański zdg 74 622

Parcelę budowlaną
1060 m² przy Grunwaldzkiej — sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 648

Kamienicę — willę
nowa komfortem, amortyzacja — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 629

Willę
jedenaście pokojową (wielkopańską) śródmieściu sprzedam 55 000 oraz
willę
dwumieszkaniową (Ostroroga) — przy tramwaju 20 000,— wpłaty 17 000,— Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 74 623

Willa
okolica Parku Moniuszki 3×4 pokoje komfort, wolne od podatku sprzedam przy wpłacie 35 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 618

Dom
nowy 27 000, wpłaty 18 000, Błoch Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 74 672

Spólniczki
poszukuje do pierwszorzędnej kamienicy wartości 300 tys. — z udziałem do 60 tys. zabezpieczenie na pierwszą hipotekę, poza tem bez obciążenia. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdg 74 667

2. PIENIĄDZ

10.000
gotówki wraz gwarancji 20 000,— posiadam, proszę uczciwe realne propozycje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 18[illegible]

Dam
pokój ładny pierwszorzędnem utrzymaniem za wypożyczeniem 300 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 688

2 000 zł
na hipotekę od zaraz, procent według umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 16 035/6

6 000,—
poszukuję na I hipoteke 10 proc. lub 2 pokoje kuchnia łazienka. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 825

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Krynica
Echo pokoje z utrzymaniem — komfort, ceny niskie. Zarząd Bojarska. zdg 68 183

Wykorzystaj
sierpień
ostatni miesiąc letni. Dokąd wyjechać poradzi bezpłatnie
„Erest"
Biuro Propagandy Letnisk Polskich, Poznań, Mielżyńskiego 22. zdg 74 493

Puszczykowo
altankę mieszkalną zaraz wydzierżawię. Rolna 17, drogerja. zdg 74 650

Zakopane
Solidny chrześcijański pensjonat „Szopenówka" — wolne pokoje, ceny niskie — zajechać wprost. zdg 74 566

Inowrocław-Zdrój
Tanie kuracje ryczałtowe w nowoczesnym pensjonacie „Venezia". Solankowa 18 (tylko dla chrześcijan).. zdg 70 579

4. OSOBISTE

Zaznaczam,
iż nic mnie nie łączy ze sprawą karną Franciszka Kosaka z dnia 5. 8. 1936 roku, który również mieszka przy ul. Sokoła 9. Władysław Kozak. zdg 74 717/8

100,—
zł komu powiem nieprawdę chiromantka „Lu-ne", Małeckiego 19 — 1, 1—9 wieczór. zdg 74 850

Trwała
ondulacja 5,—. Roccoco, Marcin nr. 68. zdg 74 783

6. OŻENKI

Trzydziestodwuletni
kawaler kolejarz gotówką 6 000,— poślubi właścicielkę domu czynszowego Poznaniu lub okolicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 543

Urzędnik samorządowy
31, wykształcony, własny dom, dużym ogrodem, ładnej okolicy poszukuje panny niebiednej celu matrymonjalnym, najchętniej sierotę. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Łask. oferty Kurjer Poznański zdg 74 600

Podoficer
zawodowy blondyn lat 33, wykształcenie średnie, pozna pannę do lat 26. Cel matrymonjalny. Oferty fotografją Kurjer Pozn. zdg 74 508. Dyskrecja zapewniona

Poznam
panią lub pannę w celu matrymonjalnym do lat 48, posiadającą przedsiębiorstwo, przemysł lub handel albo gotówkę, gwarancja hipoteczna, miejscowość przystani obojętna. Łaskawe zgłoszenia uprasza „Architekt", Gdynia, — Poste restante. zdg 74 542

Kawaler
40, przystojny, na stanowisku dyrektora, dobrze sytuowany — pragnie poznać miłą, prawdziwie kulturalną, zamożną. Cel matrymonjalny. Poważne zgłoszenia: Kurjer Poznański zdg 74 755

9. SPRZEDAŻE

Buick
limuzyna 5 osobowa, starannie utrzymana, jak nowa. 6 kół z nowem ogumieniem bardzo korzystnie na sprzedaż wprost z rąk prywatnych. Zgłoszenia „Par" pod 32,11. Pg 6150-32,11

Nagrody
podarki, najtaniej. Lamus, ul. Strzelecka 1. Pg 5 461-56.145

Kryształy
za bezcen. Lamus, Strzelecka 1. Pg 5 470-56 146

Maszyny
do pisania marki „Remington", gotowe do użytku okazyjnie Jezuicka 10 (obecnie Świętosławska), telefon 17-29. Pg 6161-32,24

Jadalnie — Sypialnie
oraz różne sprzęty użytku domowego najkorzystniej przy
Jezuickiej 10
(obecnie Świętosławska) „Dom Okazyjnego Kupna".
Pg 5 893-31,19

Sprzedam
pierwszorzędny magazyn kapeluszy damskich, centrum spowodu nagłego wyjazdu. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 74 209

Kolonjalkę
maglem, mieszkaniem, egzystencja pewna, wyjazd. Adres Kurjer Poznański zdg 74 373

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny, Wrocławska 19 dg 2399

Lampy
elektryczne, łóżka. Łąkowa 10, — *m. 9.* zdg 74 576

Skład kolonjalny
mieszkaniem spowodu wyjazdu korzystnie sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 74 580

Wózek
sportkę ładną. Kośmicka, Focha 54. zdg 74 583

Jadalnia
dębowa 150 zł. Piłsudskiego 22 — (parter.) zdg 74 590

Radjo
3 lampowe kompl. sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 74 599

Skład
papieru i papierosów przy ruchliwej ulicy zaraz na sprzedaż. — Adres Kurjer Pozn. zdg 74 603

Dom
przepisową piekarnią sprzedam. Żabikowo, Kościuszki 4. zdg 74 556

Dogi
6 tyg. sprzedam. Drużbackiej 6. zdg 74 563

Kolonjalka
pokój kuchnia nowy magiel, urządzeniem 1 000,— Oferty Kurjer Poznański zdg 74 518

Maszyna
pisania Ideal, aparat masażu, anodówka prąd zmienny tanio sprzeda Dom Komisowy, Ratajczaka 32. zdg 74 514

Sypialnia
lekko używana z białym marmurem lustra kryształowe jak nowa tylko 350,—. Jezuicka 10 (obecnie Świętosławska). Pg 6162-32,25

Dog
1 roczn. tygr. nakrap. ładny okaz do sprzedania. Zaniemyśl, Apteka zdg 74 512

Dom
nowy masywny 10 ubikacyj 900 m² ogrodu. Żabikowie, Polna 8. zdg 74 501

Jamniki
młode rasowe sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 494

Skład
kolonjalny zaprowadzony z przyległemi 2 pokojami i kuchnią — sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 74 147

Motor
4 KM prąd stały. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 585

Siodło
używane komplet sprzedam. — Półwiejska 4, m. 22. zdg 74 568

Drogerję
sprzedam, powód choroba, 5 500 mieszkańców, Górny Śląsk, kopalnie. Oferty „Par", Katowice pod „Drogerja". Pg 6155-71,85

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań. Podgórna 13. Pg 5428/9

Rowery
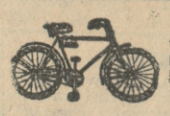
turystyczny 85, balonowy 95,— 5 lat gwarancji tylko firmie — Bracia Nowaczyk, Poznań, Górna Wilda 30 ng 12 151/2

Książkę
o stosowaniu roślin w lecznictwie „P. A. Mattheoli Kräuterbuch Stuttgart 1676" sprzedam albo wypożyczę do przetłumaczenia i wydania w polskiem. Oferty Kurjer Poznański ng 16 037

Parcela
pod budowę. Zgłoszenia Langiewicza 22 — 4, godz. 1—3, 7—8. zdg 74 768

Wózki
dziecięce sprzedaje, kupuje, reparuje Razer, Szewska 11. zdg 74 749

Probiernia - Winiarnia
lokal nocny w śródmieściu, spowodu stosunków rodzinnych tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 765

Tapczany
leżanki, kanapy, kluby i najróżniejsze pojedyńcze meble
tylko Woźna 12
Hala Mebli. zdg 74 762

Kuchnie
szpachlowane, najnowsze fasony nadzwyczajna okazja
tylko Woźna 12
Hala Mebli. zdg 74 761

Sypialnie
całe polerowane brzoza kanadyjska, dobre wykonanie
tylko Woźna 12
Hala Mebli. zdg 74 758

Jadalnie
całe polerowane wewnątrz mahoń witryny, krzesła w pluszu bardzo okazyjnie
tylko zważać Woźna 12
Hala Mebli. Proszę zwiedzać lokal bez obowiązku kupna. zdg 74 757

Skład
papieru artykułów szkolnych — biurowych, towarów krótkich, galanterji, śródmieście Poznania, dobrze zaprowadzony z mieszkaniem zaraz do sprzedania, do objęcia towaru, urządzenia około 7 000,— Oferty Kurjer Poznański zdg 74 756

Singera
wpuszczaną. Poznańska 27 a — m. 7. zdg 74 732

Rower
chłopięcy, używany sprzedam zł 25,—. Andrzejewska, Focha 28. zdg 74 792

Dwa
łóżka z materacami, szafa do rzeczy mniejsza używana sprzeda tanio. Andrzejewska, Focha 28. zdg 74 791

Kasa
National rejestracyjna. Pierackiego 15 — 14. zdg 74 847

110
mórg gospodarstwo blisko Kórnika z pełnem żniwem i inwentarzem zaraz na sprzedaż, wpłata gotówką zł 27 000,— Bank Ludowy w Kórniku. zdg 74 859/60

Skład
kolonjalny z sprzedażą wódek
w Grudziądzu
zaraz korzystnie sprzedam. Oferty Pat, Grudziądz „622". ng 15 458

Kolonjalkę
mieszkaniem, maglem spowodu wyjazdu korzystnie sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdg 74 883

Sypialnia Mirtowa
nowoczesna okazała.
Sypialnia Brzozowa
solidne wykonanie korzystnie.
Sypialnia Jesion
oliwny szafa czterodrzwiowa, — bardzo elegancka, poza tem kilka innych kompletów już od 195,— tylko
Jezuicka 10
(obecnie Świętosławska).
Dom Okazyjnego Kupna.
Pg 6164-32,27

Dom
rodzaj willi sprzedam przy tramwaju. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 879

Restaurację
centrum sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 74 877

Gramofon
szafkowy bardzo dobry, radjo Philips sieciowy tanio. Jasna 2, m. 1, godz. 19—21. zdg 74 876

Restauracja-
Probiernię sprzedam, pełen koncesy. Wojkowski, Stary Rynek 91 — 2. zdg 74 869

Sypialka
jasno dębowa, Grobla 14, m. 3. zdg 74 868

2
fotele fryzjerskie z podgłówkami tanio. Brych, Górna Wilda 37. zdg 74 806

Pianina, fortepiany
używane od 300 zł począwszy na dogodnych warunkach. B. Sommerfeld, 27 Grudnia 15. ng 16 031

Willę
kilkumieszkaniową, wpłaty 30 000. reszta długoterminowa amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 785

Jadalnia
nowoczesna prima wykonanie jak nowa tylko 390,—
Jadalnia
obsada orzech kaukaski z witryną 490,—
Jadalnia
cała polerowana piękny orzech kaukaski tylko 590,—
Jezuicka 10
(obecnie Świętosławska).
Pg 6165-32,28

Pianino
krótkie, nowoczesne, dobrze utrzymane sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 786

Skład
papieru, tytoni sprzedam. Półwiejska 35. zdg 74 782

„Meble W. Paetz"
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny, Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 15 239

Garnitur klubowy
skórzany oraz inne okazyjnie Jezuicka 10 (obecnie Świętosławska) Pg 6163-32,26

Słoje
gwarantowane
Słoje
niezmiernie trwałe sprzedaje
Hurt
Porcelany, Wroniecka 24. zdg 74 839

Belgijski Zwergbuldog
zamiana na wilczyce ostrą telef. 51-13. zdg 74 830

Rower
damski sprzedam. Patrona Jackowskiego 32 — 7. zdg 74 823

Dom
ze składem rzeźnickim w Kórniku (nowy budynek) nadający się na każde inne przedsiębiorstwo na sprzedaż. Bank Ludowy w Kórniku. zdg 74 857/8

Urządzenie
komplet. dla składu kolonjalnego sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 708

Rower
torpedo tanio. Małeckiego 21 — 6 zdg 74 699

Okazyjne
kupno części do instalacji wodnej, gazowej, inne podobne przedmioty oraz narzędzia. Poplińskich 11 — 21. zdg 74 694

Radjoodbiornik
3 lamp. do sieci na prąd stały sprzedam. Piekary 8 a, m. 44, od godz. 13—16. zdg 74 689

Bufet
dębowy, ciemny. Św. Józefa 6. m. 14. zdg 74 677

Urządzenie kawiarniane
kanapy, stoły, okrągłe szkło, — platery, lodówkę, zmywak tanio sprzedam. Informacje Wielkie Garbary 39, m. 13. zdg 74 674

10 MAJĄTKI

Mająteczek
144 morgowy prywatny, zabudowania pierwszorzędne, inwentarze kompletne, żniwami 32 000,— wpłaty 20 000.— Rutkowski, Poznań, Półwiejska 5. zdg 74 703/4

Polecam
wielkim wyborze majątki ziemskie, gospodarstwa każdej wielkości, na odpowiedź załączyć znaczek. Rutkowski, Półwiejska 5. zdg 74 701/2

Mająteczek
126 morgowy 8 km Poznania, zabudowania pierwszorzędne, żniwami, inwentarzem, wpłaty 28 tys. Rutkowski, Półwiejska 5. zdg 74 697/8

Dzierżawy
majątków 1 100 mórg, sześćset, pięćset, trzysta, sto morgowe właścicieli korzystne objęcia. — Rutkowski, Półwiejska 5. zdg 74 695/6

11. KUPNA

Kwity
lombardowe, srebro, złoto, brylanty kupuje Lamus, Strzelecka nr. 1. Pg 5 471-56.147

Samochody
używane, opony detki kupuje — płaci najwyższe ceny Autoskład, Poznań. Dąbrowskiego 89, telef. 46-74. dg 2338

Złoto
srebro, brylanty kupuje
Kruk,
27 Grudnia 6. Ng 11 613

Wózek
dziecięcy, głęboki kupię, cena 20 do 25 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 74 594

Kupię
3 tonnówkę na chodzie. Zgłoszenia tel. 35-37. zdg 74 564

Typograf
model U. B. kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 525

Wózek
siedzący. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 662

Perski dywan
duży sztuciec srebrny kupię. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 686

Maszynę do zamykania puszek okrągłych
śred. do 23 cm kupi: Antoni Piliński, Bydgoszcz. ng 16 038

Namiot
kupię. Pocztowa 21 — 1. zdg 74 614

Maszynę
do pisania kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 74 848

Kupię
rower używany. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 690

Dom
czynszowy wprost od gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdg 74 764

12. DO WYNAJĘCIA

Dwa
z kuchnią i jeden kuchnią od zaraz. Gnieźnieńska 74 — 3. zdg 74 089

5
pokojowe pierwsze piętro. Dąbrowskiego 69, stróż. zdg 74 119

8-pokojowe mieszkanie
komfortowe, słoneczne z obszernemi przynależnościami, ul. Słowackiego 18, Loga, parter, nadające się na biura i mieszkanie, wolne zaraz. Pg 5452-18,89

Siedmiopokojowe
willa lub czteropokojowe mieszkanie z pięknym ogrodem. Aleja Szelągowska 7, do wynajęcia. zdg 74 072

Sołacz
trzypokojowe. Mazowiecka 5. zdg 73 716

Trzypokojowe
zwrot kosztów 400,— Adres Kurjer Poznański zdg 74 575

Pokój
kuchnia przy Makowej 7, 35,— zł miesięcznie. Informacje stróż, Makowa 7, Debiec. zdg 74 530

Jeden
i dwa pokoje z kuchniami do wynajęcia. Ul. Łęczycka 10, Osiedle Warszawskie. zdg 74 502

3
pokojowe 1 piętro. Chociszewskiego 21. zdg 74 499

Pięć
pokoi I piętro od września wolne 110 zł. Szamarzewskiego 10, stróż zdg 74 131

Pokój
kuchnia suterena. Warszawska 135, Osiedle. zdg 74 214

Czteropokojowe
bezpodatkowe, komfortowe wolne Focha 123, 95,— Właściciel Lodowa 1, — 4. zdg 74 477

Trzypokojowe
komfort na stanowisku półtora roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 533

Trzypokojowe
60,—
Dwupokojowe
30,— Skarbowa 15 — 7. zdg 74 680

Pokój
kuchnia, duże słoneczne, 3 lata zgóry. Jeżycka 34, gospodarz. zdg 74 654

Czteropokojowe
Józefa, Administracja, Piekary 26 — 2. zdg 74 760

Dwupokojowe
Marcina 30,— od zaraz. Piekary 26 — 2. zdg 74 862

Sześciopokojowe
IV ośmiopokojowe, II, garaż przy Parku Wilsona. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 890

Trzypokojowe
Zgłoszenia Śniadeckich 16 — 6. zdg 74 875

Mieszkanie
4 pokojowe od 1. 9 — 70,— zł ul. E. Sczanieckiej 10. zdg 74 871

Pokój
wydzierżawię. Górna Wilda 48, Gospodarz. zdg 74 872

Trzypokojowe
komfortowe. Marynarska 9. zdg 74 784

Mieszkania
2 i 3 pokojowe zaraz wynajmę. Stary Rynek 49, telefon 29-68. Pg 6 158-32,21

Sześciopokojowe
blisko Grunwaldzkiej, słoneczne, komfortowe, ogrzewanie. Matejki 68, portjer. zdg 74 866

Pokój
kuchnia. Górna Wilda 147. zdg 74 844

Wilda
komfortowe, czteropokojowe. — Zgłoszenia telefonicznie 33-42. zdg 74 845

Dla lekarza
specjalisty jest wolne od 1. 10. piękne mieszkanie (Jeżyce)
po lekarzu
Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 838

2
pokoje kuchnia wynajmę. Ostrobramska 30, Górczyn. zdg 74 828

3-pokojowe
komforowe, słoneczne z wszelkiemi wygodami wolne. Em. Sczanieckiej 7. zdg 74 720

5-pokojowe
Wielkie Garbary 36, czyste 105,— wolne. Gospodarz. zdg 74 719

3
pokoje kuchnia komfort Wierzbięcice pewnemu płatnikowi. — Oferty Kurjer Poznański zdg 74 653

Pięciopokojowe
mieszkanie z ogrodem. Staszica 19 — 1. zdg 74 624

Dwupokojowe
kuchnia. Graniczna 7, m. 4. zdg 74 615

4
5 pokoi komfortowe, pierwsze i drugie piętro, wynajmie zaraz gospodarz. Szewska 20. zdg 74 807

Pokój
kuchnia. Rataje, Wioślarska 12. zdg 74 669

13 SZUKA MIESZK.

Emerytka
poszukuje pokoju kuchnią, dzierżawa zgóry wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 589

Trzypokojowego
wygodnego słonecznego szuka urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 571

4 — 3
pokojowego mieszkania, parterze, ogrodem poszukuje wyższy emerytowany urzędnik. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 74 572

Próżnego
od gospodarza śródmieście urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 586

Pokoju
na biuro, parter, plac Wolności, Pierackiego, Stary Rynek lub Wrocławska spiesznie poszukuje. Zgłoszenia Skład, Wrocławska 36 zdg 74 587

Urzędnik
poszukuje pokoju kuchni od gospodarza zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 855

Mieszkanie
4 pokojowe w centrum I piętro potrzebne od 1. 9. lub 1. 10. — Oferty Kurjer Poznański zdg 74 897

Poszukuję
trzy lub sześciopokojowego mieszkania. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 74 610

15. POKOJE UMEBL.

Przyjezdnym
najtaniej. Kolegjacki 5—3 (Nowy Rynek). dg 2574

Wronecka
18 — 6. zdg 72 942

Słoneczny
frontowy utrzymaniem. Wały Zygmunta Augusta 1 — 8. zdg 73 839

Z klatki
solidnemu panu od zaraz do wynajęcia. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożnikowy). zdg 74 194

Utrzymaniem
jedno — dwuosobowy dom lepszy Ogrodowa 18 — 4. zdg 74 205

Skromny
panience, utrzymanie — bez — elektryczność. Marcina 64, m. 24 zd 72 638

Jednoosobowy
Mickiewicza 13 — 5, zaraz. zdg 74 588

Pokój
dla pana. Woźna 18 — 18. zdg 74 596

Utrzymaniem
3 Maja 3 a — 17. zdg 74 597

Ładny
frontowy. Słowackiego 25 — 5. zdg 74 606

Pokój
Wielka 19 — 9. zdg 74 552

Pokój
Łukaszewicza 4 — 4. zdg 74 524

Dwuosobowy
Spokojna 27 — 3. zdg 74 544

Pokój
niekrępujący. Kozia 24 — 3. zdg 74 681

Wojciech
2 — 4, zaraz — 15. zdg 74 570

Elegancki
utrzymaniem, bez. Wały Jana 11 — 2. zdg 74 767

Dwuosobowy
jednoosobowy gabinet, łazienka. Plac Nowomiejski 6 — 20. zdg 74 759

Dwuosobowy
jednoosobowy eleganckie solidnym. Szkolna 3 — 17. zdg 74 730

Pokój
niekrępujący używaniem łazienki utrzymaniem lub bez. Szkolna 11 m. 6. zdg 74 863

Skryta
7 — 7. dg 2646

Przyjezdnym
tanio. Staszica 9, m. 3. zdg 74 888

Próżny
lub umeblowany. Stary Rynek 71 — 8. zdg 74 752

Elegancki
balkonowy, utrzymaniem — bez. Mielżyńskiego 5 — 8. zdg 74 742

Balkonowy
Wojciecha 14/15 — 9. zdg 74 739

Pokój
małżeństwu. Poznańska 58, m. 1. zdg 74 772

Pokój
Kręta 22, m. 4. Pg 6 157-32,22

Kulturalnym
Aleje Marcinkowskiego 1 — 7, II. zdg 74 800

Utrzymaniem
bez. Strzelecka 3 a — 8. zdg 74 797

Czysty
wygodami, telefon. Strzelecka 14 — 3. zdg 74 794

Pokój
Lazarz. Grottgera 3 — 1. zdg 74 843

Balkonowy
dwuosobowy. Dąbrowskiego 24, m. 11. zdg 74 827

programy radjowe

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:

18.00 Paris P. T. T. Muzyka organowa. **Koszyce.** Recital śpiewaczy. **18.10 Bratisława.** Recital fort. **18.30 Anglja** (Nat. Progr.). Muzyka lekka.

19.00 Berlin. Muzyka kameralna. **Anglja** (Nat. Progr.). Koncert orkiestrowy. **19.05 Ryga.** Koncert symfoniczny. **19.10 Budapeszt.** Muzyka salonowa. **Bratisława.** Muzyka taneczna. **19.55 Praga.** Suita na tematy ludowe. **Hilversum I.** Koncert Straussowski pod dyr. Jana Straussa (tr. z Scheveningen).

20.00 Anglja (Nat. Progr.). Muzyka taneczna. **20.05 Wiedeń.** „Niemieccy romantycy" — transmisja z Mozarteum w Salzburgu. Dyr. Bruno Walter. **20.10 Koenigswusterhausen.** „Bach — Beethoven Brahms" koncert symfoniczny z udz. pianisty Alfreda Hoehna. **20.20 Berlin.** Koncert wieczorny. **20.30 Paris P. T. T.** „Faworyta" — opera Donizettiego. **Budapeszt.** Koncert galowy. **20.45 Rzym.** Trzy komedje Goldoniego z muz. Francesco Malipiero. **Anglja** (Reg. Progr.). „Życie paryskie" — opera kom. Offenbacha.

21.00 Bruksela flam. Wieczór oper. — „Pajace" — Leoncavalla i „Rycerskość wieśniacza" — op. Mascagniego. Dyr. Kabasta. **21.40 Wiedeń.** Koncert rozrywkowy. **21.55 Luksemburg.** Recital skrzypcowy.

22.00 Bukareszt. Koncert nocny. **Stockholm.** Muzyka lekka. **22.15 Praga.** Muzyka salonowa. **22.30 Anglja** (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. **22.35 Budapeszt.** Muzyka cygańska. **22.45 Kopenhaga.** Muzyka taneczna. **Berlin.** „Dobrej nocy" — koncert. **Anglja** (Nat. Progr.). Recital śpiewaczy.

23.15 Radio Paris. Muzyka lekka. **23.45 Wiedeń.** Muzyka taneczna.

24.00 Berlin. Muzyka taneczna. **1.00 Berlin.** Koncert do północy.

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek. 6 lipca.

6.30 gimnastyka. **11.57** sygnał czasu. **12.13** dziennik południowy. **12.23** muz. salon. w wyk. Kwartetu Salon. Rozgł. Krakowskiej. **15.30** wiadomości gospodarcze. **15.45** „Wśród dzieci, które spędzają wakacje w mieście" (transmisja z dziedzińca miejskiego w Poznaniu. **16.10** transmisja z XI Olimpjady w Berlinie — rzuty oszczepem z udziałem Lokajskiego i Turczyka. **17.00** pieśni polskie w wykonaniu Chóru Mieszanego im. Moniuszki pod dyr. Stanisława Wiechowicza (z Poznania). **17.15** „Marsze wojskowe" w wyk. ork. 1. p. p. leg. (z Wilna). **17.50** „Wywczasy Pana Mikołajczyka" — feljeton (z Krakowa). **18.00** „Życie kulturalne stolicy". **18.50** pogadanka aktualna. **19.00** „6 sierpnia 1914 roku". **20.05** „Niemieccy romantycy" — transmisja z Mozarteum w Salzburgu. Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna pod dyr. Bruno Waltera. **20.45** dziennik wieczorny. **21.40** wirtuozi fletu (płyty). **22.00** wiadomości z XI Olimpjady w Berlinie oraz feljeton p. t. „Polacy w olimpijskim konkursie sztuki" (z Berlina). **22.35** tańce polskie Zygmunta Noskowskiego wykonają na fortepianie (4 ręce) Wadysław Walentynowicz i Jan Żyński.

WARSZAWA

Czwartek. 6 lipca.

Warszawa — 12.03 „Nowiny leśne". **16.00** orkiestra Marka Webera (płyty). **16.30** muzyka z płyt. **18.00** „Jak spędzić święto?". **18.10** „Życie kulturalne stolicy". **22.30** wiadomości sportowe lokalne. **23.00** muzyka taneczna w wykonaniu Małej Orkiestry P. R.

POZNAŃ

Czwartek. 6 lipca.

Poznań — 12.03 skrzynka rolnicza. **13.15** audycja Chóru Państwowych Zakładów Umundurowania. **13.45** popularna muzyka włoska i francuska (płyty). **15.30** przegląd giełdowy. **16.00** Fritz Kreisler gra własne transkrypcje. płyty. **16.30** aud. Chóru i ork. Państw. Zakładów Umundurowania. **18.00** Swawolny kwadrans: „Obywatel Kopytko ma głos" Stanisława Roya. **18.15** słynne śpiewaczki. płyty. **18.25** życie kulturalne i społeczne Poznania. **22.30** wiadomości sport. lokalne.

Szkło okienne inspektowe
lustra, listwy na ramy i do tapet
po niskiej cenie poleca
Centrala Szkła Okiennego
właśc. **Jan Jóźwiak**
Poznań, Półwiejska 9.
Telefon 22-26
Przyjmujemy asygnaty „Kredyt".
dg 7480

Frontowy
słoneczny, utrzymanie. Marcina 66/67 — 10. zdg 74 709

Pokoje
do wynajęcia. Pierackiego 11, — m. 5. zdg 74 649

Marcin
62 — 6. zdg 74 815

Przyjezdnym
stałym. Ratajczaka 26 — 6. zdg 74 679

Pokój
śródmieście utrzymaniem — bez zaraz lub 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 676

Aleje
Marcinkowskiego 20 — 36. zdg 74 671

16. SZUKA POKOJU

Umeblowanego
pokoju niekrępującego, ewentualnie dwa z komfortem w pobliżu śródmieścia szuka spokojny inteligent. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 602

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje 2 pokoi umeblowanych, lub jednego ładnego, centrum, od 15 września. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 560

Potrzebny
dwuosobowy zaraz w śródmieściu z telefonem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 504

Pokoiku
10—15.— samotny. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 537

Dwuosobowego
słonecznego, centrum, cichego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 73 159

17. LOKALE

Ubikacje
przemysłowe 90 m², administracja. Strzelecka 14. zdg 74 793

TEATRY

TEATR POLSKI: Środa, 5. 8. „Moja kochana głupia mama".
Czwartek, 6. 8. „Moja kochana głupia mama".
Piątek, 7. 8. „Moja kochana głupia mama".

TEATR NOWY: Środa, 5. 8. „Gorąca krew", występ Waltera.
Czwartek, 6. 8. „Gorąca krew", występ Waltera.

ADRJA: Dziś „Licytujemy świat".

KINA

Poznań, środa, 5. 8.

APOLLO: „Miłosne niespodzianki".
CORSO: „Rome Express".
GLORIA: „Dżentelmen kocha inaczej".
GWIAZDA: „Dzień wielkiej przygody".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Demon złota" oraz film naukowy.
METROPOLIS: — „Hrabina Marica".
RENAISSANCE: „Amok" oraz „Zaczarowana studnia".
SŁOŃCE: „Mężczyźni wolą mężatki".
SFINKS: „Maia mateczka".
ŚWIT: „Złamane serce" oraz „Małżeństwo z ograniczoną odpowiedzialnością".
TĘCZA - ŁAZARZ: „Syn marnotrawny".
TĘCZA-Wilda: „Napad na Kongo".
WILSONA: „Walczę o życie".

Lokal handlowy
obszernemi piwnicami, nadający się na skład kolonjalny i delikatesów, ul. Półwiejska 1, Strzelecka 33 (narożnik) od 1 lipca do wynajęcia. Zgłoszenia J. Loga, Słowackiego 18, telefon 66-89. Pg 5188-25.92

Na magazyn
lokalu w śródmieściu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 740

18. DZIERŻAWY

Aptekarz
poszukuje dzierżawy apteki. — Oferty Kurjer Poznański zdg 72 131

Dzierżawa
1 300 mórg, Pomorze, przejęcie 60 000,—. Zgłoszenia „Par", Poznań pod 56.209. Pg 6 156-56,209

Szukam
stajni za miastem. Czesława 11 a, Szymańska. zdg 74 796

22. ZGUBY

Unieważniam
zagubioną kartę mob. i książeczkę wojskową 270 wystawioną przez P. K. U. Poznań-miasto. Czesław Fortuniak, ul. Łanowa 29. zdg 74 509

Obrączkę
ślubną, inicjały J. K. 20. 10. 30. Uczciwego znalazcę upraszam zwrot za wynagrodzeniem. Dolna Wilda 2 — 3, od 16. zdg 74 595

Bransoletkę
łańcuszkową, pamiątkową zgubiłam wtorek na schodach plac Wolności 17. Proszę o oddanie u portjera za wynagrodzeniem. zdg 74 854

23. ROZMAITE

Koncesja
na sprzedaż kieliszkową i butelkową wyrobów wódczanych potrzebna. Oferty z podaniem wymagań Kurjer Poznański zdg 73 933

Przeprowadzki
krytym
samochodem
Dom Spedycyjny
W. Mewes Nast.,
św. Wojciech 1, telefon 23-35. dg 2464

Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14, paniom zainteresowanym udziela wszelkich porad, pomocy. zdg 73 119

Mundurki
szkolne, garderobę chłopięcą wykonuje specjalista. Wały Królowej Jadwigi 7 a, m. 14. zdg 74 661

Gdzie
mogłabym ćwiczyć pisać maszynie „Ideal" Łazarz, Jeżyce. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 824

Dywany
kilimy reparuje Tabernacki, Kreta 24, telefon 23-56. zdgr 74 804

Kto
przyjmie do współpracy w handlu 49 letniego uczciwego solidnego człowieka z gotówką do obrotu 400 zł? Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 612

Adarelli przepowiada
z kart Braminów — ręki. Przyjmuje Podgórna 13, mieszkanie 10 front. zdg 74 664

24. NAUKA

Kursy kroju, szycia
przyjmuje, warunki najkorzystniejsze. Klawiterowa. Marji Magdaleny 1, m. 7. dg 2340/1

Wyższa Szkoła
Budowy Maszyn, który Profesor przygotuje do egzaminu wstępnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 714

25. MUZYKA

Trio
podwójne instrumenty, śpiew, zgrane, męskie, damskie lub mieszane. Warunki, fotografje Kawiarnia Centralna, Leszno. zdg 74 849

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych

a) Służba domowa

Dziewczyna
skromna czysta i uczciwa do prac domowych od zaraz szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 123

Dziewczyna
młoda czysta, uczciwa szuka posady lub posługi od 15. do bezdzietnych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 565

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 555

Prania
lub posługi poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 511

Poszukuję
zajęcia, znam dobre prasowanie, usługę stołową. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 547

Pierwszorzędna
prasowaczka poszukuje posady chętnie wyjedzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 548

Posługi
lub posady poszukuję dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 534

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem szuka posady do 1—2 osób od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 656

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 707

Poszukuję
posługi z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 727

Gospodyni
starsza, inteligentna, obowiązkowa, poszukuje posady do prowadzenia gospodarstwa domowego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 736

Osoba
średnim wieku nawskroś uczciwa, znająca się na gospodarstwie domowem szuka do wszystkiego stałej posady. Język polski, niemiecki, chętnie pragnęłaby razem z córką, która liczy 13½. Język polski, francuski. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 864

Gospodyni
szuka posady majątek, probostwo Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 74 613

Dziewczyna
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 303

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 73 517

Osoba
inteligentna szuka posady u samotnych lub wychowawczyni dzieci. Wiek średni. Oferty Kurjer Poznański zdg 73 569

Uczciwa
dziewczyna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 140

Dziewczyna
wiejska, polecona poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 290

Polecam
gospodynie, służące. Krauzowa, Ratajczaka 2. zdg 72 228

Służąca
do wszelkich prac domowych potrzebna od zaraz. Piekarnia-Cukiernia „Nowość". Poznań, Szamarzewskiego 14. zd 74 173

Poszukuję
posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 758

Służąca
młoda, gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 864

Posługaczka
z uczciwej rodziny poszukuje posługi z praniem. Ofetry Kurjer Pozn. zdg 72 790

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 789

Dziewczyna
początkująca ze wsi, uczciwa i czysta, cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady od 1, do małej rodziny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 72 111

Panienka
z gotowaniem do wszelkich prac szuka posady za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 72 096

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 917

Dziewczyna
w średnim wieku poszukuje posady z gotowaniem, najchętniej do 2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 723

Posługaczka
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 923

Szukam
posługi 1. 8. Oferty Kurjer Poznański zdg 71 921

b) Inni

Absolwent politechniki
wieloletnia praktyka budowlana, miernicza i meljoracyjna, konstruktor, poszukuje pracy. Łaskawe zgłoszenia wraz z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 73 919

Piekarz - cukiernik
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 443

Nauczycielka
szuka posady, języki, muzyka, referencje. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 354

Ogrodnik pszczelarz
kawaler poszukuje posady na majątku od zaraz lub 1. 10. — Oferty Kurjer Poznański zdg 74 581

Urzędnik gospodarczy
z fachowem wykształceniem, kilkoletnią praktyką szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 592

Rządca
gospod. kawaler lat 43, zamiłowany rolnik-hodowca, 14 lat praktyki Poznańskim poszukuje posady od 1. 9. lub 1. 10. Oferty Honczaruk, majętn. Ocieszyn, poczta Wargowo, pow. Oborniki. zdg 74 558

Młody leśnik
z 22½ letnią praktyką i kursem leśników pryw., energiczny, z dobremi świadectwami szuka posady zaraz lub później. Zgłoszenia uprasza Konrad Walkowiak, — Żnin, Podgórna 7. zdg 74 541

Młoda
krawcowa z krojem poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 74 545

Krawcowa
bieliźniarka wzgl. hafciarka poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 538

Kupiec - podróżujący
od kilku lat na Poznańskie i Pomorze z prawem prowadzenia samochodu poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 74 684

Mleczarz
lat 42, szuka posady I. pomocnika. Gill, Poznań, ul. Focha 178. zdg 74 683

Księgowy - bilansista
siła rutynowana, prima korespondent (polsko-niemiecki, znajomość francuskiego), sprawy procesowe, podatkowe szuka posady lub księgowość przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 417

Gosposia
dobrze gotująca starsza poszukuje samodzielnej posady najchętniej do księdza. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 734

Posady
woźnego lub portjera za kaucją poszukuję. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 74 725

100,—
zł kaucji złoży ślusarz-mechanik, poszukujący posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 776

Ekspedjentka
kaucją 100 zł branży artykułów damskich, męskich poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 771

Poszukuję
jakiejkolwiek pracy inteligent, w biurze, magazynie, księgarni itp. na żądanie kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 721

Emeryt. nauczyciel
średnim wieku poszukuje posady biurowej poważnem przedsiębiorstwie; narazie bezpłatnie dla odbycia praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 700

Poznanianka
inteligentna, lat 26, miła o dobrej prezentacji szuka posady wyręczycielki do towarzystwa starszej pani lub dzieci. Podać pensje. — oferty Kurjer Poznański zdg 74 647

Sekretarz
notarj.-adw. p. siła przyjmie posadę w Banku lub większym przedsiębiorstwie przemysłowo-handlowem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 643

Bufetowa
młoda, inteligentna, przystojna, dobre świadectwa, zna Ekspress szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 881

Młoda
wdowa szuka posady od zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 74 663

Dzielna
fryzjerka poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 73 139

27. WOLNE POSADY

Nauczycielka
wychowawczyni, prawo nauczania, doskonały francuski, pożądany niemiecki, pierwszorzędne referencje, potrzebna na stałą posadę do Gdyni do 10 letniej dziewczynki 5-klasy powszech. — Pensja 100 zł miesięcznie. Kapitanowa Schmidtowa, Gdynia, — Starowiejska 8. ng 15 006

Poszukuję
dziewczyny czystej, uczciwej. — Skarbowa 18, m. 9. zdg 74 591

Panny
do szycia futer wykwalifikowane przyjmie W. Wiśniewski, Poznań ul. Nowa 7. zdg 74 158

Pomocnika
handlowego, dzielnego ekspedjenta, oraz magazyniera z branży kolonjalnej, dobrze poleconych, mówiących po niemiecku potrzebuje. J. Kempski, Inowrocław, ul. Kościelna nr. 4. dg 2 642

Magistra
dobrze poleconego, pierwszorzędnej siły, wykwalifikowanego sprzedawcę, z językiem niemieckim poszukuje większa apteka — per 1. 10. 36. Zgłoszenia z podaniem warunków i dokładn. odpisem świadectw uprasza się przesłać do Kurjera Pozn. pod dg 2601

Uczciwej
inteligentnej, samodzielnej gospodyni do samotnej osoby, fotografja z ofertą pożądana. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 74 126

Gosposia
dobrym gotowaniem. Półwiejska 37, m. 5. zdg 74 495

Potrzebny
od 1 września br. do majątku koło Czempinia szofer - służący, kawaler, wymagane: doskonała znajomość samochodów i ich prowadzenia, bezwzględna trzeźwość, uczciwość i rzetelność. Uwzględni się tylko zgłoszenia poparte pierwszorzędnymi świadectwami, które możliwie z fotografją, należy przesyłać do Kurjera Pozn. pod zdg 74 039

Uczeń
piekarski może się zgłosić li tylko z prowincji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 540

Fryzjerka
Marsz. Piłsudskiego 27. zdg 74 532

Lokaj
samotny, z dobremi poleceniami potrzebny do majątku. Oferty z odpisami świadectw i warunkami do Kurjera Pozn. pod zdg 74 659

Potrzebna
przychodnia z dobrym gotowaniem, poleceniami. Sołacz. Zgłaszać się 27 Grudnia 5, m. 5. zdg 74 567

Wychowawczyni
z dobrą konwersacją francuską do dwóch dziewczynek 7 i 4 lata potrzebna na stałe od 1. 9. Zgłoszenia, warunki pod Byszewska, Szałajdy, p. Krośniewice. zdg 74 660

Elektromechanik
stałą posadę kierownika, kaucja, odpowiedź znaczek. Oferty Kurjer Poznański zdg 74 763

Potrzebny
urzędnik kawaler od 1. 9. 36 r. dobre świadectwa, dłuższa praktyka i pod szczególową dyspozycję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 754

Służąca
bez spania. Focha 4, fryzjer. zdg 74 731

Poszukuję
dziewczyny młodszej z gotowaniem. Zgłoszenia Górna Wilda 152, m. 6. zdg 74 729

Panna
do bufetu i obsługi gości, gwarancja 50—100. Restauracja, Kramarska 25. zdg 74 856

Dziewczyna
z gotowaniem potrzebna. Ul. Raczyńskich 5/8, m. 1, przy placu Bernadyńskim. zdg 74 724

Uczenica
fryzjerska, uczeń, Focha 84. zdg 74 852

Młodsza
wszystkiego zaraz. Focha 79 — 5 zdg 74 851

Służąca
dobrem gotowaniem, zaprawami na wyjazd. Zgłoszenia Siudowa, Wały Jagiełły 3, piątek 2—8. zdg 74 611

Dziewczyna
gotowaniem zaraz. Górna Wilda 28, m. 2. zdg 74 878

Fryzjerka
zaraz. Poznań - Główna, Średnia 17. zdg 74 870

Potrzebna
kucharka bardzo dobrem gotowaniem od 15 sierpnia. Mickiewicza 32, m. 2, od godz. 4—5. zdg 74 746

Fryzjerka
dobra pensja. Chwaliszewo 15/16. zdg 74 744

Służąca
do 3 osób. Zgłoszenia 3—7. Reja 2, m. 6. zdg 74 781

Fryzjer
Wielkie Garbary 5. zdg 74 780

Urzędnika
na wyjazd kaucja 400.—. Mirski, Spokojna 9. zdg 74 777

Służąca
młodsza, tylko dobrem gotowaniem, czysta, zdrowa, potrzebna zaraz. Zgłoszenia od 5—7 po poł. „Czekos", pl. Sapiežyński 2. zdg 74 770

Szofer
dobry fachowiec (jazda ciężarówką, obsługa kotła parowego, maszyn, ślusarstwo, wszelkie prace fabryczne), młody, silny, potrzebny zaraz. Zgłoszenia podaniem dotychczasowej pracy Kurjer Poznański zdg 74 769

Fryzjerka
stałe. Cieszkowskiego 9. zdg 74 799

Panów
na dobra prace prowizyjna. — Świętokrzyski 4/9, biuro. zdg 74 865

Praktykantkę
biurowa, pisząca biegle na maszynie ukończona szkoła handlowa język niemiecki wyczerpujące zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 837

Uczciwa
samodzielna. Pocztowa 2, skład papieru. zdg 74 832

Zegarmistrz
zdolny pomocnik potrzebny. Mayer, Nowa 11. zdg 74 884

Pomocnika
zdolnego ekspedjenta, biegłego w języku niemieckim i polskim w mowie i piśmie, znającego dokładnie dział narzędzi i maszyn precyzyjnych, nadającego się do odwiedzania klienteli, poszukujemy. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 74 713 (Świadectwa, fotografje, podanie pensji).

Od
zaraz robotnika, magazyniera z gwarancją 500—1 000.— zł Oferty Kurjer Poznański zdg 74 645

Ekspedjentka
do składu rzeźnickiego od 15. 8. Chmielewski, Dąbrowskiego 35/37 zdg 74 826

Ekspedjentka
branża piekarsko-cukiernicza, — świadectwa język niemiecki. — Zgłoszenia mieszkanie prywatne, parter, prawo, Czesiawa 14. zdg 74 818

Inteligentna
panienka do księgarni. Ślusarska 7. zdg 74 816

29. ROZRYWKA

Miły
pobyt zapewnia kawiarnia Abisynja, Grunwaldzka 11. zdg 74 743

Od jutra
polska komedja
Jaśnie Pan szofer
arcykreacja
Eugenjusz Bodo
Kinoteatr „Sfinks". zdg 74 616

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 73 851

ng 16 027

Humor zagraniczny

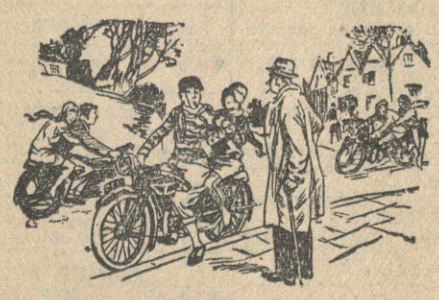

— Nabawiłem się reumatyzmu w plecy.
— Jakim sposobem?
— Wczoraj wyjechałem na wycieczkę, nie zabierając ze sobą nikogo na tylnem siedzeniu.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc sierpień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11,00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200.149.